

**AMATÖR KOROLARIN TOPLUMSAL
İŞLEVLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ;
ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ
MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU
ÖRNEKLEMİ**

Hilal KOÇ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr.Öğr.Üyesi Yavuz TUTUŞ

Haziran, 2019

Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

AMATÖR KOROLARIN TOPLUMSAL İŞLEVLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ;
ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ
TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU ÖRNEKLEMİ

Hazırlayan
Hilal KOÇ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz TUTUŞ

AFYONKARAHİSAR 2019

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Amatör Koroların Toplumsal İşlevlerinin Değerlendirilmesi;Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Örnekle mi” konulu çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2019

HİLAL KOÇ

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

İmza

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Yavuz TUTUŞ

Jüri Üyeleri : Doç. Dr. Emel Funda TÜRKMEN

: Dr. Öğr. Üyesi Gülnihal GÜL

.....
.....
.....

Müzik Anasanat Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hilal KOÇ' un “**Amatör Koroların Toplumsal İşlevlerinin Değerlendirilmesi: Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Örneklemi**” başlıklı tezi, 06.08.2019 günü saat 13:00’ de Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği’ nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

**Doç. Dr. Elbeyi PELİT
MÜDÜR**

ÖZET

AMATÖR KOROLARIN TOPLUMSAL İŞLEVLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ; ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU ÖRNEKLEMİ

Hilal KOÇ

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI

Haziran 2019

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Yavuz TUTUŞ

Bu araştırmanın amacı, amatör koroların toplumsal işlevleri ve bu koroların Türk kültür eğitim ve sanatına olan katkılarını, Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği korosuörneğini ele alarak incelemek, bu tür koroların devamlılığını sürdürebilmeleri için gerekli koşulların neler olduğunu saptamak ve yapılan görüşme formlarıyla durum değerlendirmesi yapmaktır. Araştırma genel çerçevesi, amacı ve yöntemi bakımından nitel bir çalışmadır. Gözlem ve kaynak tarama yöntemi ile amatör korolar ve işlevleri (örnek koro üzerinde çalışılarak) belirlenmeye çalışılmıştır. Örnek olarak Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosunun seçilme sebebi ise ulaşılabilen bilgiler doğrultusunda Türkiye’de Üsküdar Musiki Cemiyetinden sonra istikrarlı bir şekilde ara vermeden 44 yıldır aynı eğitmeni ile çalışmalarına devam eden ikinci amatör koro olmasıdır. Bu çalışmanın; yaklaşık yarım asırdır başarılı bir şekilde ayakta kalan koro örneği ile yapılan değerlendirmeler neticesinde, diğer amatör korolara da yol göstereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, amatör koro, toplumsallaşma, halk eğitim, Eskişehir.

ABSTRACT

EVALUATION OF SOCIAL FUNCTIONS OF AMATEUR CHOIR SAMPLING OF ESKISEHIR ODUNPAZARI PUBLIC EDUCATION CENTER TURKISH CLASSICAL MUSIC CHOIR

Hilal KOÇ

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
MUSIC DEPARTMENT**

June 2019

Advisor: Asst. Prof. Dr. Yavuz TUTUŞ

This study aims to examine the effects of amateur choirs on people and their contribution to public musical culture in their home cities by considering Eskisehir Odunpazarı Public Education Center Turkish Classical Music Chorus as the example. This is also qualified as a study that shows which attributes individuals attach importance when they join a choir, reasons of joining a choir and also shows the choir members' profile considering age and profession. Nowadays as a result of rising interest to amateur choirs, these groups' quantity is rapidly increasing. The Eskisehir Odunpazarı Public Education Center Turkish Classical Music Chorus was chosen for its conductor who has been training for 44 years without a break. I'm giving thanks to my advisor Ins. Dr. Yavuz Tutuş, Ins. Prof. Dr. Yıldırım Aktaş, Assoc. Prof. Dr. Halis Adnan Arslantaş, Sociologist Gülay Dürüktaş and Conductor and Trainer of Eskisehir Odunpazarı Public Education Center Turkish Classical Music Chorus Hüseyin Erbay.

Keywords: Music, amateur choir, socialisation, public education, Eskisehir.

ÖNSÖZ

“Amatör Koroların Toplumsal İşlevlerinin Değerlendirilmesi; Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Örnekleme” konulu yüksek lisans tezimde, amatör koroların insanlar üzerindeki etkilerine, buldukları şehirde halkın müzik kültürüne sağladıkları faydalara değinilmektedir. Aynı zamanda örnek koro üzerinde yapılan görüşmeler neticesinde, bireylerin katılmak istedikleri koroyu seçerken, koronun hangi özelliklerine önem verdikleri, koroya katılma sebepleri, hangi yaş grubunun ve meslek sahiplerinin daha çok bu tür topluluklarda bulunduğunu gösteren bir çalışma niteliği taşımaktadır. Günümüzde amatör korolara olan ilginin artmasıyla paralel olarak bu topluluklarda hızla artış göstermektedir. Eskişehir’de de sayıları bir hayli fazla olan bu topluluklardan, örnek olarak Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği korosunun seçilmesindeki sebep, çalışmalarına istikrarlı bir şekilde 44 yıldır aynı eğitimle ara vermeden devam ediliyor olmasıdır. Tez çalışmalarımda desteğini esirgemeyen danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Tutuş’a, Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım Aktaş’a, Doç. Dr. Halis Adnan Arslantaş’a, Sosyolog Gülay Dürüktaş’a, ve örnek koro olarak seçilen Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Şefi ve Eğitimcisi Sayın Hüseyin Erbay’a şükranlarımı sunarım.

Hilal KOÇ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YEMİN METNİ	i
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR DİZİNİ	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE

1. MÜZİK.....	2
1.1. MÜZİĞİN İŞLEVLERİ	3
1.1.1. Müziğin Bireysel İşlevleri.....	3
1.1.2. Müziğin Toplumsal İşlevleri.....	5
1.1.3. Müziğin Kültürel İşlevleri.....	6
1.1.4. Müziğin Ekonomik İşlevleri	6
1.1.5. Müziğin Eğitimsel İşlevleri	6
1.2. KOROLARIN TOPLUMSAL İŞLEVLERİ	7
2. AMATÖRLÜK VE MÜZİSYENLİK	8
2.1. AMATÖRLÜK	10
2.2. AMATÖR MÜZİSYENLİK	10
2.3. AMATÖR MÜZİK TOPLULUKLARI VE İŞLEVLERİ.....	11
3. TOPLUM	13
3.1. TOPLUMSALLAŞMA(SOSYALLEŞME).....	13
3.2. TOPLUMSALLAŞMA (SOSYALLEŞME) VE TOPLUM İLİŞKİSİ.....	15
3.3. MÜZİĞİN TOPLUMSALLAŞMAYA (SOSYALLEŞMEYE) OLAN KATKILARI	16
4. TÜRKİYE' DE HALK EĞİTİMİ UYGULAMALARI	18
4.1. HALK EĞİTİMİN TANIMI	18
4.2. HALK EĞİTİMİN ÖNEMİ.....	19
4.3. HALK EĞİTİMİN AMAÇLARI	20
4.4. HALK EĞİTİMİ MERKEZİNDEKİ MÜZİK OLGUSU	21
5. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	22

6. PROBLEM CÜMLESİ.....	24
7. ALT PROBLEMLER	24
8. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	24
9. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	24
10. ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI	25
11. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	25

İKİNCİ BÖLÜM YÖNTEM

1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	26
2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ	26
4. ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ.....	28
5. ARAŞTIRMANIN VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ YÖNTEMLERİ	28

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR VE YORUM

1. ÖRNEK KORO OLAN ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU	29
1.1. TARİHÇESİ	29
1.2. KURULUŞ AMACI.....	33
1.2.1. Kurumsal Kimliği	34
1.3. KORO PROFİLİ.....	34
1.4. KORONUN MÜZİK EĞİTİMİ.....	34
1.4.1. Verilen Dersler	36
1.4.2. Açılan Kurslar.....	37
1.5. MÜZİK EĞİTMENLİĞİ	37
1.5.1. Şeflik ve Yardımcılığı	38
1.5.2. Sanat Yönetmenliği ve Yardımcılığı	39
1.5.3. Kurullar	39
1.6. SEYİRCİ PROFİLİ VE HEDEF KİTLESİ	39
1.7. ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSUNA FİNANSMAN VE SPONSORLUK DESTEĞİ VEREN KİŞİ VE KURUMLAR	40
1.8. TOPLULUK ÜYELERİNİN SEÇİMİ VE SINAVLAR.....	40
1.8.1. Sınav Kriterleri (Seçmeler).....	40
1.8.2. Sınav Sistemi (Seçmeler)	41
1.8.3. Koronun Niteliği	41
1.9. SESLENDİRME VE MEŞK PRATİĞİ	41
1.9.1. Repertuar Seçimi	42
1.9.2. Konser Periotları	43

1.9.3. Yapılmış Konserler ve Örnekler	43
1.9.4. Konser Uygulama Mekanları	48
1.9.5. Prova Uygulama Mekanları.....	48
2. ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU ŞEFİ VE EĞİTMENİ HÜSEYİN ERBAY KİMDİR?	48
3. ESKİŞEHİR HALK EĞİTİM MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSUNA BAĞLI DİĞER MÜZİK TOPLULUKLARI	50
3.1. ÇOCUK KOROLARI	50
3.2. GENÇLİK KOROLARI.....	50
3.3. ODA MÜZİĞİ GRUPLARI.....	50
3.4. ALT VE EŞ KOROLAR.....	50
4. ESKİŞEHİR HALK EĞİTİM MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSUNUN, ESKİŞEHİR KÜLTÜR SANAT VE MÜZİK HAYATINA ETKİLERİ.....	51
5. ESKİŞEHİR HALK EĞİTİM MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSUNUN DEVAMLILIĞINI VE İSTİKRARINI SÜRDÜREBİLMESİNİ SAĞLAYAN ETKENLER.....	51
6. ESKİŞEHİR KÜLTÜR SANAT VE MÜZİK HAYATINDA YER ALAN AMATÖR KORO, DERNEK VE CEMİYETLER	52
7. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR.....	54
8. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	54
9. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR	55
10. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	56
11. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR.....	56
12. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	57
13. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR.....	57
14. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	59
15. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR.....	59
16. ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	61
17. ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR.....	61
SONUÇLAR, TARTIŞMALAR VE ÖNERİLER	63
KAYNAKÇA	73
EKLER DİZİNİ.....	77

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Koro Üyelerinin Yaş Aralığı (16-70).....	27
Tablo 2. Koro Üyelerinin Medeni Durumu.....	27
Tablo 3. Koro Üyelerinin Cinsiyeti.....	27
Tablo 4. Koro Üyelerinin Öğrenim Durumu.....	27
Tablo 5. Koro Üyelerinin Mesleki Durumu.....	27
Tablo 6. TRT Radyolarını Kazananlar.....	31
Tablo 7. Kültür Bakanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korolarını Kazananlar	31
Tablo 8. Devlet Türk Müziği Konservatuvarlarını Kazananlar.....	31
Tablo 9. Korodan Yetişen Eğitimci ve Şefler	32
Tablo 10. Enstrüman Kurslarından Yetişen Saz Sanatçıları ve Bestekarlar	33
Tablo 11. Yapılmış Konserler ve Örnekler	43
Tablo 12. Konser Konuları ve Başlıklar (Koronun verdiği konserler arasından rast gele seçilen birkaç programa yer verilmiştir.).....	47
Tablo 13. Katılımcıların, Koronun Yaşamlarına Etkisine İlişkin Görüşleri	54
Tablo 14. Katılımcıların, Koronun Kültürlerine Olan Etkisine İlişkin Görüşleri	55
Tablo 15. Katılımcıların, Koruyla İlgili Eleştirel Görüşleri	56
Tablo 16. Katılımcıların, Koroyu Tercih Sebeplerine İlişkin Görüşleri	57
Tablo 17. Katılımcıların, Koroyu Eskişehir’de Bulunan Diğer Korolardan Farklı Kılan Yönlerine İlişkin Görüşleri	59
Tablo 18. Katılımcıların, Amatör Koroların Toplumsal Faydalarına İlişkin Görüşleri	61

KISALTMALAR DİZİNİ

AKÜ	: Afyon Kocatepe Üniversitesi
AÜ	: Anadolu Üniversitesi
EOHEM	: Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TSM	: Türk Sanat Müziği
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi

GİRİŞ

Günümüzde bilimsel, teknolojik ve endüstriyel açıdan gelişmiş toplumların muhakkak gelişmiş bir de kültür sanat hayatı vardır. Bir başka yönden müziğin diğer sanat dalları ile karşılaştırıldığında, toplum hayatında özellikle yaygın ve etkin bir yerinin olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Çünkü insan ruhu üzerinde derin bir etki bırakan müzik tüm insanlığı kucaklayan evrensel bir dildir. Sözlerle anlatılamayanı anlatma gücüne sahip olan müzik, insanı benzersiz bir duygu ortamına sürükler ve bu duyguyu hiç bir aracıya ihtiyaç duymadan yapar. İnsanlar yaratılış itibarıyla, fiziksel ve duygusal olarak birbirlerinden farklı oldukları için, müziksel beğenileri defarklıdır. Çünkü herkesin ailesi, yaşadığı çevre ve duyguları farklıdır. Müzik zevkimizi şekillendiren bu kavramların yanı sıra günümüzde iletişimin gelişmesiyle internet yayıncılığı ve medya aracılığı ile farklı müzik türlerine de kolayca ulaşılabilen ve bu sayede müzikal beğenilerimiz gelişmektedir. Müzik türlerimizden geleneksel olarak tanımlanan Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği kültürümüzün korunması geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması hususunda önemli birer yere sahiptirler. Hayatın her aşamasında amatör ve profesyonel olarak yer alan bu müzik türlerinin toplumsallaşmaya da önemli katkıları olmakta, İnsanları ben duygusundan uzaklaştırıp, grup bilincini aşıl原因arak beraber hareket etmelerine olanak sağlamakta, giderek yalnızlaşan ve teknoloji bağımlısı olma yolunda ilerleyen bireylere güzel bir uğraşı kapısı olmaktadır. Hazırlamış olduğum bu yüksek lisans tezimde, toplumsallaşma adına büyük önem arz eden amatör korolara değinilmiş, uzun zamandır ara vermeden müzik çalışmalarına devam eden örnek koro üzerinde yapılan görüşme formlarıyla da amatör koroların insanlar üzerinde bıraktığı etkilere yer verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1. MÜZİK

Müziğin varoluşu insanlık tarihi kadar eskidir. Müzik, insanın en ilkel duygularının ortaya çıkması, en ilkel dürtülerinin hayata yankılanmış halidir. Birçok sanat dalı vardır. Fakat insanın yalın bir biçimde, dokunulmamış, en mahrem tarafını dünyaya sergilemiş olduğu sanat dalının müzik olduğu söylenebilir.

Alman ruh bilimcisi Carl Stump, musikinın başlangıçları başlıklı çalışmasında olağan konuşmanın insanların birbirine uzaktan ünlemelerine yetmediğini, bu yüzden insanın sesini yükselterek daha anlaşılır olmaya zorlandığını, işte bu tür ünlemelerden de musikinın türediğini ileri sürer (Oransay, 1976: 39).

İnsanlar henüz konuşamıyorken birbirleri ile iletişim kurmak için doğadaki sesleri taklit etmişlerdir. Bu sesler bazen bir ağaç kütüğüne vurularak ritmik yapılar üzerine kurulmuş, bazen gök gürültüsünü taklit ederek kendilerini savunma ve ifade etme ihtiyacından doğmuş olabileceği, bazen de kuş seslerini taklit ettikleri ifade edilmektedir. Bu durum birçok müzik bilimcinin ilgisini çekmiştir. İnsanların yaşadığı olaylar karşısındaki fiziksel tepkimelerinden insan sesiyle söylenen müziğin ortaya çıktığı, sonraki dönemlerde ise insanın düşünme yeteneğinin ilerlemesi ile konuşarak kendini ifade etmeye, müzik aracılığı ile de duygularını göstermeye başlamıştır (Bayramlı, 2014:29,30).

Uçan' a göre müziğin tanımı;" Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan bir bütündür" (1994: 10).

Yunanca meleklerin sanatı anlamına gelen müzik bu tanımıyla yüceltilmiştir. Bütün sanat dallarında olduğu gibi müziğinde bir gizemi vardır. Bu gizemi ortaya çıkarmak için müzik sanatının tümünü kapsayan nesnel ve yalın bir ifadeden yola çıkmak gerekir. Doğada bulunan seslere düzen verilerek oluşturulan sesler; bilişsel, devinişsel, duygusal aynı zamanda hayatla iç içe olarak yaratılan üretimlerdir. Müziği oluşturan öğelerin başında elbette sesler vardır. Bu sesler bir düzen içerisinde ve birbirleriyle uyumludurlar. Bir anlatım sanatı olarak da karşımıza çıkan müzik, duygu ve düşüncelerimizi en yalın haliyle, aracısız olarak ortaya koyduğumuz bir sanat dalıdır. Bu sanat estetik bir bütünü sergiler. “Sanat olarak müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri sesler ve ses kaynaklarının katkısıyla, belli olguları, belli amaç ve yöntemlerle belli bir güzellik anlayışıyla ifade eden bir bütündür” (Say, 2002:357,358).

1.1. MÜZİĞİN İŞLEVLERİ

Müzik insanın doğumundan ölümüne kadar hayatın her aşamasında varlığını gösteren önemli bir sanat alanıdır. Dünyaya gözlerini açan her bebek, gerek annesinin söylemiş olduğu ninnilerle, gerekse doğada mevcut olan seslerle tanışır. Bu durum kişisel merak ve zevklerle birleşerek insan hayatının sonuna kadar devam eder. Müzik insan hayatında yeme, içme, uyuma, konuşma gibi temel ihtiyaçlar kadar önemlidir. Mustafa Kemal Atatürk,şusözüyle müziğin insan hayatındaki önemini vurgulamıştır; “Yaşamda müzik gerekmez, çünkü yaşam müziktir. Müzikle ilgisi olmayan yaratıklar insan değildir. Eğer söz konusu olan yaşam insan yaşamı ise müzik kesinlikle vardır”(akt. Uçan, 2015: 60).

Müziğin insan hayatındaki önemi ve işlevleri beş başlık altında incelenmektedir.

1.1.1. Müziğin Bireysel İşlevleri

Her insanın yetenekleri doğrultusunda kendini gerçekleştirme, yaptığı işten haz alma, takdir edilme gibi önemli ihtiyaçları vardır. Müzik bu ihtiyaçları karşılamaya fırsat veren önemli bir uğraşı olanı olmuştur.

Bilişsel olarak müziğin hafızayı güçlendirdiği, diri tuttuğu ve hafızayı uyararak hatırlamaya yardımcı olduğu görülmektedir (Güneş, 2015: 69). Düşünme, öğrenme, konuşma ve beden kontrolü üzerine yapılan araştırmalara göre; insan

beyninin müziğe tepki verdiği ve eşlik etme yeteneğine sahip olduğu, beynin müziksel işlevlerinin hayat boyu devam ettiği ve küçük yaşta müzik eğitimine başlanması ve devam ettirilmesi sonucunda, beynin müzikal işlevlerinin düzenlenmesinde etkili olduğu görülmektedir (Göksel, 2009: 287).

Müziğin bilişsel etkilerinin yanı sıra kişilik üzerinde de önemli etkileri vardır. Uçan; müziğin kişisel işlevlerini şu şekilde sıralamıştır:

1. Bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yaşamındaki durağanlığı devingenleştirme, devingenliği durağanlaştırma ve giderek bunları belirli bir devingenlik ya da durağanlık düzeyinde tutma,
2. Bireyi ilkel dürtülerden arındırma (bireydeki bu tür dürtüleri ortaya çıkarma-ifade etme-boşaltma ve böylece bireyi onlardan arındırma),
3. Bireyde, müzik yapma, müzik yaratma, müzik dinleme (tüketme), müzikle oynama vb. etkinlikler yoluyla; fiziksel, devinişsel, duyuşsal ve bilişsel yönlerden sağlıklı bir arınım ve doyum sağlama,
4. Bireyi sağlıksız bunalım ve gerilimlerden uzak tutma, sağlıklı bir bunalım ve gerilim içine sokma, bireyin içinde bulunduğu bunalım ve gerilim durumunu sağlıklı bir düzeyde tutma,
5. Bireyin devinimlerini dengeleme, devinimlerdeki ritimsel akışı düzenleme, bireyin devinimlerini denetleme yeteneğini geliştirme, böylece bireye doğru dengeli-rahat-yeterince gevşek ve yumuşak bir bedensel duruş ve deviniş olanağı sağlama,
6. Bireyin kendini tanımasına, kendine güvenini artırmasına, kendinin kanıtlanmasına, kendini gerçekleştirmesine, kişiliğini geliştirmesine, yaşamını zenginleştirmesine ve böylece kendisine daha sağlıklı, mutlu bir yaşam kurmasına olanak sağlama, katkıda bulunma,
7. Bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yeteneklerini geliştirmesine katkıda bulunma; bireyin bilişsel-duyuşsal-devinişsel gelişimini hızlandırma,
8. Bireydeki yaratıcı gücü uyandırma, bireyin yaratma yeteneğini zenginleştirme ve onun gelişimini hızlandırma,
9. Bireydeki girişme-deneme-kullanma-uyarlama-değiştirme-geliştirme eğilimlerini güçlendirme,
10. Bireye sesini ve ses üretme organlarını daha iyi tanıma, daha etkili ve verimli biçimde kullanma ve denetleme yeteneği kazandırma,
11. Bireyin artan/boş zamanlarını etkin olarak ve zevkli uğraşlarla değerlendirilmesine olanak sağlama,

12. İş, çalışma ve üretim yerlerindeki tekdüzeliği giderme, tinsel/tenselyorgunluğu azaltma, çalışma zevki ve sevinci yaratma, başkasıyla gereksiz yere konuşmadan alıkoyma, başkasını rahatsız etmeme; böylece bireyde düzenli, etkili, verimli ve mutlu bir çalışma alışkanlığı oluşmasına katkıda bulunma. Bireyin dikkatini toplamasına, farkına varma-belleme-anımsama-düşünme vb. yeteneklerinin gelişmesine, duygularını güçlendirme ve denetlemesine, kendin tanımasına ve anlatmasına ve kendisi hakkında olumlu görüş geliştirmesine katkıda bulunma,
13. Bireysel sağaltımda (tedavide) kullanışlı bir araç ve etkili bir yol/yöntem olma (müzikle sağaltım/müzik yoluyla sağaltım),
14. Bireysel ve gruplu danışmada, zihinsel özürlü ve otistik çocukların tedavide ya da iyileştirmede, uyumsuz çocuklardaki uyum bozukluklarının gidermede, sinirsel-tinsel rahatsızlıkları gidermede etkili bir uyarıcı ya da araç olma,
15. Belli duyguları inceltme ve yüceltmeyi kolaylaştırma,
16. Bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevreye duyarlılığının artmasına, gelişmesine ve derinleşmesine olanak sağlama,
17. Bireyin çalışma, iş yapma, yaratma, disiplin, sorumluluk, başarı, güven, coşku, beğeni, sevgi duygularını uyandırma-geliştirme-kökleştirme-zenginleştirmede derinleştirmeye olanak sağlamaktır (1997: 15).

İnsan toplumun bir parçası olması dolayısıyla, müzik aynı zamanda toplum için de olmazsa olmazdır.

1.1.2. Müziğin Toplumsal İşlevleri

Müziğin, geçmişten günümüze çeşitli formlarıyla her toplumda olduğu gibi Türk toplumunda da güçlü bir ifade aracı olarak kullanıldığı görülmektedir.

“Müzik, bir toplumu ifade etmede belki de diğer sanat dallarından bir adım daha ileridir. Çünkü ses bir bedenden ayrı düşünülemez ve toplumu bir beden olarak kabul edecek olursak, ses de o bedenin bir ifadesidir” (Çetinkaya, 2016:178).

Bir müzik topluluğuna dahil olan bireyler, zamanla o toplulukla bütünleşerek ortak hareket etme, uyum sağlama, iletişim kurabilme, topluluk içinde mutlu olabilme, duyarlı, sabırlı, görgülü olabilme gibi davranışları kazanabilirler. Bu sebeple bireysel müzik etkinlikleri kadar grup müzik etkinlikleri; özellikle oda orkestrası, koro, oda müziği gibi gruplarda çalmak ve söylemek, müzik aracılığı ile toplumsallaşmada önemli rol oynayabilmektedirler (Günay, 2011:195).

1.1.3.Müziğin Kültürel İşlevleri

Kültürün; “toplumu oluşturan insanın öğrendiği, bilgi, sanat, gelenek, görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütün olduğu belirtilmektedir”(Demirel, Kaya, 2012: 3). Müzik diğer sanat dalları ile beraber, kültürümüzü yayma, gelecek nesillere aktarma, farklı kültürlerle etkileşim içine girerek kültürel ilişkileri zenginleştirme gibi önemli işlevlere sahiptir(Uçan, 1994:13). Müzik aracılığı ile oluşan kültürel etkileşim sayesinde, bireylerler arasında da ki iletişim kuvvetlenir ve bireyler karşılıklı fikir alışverişi sayesinde, kültürel değişme ve gelişme gösterirler.

1.1.4. Müziğin Ekonomik İşlevleri

Ekonomi; “ mallar ile hizmetlerin, üretimi, dağıtımını ve tüketimini örgütleyen sosyal bir kurumdur” (Bozkurt, 2004: 306).İnsana hizmet eden ekonominin, kelime anlamından yola çıkılarak, müziğin ekonomik işlevlerine değinildiğinde; beste ve güfteler, yorumlar, oluşturulan müzikal yapıların basımı, dağıtımını, sunumu ve satışı, radyo, televizyon ve internet hizmetleri, müzik etkinliklerinde kullanılan cihazların alımı ve satımı gibi eylemlerin karşımıza çıktığı görülmektedir (Clayton, Herbert, Middleton, 2003:309,akt. Göher, 2009: 307).

Müzik çalışmalarının, topluma ulaşması, tanıtılması, hem üretici hem de tüketici için önemlidir. Müzikler, belli toplumsal durumlara göre şekillenerek üretilir ve tüketilirler. Tüketimden kasıt müziği dinlemektir (Günay, 2011:71-72).

1.1.5. Müziğin Eğitimsel İşlevleri

Eğitim, bireyin hayatı boyunca içinde bulunacağı bir süreçtir. Bu süreçte bireyler, eğitim arıcılığı ile, zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal yönden gelişerek içinde buldukları topluma uyum sağlamayı, ve kendilerine yetebilmeyi öğrenirler. “Müzik eğitimi de üstlendiği görevler ve işlevleri ile bireyi ve içinde yaşadığı toplumu etkiler. Müzik eğitimi bireyde amaçlı olarak kültürel, sanatsal ve müzikal davranışlar kazandırır. Bukazanımlar sonucunda bireyde değişimler meydana gelir”(Türkmen,2010).

“Müzik eğitimi yoluyla bireyin davranışlarında oluşan değişmelerin toplumu etkileyeceği, toplumdaki değişmelerin ise bireyietkileyeceği açıktır” (Say, 2002: 361).

1.2. KOROLARIN TOPLUMSAL İŞLEVLERİ

İnsanların toplu halde müzikle uğraşmaları ve bu uğraşlar neticesinde dinleyici ile buluşarak bütünleşmeleri, hem dinleyicilerin hem de müzik topluluğunun sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır. Her yaştan bireylerin ortak hareket etmelerini sağlayan bu topluluklar günümüzde kreşlerden başlayarak, yaşlılık dönemlerin de dahi sosyalleşmeye önemli ölçüde fayda sağlamaktadırlar. Sosyal etkinlik olarak ortaya çıkan korolar küçük yaşlardan itibaren bireylerin duygu, düşünce ve davranışlarını etkilemektedir. Böylece basit bir müzik etkinliğinin dışına çıkarak insanların özgüveni arttırarak, kişilik gelişimlerine katkıda bulunmanın yanı sıra birlikte hareket etmeyi, ortak amaç için işbirliği yapmayı, disiplinli ve düzenli olmanın ne demek olduğunu öğreten sosyal bir grup olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Küçük yaşta sanatın bir kolu olan koro ile disiplin kazanan çocukların duygusal ve sosyal gelişimini olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Say: “Kültür üreten tek varlık insandır. Kültür üretiminde en içtenlikli, yürekli davranan, yeteneğini ve yaratıcılığını çekincesizce ortaya koyan çocuklardır. Dolayısıyla müzik eğitiminin en değerli alanı çocuklara yöneliktir”(akt. Türkmen, 2010: 964). diyerek müzik eğitiminin çocuklar üzerindeki etkilerini vurgulamıştır. Dolayısı ile müzik eğitimi alanlarından biri olan koroların çocuklara ne denli faydalar sağladığı görülmektedir. Yetişkinler de ise bireysel gelişmenin ötesinde farklı görevler üstlenerek yalnızlıklarını gidermek, emeklilik sonrası sosyal hayata adapte olabilmek, yeniden bir işe yaradıklarını hissetmek, gençlik hayallerini yerine getirebilmek gibi birçok sebepten bu tür topluluklara katılmak istemektedirler. Katıldıkları topluluklarda çalışmalar sırasında çalan ve söyleyen herkesin bir uyum içerisinde olması ve bu sebepten şefe bağımlı hareket etmeleri gerekmekte, bunun bilincinde olan koro üyeleri ilk olarak eş zamanlı hareket etmeyi öğrenmektedirler. İcracıların ve saz heyetinin bir birlerinin sesini bastırmayacak seviyede söylemeleri, eser içinde uyulması gereken nüanslara hep beraber riayet etmeleri gerektiğini bilmeleri gibi birçok kural topluluk olabilmelerin başlıca temellerini oluşturmaktadır.

Uçan; koroların toplumsal işlevlerini şu başlıklar altında toplamıştır:

1. “Korodaşolma:Korodaşlaşma: Koroda birlikte bulunanlardan ,birbirine saygı ,sevgi ve anlayış gösteren kişilerden biri olma. Koroları, koro bilinç, duyunç, sevinç ve sezinçleri bir olan kişilerden biri olma.
2. Korodaşlaştırma: Koro üyelerini üyesi oldukları koronun genel ve müziksel değer yargılarına uygun duruma getirme.
3. Toplumsallaşma: Koro üyelerini toplumun genel ve müziksel değer yargılarına uygun duruma getirme.
4. Ses Birliği Sağlama: Koro üyeleri arasında, içinde yaşadıkları toplumla uyum içinde ses birliği oluşturma.
5. Toplumsallaştırma: Koro üyelerini toplumun genel ve müziksel değer yargılarına uygun duruma getirme.
6. Topluluk Üyesi Olma: Koro üyelerini koro ve giderek toplum içinde etkin ve yararlı bir üye haline getirme.
7. Toplumsal Kurumlaşma: Koro olarak özengen ve özellikle geleneksel bir yapıdakurumsallaşma-kuruluşlaşma.
8. UlusalSesBirliğiSağlama:Koroyoluylaulusalsesbirliğisağlamavesağlanmasında katkıda bulunma”(akt, Bozkuş, 2017: 20).

2. AMATÖRLÜK VE MÜZİSYENLİK

Yaptığı işten zevk alınan ve karşılığında hiçbir kazanç beklenilmeyen tanım, amatörlük olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireyler yetenekleri ve istekleri doğrultusunda hoş vakit geçirip aynı zamanda bir şeyler öğrenmek için çeşitli topluluklara girerler, bu topluluklardan biri de amatör müzik topluluklarıdır.

Amatör müzik eğitimi, kişinin öğrenme isteği ile sınırlıdır. Kimileri için sadece vakit doldurmak, birkaç eser öğrenip sonra da çevresiyle paylaşmak, kimileri içinse müziğin bütün inceliklerini öğrenmek, bu alanda kendini yetiştirerek adeta profesyonel bir müzikçinin bilgisine sahip olmaktır. Amatör müzik eğitimi ülkemizde çok önemli yere sahiptir. Bu nedenle verilen eğitim de önem arz etmektedir.

İnsanlar ancak bir grup/topluluk içinde bulunarak yaşayabilecekleri sosyalleşme süreçleri sayesinde kendilerini ifade etme imkânına sahip olduklarından, amatör topluluklarda müzik yapıyor olmak, insanları bir araya getiren, buluşturan,

onların sosyalleşmesini sağlayan bir olgudur. Bu ortamlar insanların müzik öğrenmek için değil, müziğin dışında kendilerine koymuş oldukları bir takım hedeflere ulaşmak için katıldıkları, söz konusu ihtiyaçların giderilmesi konusunda en elverişli ortamlardır. Çünkü müzik, insanın psikososyal olarak kendini ifade etmesinden, geriliminin giderilmesine, çevre ve arkadaş grubu edinmekten, prestij kazanmaya, bireyselleşmeye kadar sayabileceğimiz sosyalleşme sürecini destekleyen bir çok amaca hizmet eder. Bu olgu müziğin pragmatik anlamı ve kullanımı olarak açıklanır (Keammer 1993: 93-106). Fenmen, amatör müzik eğitiminin önemi ve gerekliliği üzerine şunları söyler;

“Bir ülkenin müziği hiç kuşkusuz ki profesyonel müzikçilerin ellerinde yaşam bulur ve gelişir. Ama amatörlerin katkısını da küçümsemeyelim. Bu düşüncesiyle sanat yaşamına atılıp her şeyini ona hasredenler olduğu gibi, çevresini sanatsever bir düzeye yükseltmiş nice amatörler de vardır. Amatörlük ciddiyet düşmanı değildir; kayıtsızlık ve disiplinsizlikle ilgisi yoktur. Bu kapsama giren müzikçiler profesyonellerden de fazla zevk sahibi olabilirler. Bu iki kategori arasındaki fark, sanat tekniğini elde etmek için gerekli çalışmanın yalnız profesyoneller tarafından yapılabilmesindedir” (akt. Say,1996: 82).

Fenmen toplumun sanat yaşantısında profesyoneller kadar amatörlerin de önemli olduğunu, amatör müzikçilerin sayısının artması gerektiğini ve daha fazla ihtiyaç duyulduğunu söyler. Sanatı besleyecek olan unsurların başında amatör müzikçileri görür. “Sanat alanındaki yeni odaklar için amatörlere büyük gereksinim vardır. Büyük sanat ordusunun erlerini onlar oluşturur. Bir ulusun sanatsal düzeyi onlarla ölçülür”(akt. Say, 1996: 82). Ona göre amatör müzikle uğraşan bireyler, kıskanmaz, bencil olmaz, karakterli ve mükemmel insancıl duygularla yaşantısını sürdürür.

Türkiye’de genel müzik eğitimi okullarda her düzeyde ve herkese uygulanır. Mesleki müzik eğitimi ise müziği meslek olarak seçen kimselere yönelik uygulanan eğitimidir. “Amatörlere yönelik müzik eğitimi, müziğin belli bir dalında kendisini geliştirmek isteyen kişilere etkin bir müzikal katılım ve doyum sağlayan ileri müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Bu eğitim zorunlu değildir, tam tersine, bireylerin kendi isteği, ilgisi ve yatkınlığından yola çıkılarak onlara fırsat ve olanak sağlamayı öngörür. Gelişkin ülkelerde amatör müzik eğitimine katılan insanların geniş kitleler oluşturduğu görülür, bu nedenle onlar toplumun “müzikal gövdesi” kabul edilir”(Say, 2002: 361).

2.1. AMATÖRLÜK

Amatör kavramı dilimize Fransızca'dan girmiş bir sözcüktür. Bir işi para kazanmak için değil, yalnız zevki için yapan, hevesli, meraklı kimse, sözlük anlamına bakıldığında, “Amatörlük” kavramını açıklarken, “Profesyonel karşıtı” ifadesi kullanılmıştır. O takdirde bir de “Profesyonellik” kavramının sözlük anlamına bakmak gerekir. Bir işi kazanç sağlamak amacıyla yapan kimse, amatör karşıtı.(<http://sozluk.gov.tr/>, 12. 06. 2019).Bu bilgiler ışığında, profesyonel iş yaşamının rutinliğinden ve stresinden bir nebze de olsa uzaklaşmak için bir başka işi hobi amacıyla yapmak işinin karşılığı, o işte amatör olmaktır diyebiliriz. Burada amaç, hayatı idame ettirme için bir iş yapmak ve o işten para kazanmak değildir. Kelimenin kökenine inildiği zaman, “Amatör” kavramının, Latince “Amare” kökünden türediğini ve “Aşk” anlamına geldiğini görmekteyiz. Amatör kişi, yaptığı işten zevk alır, o işe aşiktir ve yaptığı işin karşılığını beklemez.

Amatörler yaptıkları işin uzmanı değildirler, o işi meslek olarak da edinmemişlerdir. Bu sıfat ayrıca alaycı bir biçimde "acemi", "beceriksiz" karşıtı olarak da kullanılmaktadır (<http://sozluk.gov.tr/> 12. 06. 2019).

Profesyonel kişi, yaptığı işin uzmanı, bu konuda kendini yetiştirmiş ve yaptığı işin eğitimini almış kişi iken amatör kişi ise, henüz giriştiği işin inceliklerini kavrayamamış kişi olarak tanımlanabilir. Amatör olan kişi kendini ispat çabası içerisine de girmemiştir. Tamamen kendi için, bir şeyler yapmaktadır. Bir sanat eseri ortaya koymaya çalışmamaktadır. Bir diğer açıdan bakıldığında uğraşmakta olduğu işin ilk aşamasında olan kişi için amatör olma durumu bir araçtır. Profesyonel olma yolunda atılmış bir adımdır. Tabi ki bu kişi para kazanmak amacıyla değildir. Fakat sürekli öğrenmeye açıktır. Kendini yenileme yolunda ne varsa, bunun peşinden koşturur.

2.2. AMATÖR MÜZİSYENLİK

Amatör müzisyenlik, yukarıdaki tanımdan da anlaşılacağı gibi para kazanma kaygısı gütmeyen, bireylerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda tercih ettikleri müzik sanatını benimseyerek bu alanda çalışmalar yapan dernekler, cemiyetler, halk eğitimi merkezleri gibi amatör korolara dahil olan ve bu alanda kendilerini yetiştiren

kişilerdir.“Özengen korolar ülkemizdeki müzik alanında yapılan yaygın eğitimin en kapsamlı ve en içerikli olanıdır. Bireyler burada aldıkları eğitim sayesinde hem müziksel bilgi ve becerilerini geliştirmekte, hem çevre ve arkadaş kazanmakta, hem de topluma yararlı birey olma sürecini en güzel şekilde yaşamakta ve sağlamaktadır”(Öztop, 2007: 6).

2.3. AMATÖR MÜZİK TOPLULUKLARI VE İŞLEVLERİ

Topluluk ve koro kavramlarını, Emnalar şu şekilde açıklamaktadır:

“Topluluk ve koro kavramları; kelime anlamı itibariyle bütünlük ihtiva eder. Bu tanımı yapabilmek ancak birden fazla kişinin varlığıyla söz konusu olur. Günümüzde koro denilince, kadın, erkek veya karma şekillerde, erişkin veya çocuk topluluklarının çalgı eşlikli veya eşiksiz, tek veya çok sesli topluca şarkı-türkü okumaları anlaşılmalıdır. Yani topluluk ve koro müzikal anlamda aynı amaç için bir araya gelmiş insanların oluşturduğu bir bütünlüktür”(Emnalar, 1997: 8). Aynı amaç için müzikal topluluklara dahil olan bireylerin öncelikli olarak temel müzik eğitimi edinmeleri önemlidir.

Uçan; müziği, “bireyi ve toplumu besleyen başlıca kültür ve yaşam damarlarından biri olduğunu, müzik eğitiminin bu damarı açan, büyüten, genişleten, işleten ve geliştiren bir süreç” olarak ifade etmiştir (Uçan, 2005:7). Bu tanımdan yola çıkarak amatör müzik topluluklarının da bireylerin müzikal zevk ve beğenilerini geliştirdiği, ilköğretimden yüksek öğretime kadar oluşturulan okul korolarında öğrencilerin genel müzik eğitiminin yanı sıra birlik, beraberlik duygusunu pekiştirerek sorumluluk bilincini aşıladığı görülmektedir.

Bireylerin müzik kültürü ve zevklerini geliştirmek, boş zamanlarını müzik sanatıyla değerlendirmek için katıldıkları topluluklara amatör korolar denir. Bu korolar, çeşitli kurum ve kuruluşların bünyesinde oluşturulmaktadır.(Çevik, 2015: 14).

Türk müziğinin günümüze taşınmasında, amatör koroların büyük hizmetleri olmuştur. Özellikle, 1976 yılına kadar devlet katında eğitim ve öğretimden mahrum edilen bu sanatın geçirdiği zaman dikkate alınacak olursa, Türk müziği kültürümüzün, yaygınlaştırılması ve gelecek nesillere aktarılması açısından bu tür kuruluşların önemli yere sahip olduğu görülebilir. Devlet sanatçısı Prof. Dr. Kutlu Payaslı bir sözünde; “TRT ve Devlet koroları her ne kadar bu işin atar damarları ise ülkemizin dört bucağında bin bir zorlukla faaliyetlerini devam ettiren amatör (ki bunların birçoğu profesyonel korolar kadar üstün icra seviyesindedir) korolarımız da

kılcal damarlarımızdır. Atar damarlar ne kadar güçlü olursa olsun, vücudumuzun dört bir yanını saran kılcal damarlar olmasa, vücut fonksiyonunu yitirir.” cümlesiyle amatör koroların önemini vurgulamıştır.

Amatör müzik toplulukları sosyalleşme sürecinin en önemli parçalarından biridir. Her yaştan bireyin bir araya gelerek sosyalleşmesini gerçekleştirdiği gibi yüksek beğeni ve zevk anlayışını da geliştirir. Kişilerin kendilerini daha önemli hissetmesini sağlar, bir gruba ait olma hissini geliştirir, birlik beraberlik duygusunu aşılar, paylaşma güdüsünü güçlendirir, toplumsallaşmayı sağlar, uyum sağlamayı öğretir, bireylerin çevreleriyle iş birliği halinde olmasını sağlar, bencilik duygusunu azaltarak biz düşüncesini empoze etmeye çalışır, kişilerin özgüven ve başarıma güdülerini destekler, ruhu besleyerek huzur verir, yapılan etkinliklerle heyecan dürtüsünü tetikler (Gül, 2018: 123-124).Günümüz çocuklarının en çok zarar gördüğü tv, internet gibi bağımlılık yapan zararlı alışkanlıklardan uzaklaşmasını sağlar, ergenlik dönemindeki gençlerin zihinsel, duygusal, toplumsal kimlik çatışmalarını tamamen engelleyemese de bir gruba ait olmaya çalışan bu gençlerin önemli bir ihtiyacını karşılar, böylece kendilerini daha önemli hissetmelerini ve mutlu olmalarını sağlar.

20 yaş ve üzeri olgunlaşma dönemini yaşayan gençler, hayat kurma telaşından yoğun ve stresli bir döneme girerler. Bu dönemde korolar bireyleri rahatlatmaya kendilerini iyi hissetmelerini sağlamaya, sorunlarından uzaklaşmaya keyif aldıkları sanat zevklerini tatmin etmeye ve tekrar enerji toplamalarına yarayan sosyal ortamlardır. İleri yaşlardaki bireylerde ise en temel sorun emeklilikten kaynaklanan kendini verimsiz, değersiz, işe yaramaz ve yalnız hisseden kişilere sığınak olmakla kalmayıp bu duygularla baş etmeye yardımcı olup yeniden hayata tutunmalarını sağlamaktadır.

Toplumda uyulması gereken bazı kurallar vardır. Bu kuralları öyle özümsemişsinizdir ki yalnız kaldığımız da dahi o kurallara dikkat ederiz. Toplum içinde kimseyi rahatsız etmemek için davranışlarımıza özen gösteririz. Koro çalışmaları da toplulukla yapılan bir öğreti olduğu için belli başlı kurallara sahiptir. Bu kurallara birkaç örnek verecek olursak; çalışma saatinden kısa süre önce çalışma yerinde olup saz çalan bireylerin akortlarını hazırlaması, seslerin yerlerine oturup notalarını

hazırlaması ve ses ısıtma egzersizlerini yapması şeklindedir. Vermiş olduğumuz bu örnekler müzik yolu ile toplumsallaşmaya da birer örnektirler (Yener, 1990:161,162).

3. TOPLUM

Bireyin topluma olan ihtiyacı ve topluma dahil olması neticesinde birey, toplumun bir parçası haline gelir. Bu süreç toplumsallaşma kavramı ile ifade edilir. Toplum kelimesi ilk kez Fransızca da kullanılan (societe) kelimesiyle 12. yüzyılda Fransız dil ve kültüründe yer almaya başlamıştır. Kavramın Fransızcadaki ilk karşılığı olan “societe” ortaklaşa yaşamın küçük birimi anlamına gelen grupsal bir anlama sahiptir ve bütün bir toplumdaki ve yığınlardan çok küçük grupların karşılığı olarak kullanılmıştır. Türkçede ise kavramın ilk karşılığı “ ehl-i meclis” , “ heyet-i içtima” ve “ cemiyet” şeklinde dile getirilmiştir (Doğan, 2002:60).

Toplumla ilgili tanımlamalara bakıldığında, birçok farklı açıdan “toplum” tanımı yapıldığı görülmektedir. Örneğin: Toplum, kendini korumak ve devamlılığını sağlamak için dayanışma içerisindeki insanlardan oluşan, aynı zamanı ve aynı mekanı paylaşan, az ya da çok kurumlaşmış bir karmaşık ilişkiler bütünüdür (Ozankaya, 1976:3). Bir başka açıdan bakıldığında toplum; İnsan hayatını özgürleştirerek kolaylaştıran, bunun yanı sıra sınırlandırarak zorlaştıran, yardımlaşma imkânı sağlayan, zaman zaman gruplaşmalara yol açarak çatışma ortamı yaratan ve bireylerin bir araya gelmesiyle oluşan bir ilişkiler ağıdır (Kurtkan, 1974:4). Yine bir diğer toplum tanımında ise; “Toplum sosyal gereksinimlerini karşılamak için etkileşen ve ortak bir kültürü paylaşan çok sayıdaki insanın oluşturduğu bir birlikteliktir”(Fichter, 1994: 73). Yukarıdaki tanımlara bakıldığında, toplumun inşasında var olan kavramlar “ortaklık”ve “temel ihtiyaçlar” kavramıdır.

3.1. TOPLUMSALLAŞMA(SOSYALLEŞME)

Sosyalleşmenin pek çok tanımı söz konusudur; genel olarak bu tanımlar bireylere içinde bulunduğu toplumun kurallarının, değerlerinin öğrenilip içselleştirilmesi ve aynı toplumsal düzene yönelik uyum süreci şeklinde ifade edilmiştir (Rocher, akt. Doğan, 2002: 65). Yine bir başka tanımda“Toplumsallaşma; bireyin toplumu öğrenme ve içselleştirme süreci” olarak dile getirilmiştir. Bu yaklaşım

toplumsallaşmayı bir insanileşme süreci olarak ele alır ve en genel anlamda bir eğitim süreci olarak ta değerlendirir.Çünkü bu tanıma göre toplumsallaşan birey toplumun bir üyesi haline gelir ve diğer bireylerle benzer davranışları gösterir. Dolayısıyla toplumsallaşma, bir taraftan bireylere kimlik kazandırırken, diğer taraftan da toplumun kültürünü kuşaktan kuşağa aktarır. Kısaca toplumsallaşma bir yandan toplumsal gelişimi etkilerken diğer yandan da aynı süreci kişiliğin gelişiminde de ortaya koyar” (Bozkurt, 2004:111-112). Bireyler bir yandan dil, din, gelenek ve görgü kuralları gibi toplumu tanımlayan genel özellikleri içselleştirerek sosyalleşirken, diğer yandan da kişiliğine uygun ya da kişiliğini geliştiren sosyal ortamlar ya da gruplar aracılığıyla mevcut sosyalleşme sürecini devam ettirir. Örneğin bir öğrenci, okulun sosyalleştirici özelliği sayesinde çevreci tutumlar kazanabilir veya bir müzik kursuna giden birey, burada bu etkinlik ile hem müzik eğitimi alıp hem de o müziğe ve sosyal gruba ait yeni tutum ve beceriler kazanabildiği gibi var olan becerilerini de geliştirebilirler.

Görüldüğü gibi tüm bu açıklamalar sosyalleşme sürecini toplum bilimi açısından ele almıştır. Ancak sosyalleşme aynı zamanda psikolojik yönü de olan bir süreçtir. Örneğin, sosyalleşmeyi ilk açıklayan kurumsal yaklaşımlardan psikanalitik kuramın temsilcisi Freud’a göre, davranışların temelini açıklanmasında bilinçaltı süreçler önemlidir. Yani sosyalleşmenin odağında psikoloji, temel hareket noktasıdır. Ancak bu bilinçaltı süreçlerde yine Freud’a göre, kalıtımın da etkisi söz konusudur. Bu ilişki ağı ona göre, hayatımızdaki tüm dönemlerde kurduğumuz ilişkileri doğrudan etkiler. Sosyalleşme bireyde sadece kişilik kavramının gelişimine katkı sağlamaz. Aynı zamanda özbenlik kavramını da kazandırmaktadır. Özbenlik ise bireyin diğer kişilerle paylaştıklarının ve onu diğer kişilerden farklılaştıran ayrıntıların bilincinde olması demektir. (Gündoğdu, 2013).

Sosyalleşme aşamalarının sonunda birey kişisel özellikleri ve kabiliyetlerinin yeterliliklerini gösterip paylaşabileceği bir sosyal gruba entegre olur. Sosyalleşmenin gerçekleşmesi, basta aile olmak üzere, arkadaşlık, okul, iş, dernek, spor ve çeşitli eğitim gruplarında gerçekleşir. Temel olarak bakıldığında sosyal ilişkiler geliştirdiğimiz her ortam için, bir sosyalleştiricilikten bahsedilebilir diyebiliriz. Sosyalleştirici araçlarının başında Sanat, eğitim ve teknoloji yer alır. Bu sosyalizasyon araçları aynı zamanda bilgi üretmeyi ve sosyal yapının şekillendirilmesini de sağlamaktadırlar (Anonim, 2019).

Yukarıda dile getirilen sosyalleştirici araçların en başında eğitim yer alır. Çünkü eğitim ailede başlar ve bilimsel bir nitelik kazanarak okulda devam ettirilir. Eğitim ile toplum iç içedir ve her iki kavram sürekli olarak birbirlerinden etkilenir (Özkalp: 2013:8). Bu iç içelik öğrenmek ve öğretmek kavramları için de geçerlidir. Çünkü öğrenme ve öğretme, bireyin içinde yer alacağı bir toplum ya da sosyal grubu taklit etmesi sürecidir (Tezcan, 2015: 52). Örneğin Robert Lisesi öğrencilerinin, kendi sosyal gruplarına ait ve diğer okullardan ayrılan değerleri ve kuralları vardır, bu bir parti, sendika, bir köy ya da kent içinde aynı şekilde geçerlidir diyebiliriz.

Sosyalleşme günümüzde sadece toplumda var olan sosyal gruplar aracılığı ile gerçekleşmemektedir. Aynı şekilde teknoloji aracılığıyla hayatımıza giren sosyal medyanında bir sosyalleşme aracı olarak kabul edildiği görülmektedir (Karagülle, Çaycı: 2014).Nitekim, televizyon, bilgisayar, cep telefonları internet ağları ve sosyal medya tümüyle hayatımızın içine girmiş durumdadır. Tüm olumlu olumsuz eleştirilere rağmen, genç yaşlı herkes sosyal medya araçlarını kullanmakta, sanatsal, sosyal, dini ve siyasal gruplara girmekte, arkadaşlar edinmekte ve sosyal medyanın yaşamı kolaylaştırdığına yönelik inancın etkisiyle günümüz insanı birçok işini yüz yüze çözüme ulaştırmaktansa sosyal medya aracılığıyla çözüme kavuşturmayı tercih etmektedir. Bunun nedeni olarak ta sosyal medyada yaşanan gelişmelerin zaman ve mekan açısından kazandırdığı kolaylıklar bir neden olarak genellikle ileri sürülmektedir.

3.2. TOPLUMSALLAŞMA (SOSYALLEŞME) VE TOPLUM İLİŞKİSİ

Bireylerin içinde bulunduğu toplumun değerlerini kazanma o toplumun bir ferdi haline gelme sürecine sosyalleşme denir. Sosyalleşme süreci doğumla başlar ve bireyin ölümüne kadar devam eder. Sosyal gruplar toplumsallaşmanın en önemli ayaklarından biridir. Kişinin ilk sosyal grubu olan ailede bireyin hem kişilik özellikleri hem de toplumsal yönünün neredeyse bütün temelleri oluşturulur.Sosyalleşmenin ilk gerçekleştiği sosyal grup biraz önce değinildiği gibi ailedir. Birey bu sosyal grupta dilini, inançlarını, temel becerilerini ve değerlerini kazanmaya başlar. Peki sosyal grup ne demektir? Sosyal grup; en az iki kişiden oluşan aralarında iletişim ve etkileşim bulunan bireylerin oluşturduğu karşılıklı rollere, statülere, değer yargılarına ve inançlara sahip ve bu özelliklerinin farkında

olarak karşılıklı ilişki düzeni içinde bulunan, ayırt edilebilen özellikleri taşıyan birden fazla bireyi kapsayan topluluğun (Doğan, 2010:102) adıdır.

İnsanlar tüm yaşamları boyunca ailede olduğu gibi başka pek çok sosyal gruba dâhil olurlar ve sosyalleşme sürecini buralarda da devam ettirirler. Bir başka ifadeyle, aile, arkadaş, komşu, okul, iş, spor, sanat sosyal gruplarının her birine zaman içinde dahil olan bireyler, hem topluma özgü hem de girdiği sosyal grubun kendine özgü değerlerini ve davranışlarını benimser ve kazanırlar. Örneğin vatan, millet sevgisi gibi konular toplumsallaşmanın önemli değerlerinden biridir. Bu değerler sadece okulda veya ailede verilmez. Bir spor kulübünde ülkesini temsil eden birey o gruba ait olmanın verdiği ciddiyet ve sorumlulukla hareket ederek kendini değil de vatanını, milletini ve değerlerini temsil ettiğinin bilincine ulaşır. Görüldüğü gibi milli duygular, bu tür sosyal gruplarda, spor aracılığıyla pekiştirilerek kazandırılmaktadır.

Bireyler kendi başına yaptıkları davranışları toplum içinde çoğunlukla yapmamaya çalışırlar. Örneğin toplum tarafından yaptırım ve müeyyidelere ya da dışlanmaya neden olabilecek şeylerite başlarıyken yapabildikleri halde başkalarıyla birlikteyken yapmayabilirler. Yine aynı şekilde insanlar, başkaları ile yaptıkları davranışları da tek başlarına yapmaya bilirler. Örneğin sosyal psikolojiyi ilgilendiren protesto ve gösterilerdeki davranışlar, ya da grup dinamiğine yönelik tutumlar genellikle insanlar tek başlarıyken yapılmayan şeylerdir. Yani kişiler girdikleri sosyal ortamlarda, gruplarla başka türlü davranır, buna “sosyal etki” denir. Sosyal etki bireyin kişiliğini, tutum ve davranışlarını etkiler (İnceoğlu, 2010: 98-99).

Sosyal etkinin davranışa dönüşmüş haline “sosyal davranış” denir. Sosyal davranış; bireyin örf ve adetlere uyması, giyinme, yeme, içme, eğlenme etkinliklerini toplumun mevcut değerlerine göre gerçekleştirmesidir. Sosyal davranış bir nevi ahlaki davranıştır (Demirkaya, 2012: 12-13).

3.3. MÜZİĞİN TOPLUMSALLAŞMAYA (SOSYALLEŞMEYE) OLAN KATKILARI

Müzik insanı ruhsal ve kişisel olarak geliştiren bir sanat alanı ve uğraşısıdır. Kültürümüzde bu sanat alanı eskiden olduğu gibi günümüzde de hep önemli olmuştur. Müzik, geçmişten günümüze çeşitli formlarıyla her toplumda olduğu gibi

Türk toplumunda da güçlü bir ifade aracı olarak kullanılmıştır. Bu şekildeki kullanımı bireysel müzik etkinlikleri kadar grup müzik etkinliklerini de önemli hale getirmiştir. Özellikle modern zamana dair müzikal etkinlikler olarak oda orkestrası, koro, oda müziği gibi gruplarda çalmak ve söylemek, günümüz için müzik aracılığı ile toplumsallaşmada önemli rol oynamaktadır. İnsanların toplu halde müzikle uğraşmaları ve bu uğraşlar neticesinde dinleyici ile buluşarak bütünleşmeleri, hem dinleyicilerin hem de müzik topluluğunun sosyalleşmesine katkı sağlamaktadır. Her yaşta bireylerin ortak hareket etmelerini sağlayan müzikal gruplar, günümüzde kreşlerdeki çocukların katılımlarıyla da gerçekleştirilebildiği için sosyalleşmeye önemli ölçüde fayda sağlamaktadırlar. Sosyal etkinlik olarak ortaya çıkan korolar küçük yaşlardan itibaren bireylerin duygu, düşünce ve davranışlarını etkilemektedir. Böylece basit bir müzik etkinliğinin dışına çıkarak insanların özgüveni arttırarak kişilik gelişimlerine katkıda bulunmanın yanı sıra birlikte hareket etmeyi, ortak amaç için işbirliği yapmayı, disiplinli ve düzenli olmanın ne demek olduğunu öğreten sosyal bir grup olarak karşımıza çıkmaktadır. Müzik, sanatın bir koludur. Müziğin topluca ifadesi anlamına gelen koronun disiplin kazandırıcı özelliği söz konusudur. Koroya katılan bir çocuğun, bu disiplin sayesinde duygusal ve sosyal gelişiminde de etkisinin olduğu söylenebilir. Çocuklardan başka yetişkin korolarda ise bireysel gelişimin ötesinde farklı görevler üstlenerek yalnızlıklarını gidermek, emeklilik sonrası sosyal hayata adapte olabilmek, yeniden bir işe yaradıklarını hissetmek, gençlik hayallerini yerine getirebilmek gibi birçok sebepten bu tür topluluklara katılmak istemektedirler.

Koro üyeleri katıldıkları topluluklarda çalışmalar sırasında çalan ve söyleyen herkesin bir uyum içerisinde de olması ve bu sebepten şefe bağımlı hareket etmeleri gerekmekte, bunun bilincinde olan koro üyeleri ilk olarak eş zamanlı hareket etmeyi öğrenmektedirler. İcracıların ve enstrüman heyetinin birbirlerinin sesini bastırmayacak seviyede çalmaları ve söylemeleri, eser içinde uyulması gereken nüanslara hep beraber riayet etmeleri gerektiğini bilmeleri gibi birçok kural, koro içinde davranış kazanmış olan topluluk olabilmelerinin başlıca temellerini oluşturmaktadır. Bu sayededir ki bireyler müzik vasıtasıyla katıldıkları topluluklarda öncelikli olarak o gruba uyum sağlamayı öğrenirken, günlük yaşantılarında da kişisel

mutluluklarını gölgelemeden yaşantılarına devam edebilecekleri davranışları sergileye bilmekte toplumsallaşma ile ilgilidir (Günay, 2011:162,196).

4. TÜRKİYE’ DE HALK EĞİTİMİ UYGULAMALARI

Halk Eğitimi faaliyetlerine ilk olarak Cumhuriyet öncesinde üniversitelerde halk için bazı dersler verilerek başlanmış ve sonrasında çeşitli derneklerin gönüllü çalışmalarıyla devam ettirilmiştir (Bülbül, 1991:2).

Cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte, eğitime verilen önem artmış ve ilk Milli Eğitim Bakanı olan İsmail Safa, Halk Eğitimi çalışmalarını başlatmıştır. 1926 yılında Halk Terbiyesi Şubesi adıyla MEB’ e bağlı ilk halk eğitimi birimi açılmış, sonrasında çalışmalar hızla devam etmiş ve özellikle okuma yazma bilmeyen bireyler için, 1927’de Halk Derslikleri, 1928’de Akşam Sanat ve Ticaret Okulları, Millet Mektepleri, 1932’de Halk Evleri, 1938’ de Köy Erkek ve Kadın Kursları açılmıştır (Kurt,2000: 42). 1940 yılında Köy enstitülerinin kurulmasıyla, okuma-yazma derslerinin yanı sıra, tarım, hayvancılık, arıcılık, balıkçılık, dokumacılık gibi üretim alanlarında da eğitim verilmeye başlanmıştır. 1950’li yıllarda ise ilk HEM bürosu oluşturulmuş, 1956’ da hazineye devredilen halkevleri binalarından faydalanılarak yetişkin eğitimi için HEMnin açılması kararı alınmıştır. 1960’ da kurulan Devlet Planlama Teşkilatı, eğitimden sanayiye kadar, beş yıllık kalkınma planı hazırlamış ve bu planda HEM nin tanımına, yükümlülüklerine yer vermiştir. Uzaktan eğitim çalışmalarının ilk basamağı olan, mektupla öğretim merkezi 1961’ de kurulmuş ve daha sonra bu kurum, Yaygın Yüksek Öğretim Kurumuna katılmıştır. Bu kurum 1982’ de Açıköğretim Fakültesine dönüştürülerek, Anadolu Üniversitesine bağlanmıştır. 1983 yılında Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, 1987’ de Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri ile beraber halk eğitim çalışmaları sürdürülmüştür. Türkiye’ de hemen her il ve ilçede bulunan HEM leri çalışmalarına devam etmektedir (Kaya, 2016:20-21).

4.1.HALK EĞİTİMİN TANIMI

Geniş kitlelere ve her yaşta insana hizmet vermeyi amaçlayan bir kurum olarak Halk eğitimi merkezi; yaygın eğitim, temel eğitim, toplum eğitimi, kitle

eğitimi ve sosyal eğitim gibi birçok isme sahiptir. Ülkemizde en çok ‐yaygın eğitim, halk eğitimi ve yetişkin eğitimi ifadeleri kullanılmaktadır.

MEB in yaptığı tanıma göre yetişkin eğitimi;‐örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен ayrılmış ya da bitirmiş bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünü ifade eder‐(Milli Eğitim Bakanlığı, (MEB), 2010).

15 şubat 1962’ de Milli Eğitim şurasının (MEş) yaptığı tanımda; ‐Yurttaşların alışma gücünü arttırmak, yaşayış seviyesini yüksek tutmak, milli ve insani meziyetlerini geliştirmek amacıyla okul dışında veya yanında yapılan eğitim ve öğretim çalışmalarıdır‐ diyerek benzer bir açıklama yapmıştır. Halk Eğitimi ve Yaygın Eğitim olarak sıkça karşımıza çıkan kavramların aslında anlamları aynı, anlatım biçimleri farklıdır. Mesela Halk Eğitimin amacında; bireylere sosyal ve kültürel alanlarda gelişmelerine destek olmak ifadesi varken, Yaygın Eğitimin amacında ise bilgi, beceri ve davranış kazandırmak tanımı yer almaktadır. Süre açısından baktığımızda da Halk Eğitim tanımı süreklilik, yaygın eğitim ise, yaşam boyuolarak birbirine yakın açıklamalarda bulunulduğu görölmektedir (Duman, 2000:31-33).

Çok geniş kitleye eğitim veren HEM de, yaşı, cinsiyeti, eğitim düzeyi, öğrenme isteği birbirinden farklı olan; ev hanımı, öğrenci, emekli, işçi, işveren, köylü, kentli, esnaf, zanaatkar, serbest meslek sahibi gibi geniş bir yelpazeye hizmet etmektedir(Geray,1978: 1).

4.2.HALK EĞİTİMİN ÖNEMİ

Gelişmiş ülke kavramının iini dolduran en önemli unsur eğitimidir. Örgün eğitimin yanı sıra halk eğitimi merkezleri ile ülkemiz gelişim anlamında bir ivme yakalamış durumdadır. Halk eğitimi merkezleri, toplumu zanaattan sanata kadar her alanda ve her yaşta bireyin eğitilmesine katkıda bulunarak modern bir toplum yaratma anlamında üzerine düşen görevleri yerine getirmektedir.

Günümüzde bilim ve teknoloji deki hızlı gelişmeler, toplumun ekonomik, kültürel, siyasal ve toplumsal yapısında değişmelere neden olmaktadır. Bireylerin bu

değişmelere uyum sağlaması, değişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve değerleri kazanmasını zorunlu kılmaktadır. Örgün eğitim yoluyla bu değişikliklerin gerektirdiği bilgi ve beceri, bireylere ancak belli bir yaşa kadar aktarılmaktadır. Bireyin örgün eğitim sonrasındaki yaşantısında ve örgün eğitimden yararlanamayan bireylerin bu değişikliklerin gerektirdiği bilgi ve beceriyi edinebilmesi, örgün eğitim sonrası eğitimle olanaklıdır. Bu nedenle halk eğitimin eğitim sistemi içerisindeki önemi artmıştır (Celep, 1955:3).

4.3.HALK EĞİTİMİN AMAÇLARI

Halk Eğitimi; bireylerde toplumsallaşmayı ve üretkenliği sağlayıcı davranış değişikliği oluşturmak, mesleki bilgi ve beceri kazandırmak, okuryazar oranını arttırarak bireyleri eğitmeyi amaç edinmiştir(Geray,1978:2).

Kurt; Halk Eğitimin amaç ve görevlerini, teorik boyuttaki amaç ve görevler, MEB tarafından belirlenen amaç ve görevler olmak üzere iki kategoriye ayırmaktadır. Teorik boyuttaki amaç ve görevlerinde; yetişkin eğitiminin, bireylerin eğitiminin yanı sıra, bireylerin katıldığı grupların ve örgütlerinde eğitimi amaçladığından bahseder (2000: 10).

MEBYaygın eğitim kurumları yönetmeliğinin 21.05.2010 tarih ve 27587 sayılı resmi gazetede yayımlanan Halk eğitimin amaç ve ilkeleri şu şekildedir; Yaygın eğitim faaliyetleri, Anayasa, Türk millî eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri ile Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun ve bir bütünlük içinde yerine getirilmesi için planlı kalkınma hedefleri kapsamında toplumun özellikleri ve ihtiyaçlarına göre;

a) Bireylerin millî bütünleşme ve bireysel gelişimini güçlendirici, yurttaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı, demokrasi kültürünü, düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,

b) Bilmeyenlere okuma-yazma öğretmek, bilenlere eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak,

c) Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde yurt içi ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yurt dışı için öğretim programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,

ç) Millî kültür değerlerinin korunmasına, dünya kültürüne açık olarak geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak,

d) Yöresel özellik ve ihtiyaçlara göre eğitim, öğretim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar ile nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde meslekî ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yaptırmak,

e) Göç edenlerin yeni ortamlarına uyum sağlamalarına yönelik eğitim çalışmaları yaptırmak,

f) Sağlık kuruluşları ve alan uzmanları ile iş birliği yapılarak halk sağlığının korunması, aile planlaması, sağlıklı beslenme ve barınma, iyi bir üretici ve bilinçli bir tüketici olma niteliğini kazandırıcı çalışmalar yaptırmak,

g) Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak,

ğ) Özel eğitim gerektiren bireylere, gelişim özelliklerine göre, bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak,

h) Aile eğitimi programları ile Türk aile yapısını güçlendirerek toplumsal yapının korunmasını sağlamak ve bu amaçla sürekli eğitim imkânları hazırlamak,

ı) Toplumda sevgi, hoşgörü, diyalog, iş birliği, farklılıklara saygı, yardımlaşma ve birikimleri paylaşma kültürünün gelişmesini sağlamak,

i) Yaşlı bireylerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılımları için eğitim çalışmaları yapmak amacıyla düzenlenir(MEB, 2010).

4.4. HALK EĞİTİMİ MERKEZİNDEKİ MÜZİK OLGUSU

Her ulusun kendine ait bir kültürü olduğu gibi, Türk Ulusunun da kendine has bir kültürü bulunmaktadır. Halk eğitimi merkezlerinin, kültürümüzdeki belli başlı görevleri ise; toplumun mevcut olan kültürel değerlerinin devam ettirilmesi, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması,bireylerin yeteneklerini geliştirmelerine olanak sağlayarak, bireylerin topluma faydalı hale getirilmesi, bireyleri sanat ve meslek

sahibi yaparak, mesleklerinde daha başarılı olmalarına olanak sağlanması, bireylerin kişilik gelişimlerini destekleyerek, siyasal alanda da hak ve ödevlerini kavramalarına yardımcı olunması, şeklinde sıralanmaktadır (Günay, 2011: 226-227).

HEM in sosyal kolları arasında müzik, bireylerin en çok ilgi gösterdiği türler arasındadır. Çocuk korusu, büyükler korusu ve enstrüman kursları gibi bölümler, birçok HEM de kursiyerlere hizmet vermektedir. Resmi bir kurum olması ve verilen kurslardan ücret talep edilmiyor olması, insanların HEM ni tercih etmelerini olumlu yönde etkilemektedir. Bu merkezlerin öncelikli görevlerinden birisi, bireyleri yetenekleri doğrultusunda eğiterek meslek sahibi olmalarına olanak sağlamaktır.

5. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Gül, G: A Qualitative Study On The Contribution Of The Choir To Social-Cultural And Psychological Achievements Of Amateur Chorists, International Education Studies; Vol. 11, No. 8; 2018, 119-126 s.

Bu çalışmada, amatör koroların, koroya katılan bireyler üzerindeki, sosyal, kültürel ve psikolojik etkilerini ortaya çıkarmak için, bir derneğe katılan 12 korist ile yüz yüze görüşmeler yapılmış ve görüşmeler değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde, amatör koroların insanlar üzerinde, sosyal, kültürel ve psikolojik olarak olumlu etkilerinin olduğu gözlemlenmiştir.

Göktaş, M:Koro Çalışmalarının, Sosyokültürel Katkılar Açısından İncelenmesi, (Yüksek Lisans Tezi), Malatya, 2017, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Bu çalışmada Malatya iline bağlı olan birkaç okul seçilmiş ve seçilen okulların öğrencileriyle, Koroların Sosyokültürel Açından Etkileri konulu anket çalışması yapılmıştır. Seçilen okullar, kırsal bölgeden ve merkezden olmak üzere ikiye ayrılmış ve yorumlar bunun üzerinden değerlendirilmiştir. Kırsal kesimde bulunan okullardaki öğrenciler koroları sosyalleşme açısından, merkezdeki okullara göre daha faydalı bulduğu belirtilmiştir.

Öztop, S: Planlı ve Programlı Bir Özenen Koro Eğitimi İle Bireylere Kazandırılması Hedeflenen Eğitsel, Toplumsal ve Kültürel Yeterliklerin İncelenmesi,

(Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2007 Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, , 10-15 s.

Bu araştırmada, Ankara’da planlı ve programlı bir şekilde çalışmalarını sürdüren altı özengen koro ve bu koroların örgün müzik eğitimi almamış bireylerinden oluşan yüz kişilik örneklem grubu, bu tür korolarda şeflik yapmış ve halen yapmakta olan uzman kişilerle çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmalar neticesinde planlı ve programlı olarak çalışmalarını sürdüren özengen koroların toplumsal işlevlerine yer verilmiştir.

Coşkun, F: Sosyalleşme Bağlamında İzmir’deki Türk Sanat Müziği Amatör Koroları ve Toplu Müzik Pratikleri, (Doktora Tezi) İzmir, 2007, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, 45-59 s.

Bu araştırmada, Türkiye’de meşek geleneğinin tarihçesi üzerinde durulmuş, İzmir’ de bulunan amatör korolar incelenerek, müzik ve toplumsallaşma ilişkisine yer verilmiştir. Ayrıca Amatör koroların sayıca artışına neden olan faktörlerde yer almaktadır.

Gökçe, M: Koro Dizilişlerinin Müziksel Sonuçlara Etkisi, (Yüksek Lisans Tezi),Adana, 2010, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 12-13 s.

Bu araştırmanın amacı, klasik ve karma düzen söyleme biçimleriyle,geleneksel ve farklı yapıda oluşturulan “koro dizilişlerinin” seslendirilmedeki müziksel sonuçlara etkisi bakımından, korolardaki sanatsal başarı ölçütlerine ne derecede etkilerinin olduğunun ortaya konulmasıdır. Koroların Toplumsal yaşamdaki önemi başlığında koroların işlevlerine kısaca yer verilmiştir.

Avcı, B:İzmir’in Kentsel Müzik Yasamın da Amatör Müzik Topluluklarının Yeri – Kültürel Bağlam, Türler, Repertuar, Patronaj, (Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 2007, Ege ÜniversitesiSosyal Bilimler Enstitüsü, 5-7 s.

Bu araştırmada, çeşitli açılardan topluluk üyelerinin iletişimsel rollerine, müziğin farklı topluluklar tarafından çok farklı bağlamlarda ki alınış, yorumlanış ve kullanılış tarzlarına değinilmiştir.

6. PROBLEM CÜMLESİ

Araştırmanın problem cümlesi; amatör koroların toplumsal işlevleri, Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu katılımcılarının vermiş olduğu cevapların değerlendirilmesi şeklindedir.

7. ALT PROBLEMLER

1. Katılımcıların, koronun hayatlarına etkileri nelerdir?
2. Katılımcıların, koro eğitimi ve etkinliklerinin kültürel gelişimlerine katkısı var mıdır?
3. Katılımcıların, koro etkinliklerinden duyduğu olumsuz etkiler nelerdir?
4. Katılımcıların, koroyu tercih etme sebepleri nelerdir?
5. Katılımcıların içinde buldukları koroyu, Eskişehir’deki diğer korolardan farklı kılan yönlerine ilişkin, katılımcı görüşleri nelerdir?
6. Katılımcıların, amatör koroların toplumsal faydaları ile ilgili görüşleri nelerdir?

8. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bir kişinin üyesi olduğu toplumun değer, kültür ve normlarını öğrenerek o toplumun aktif bir üyesi olmasına sosyalleşme denir. Sosyalleşme doğumla başlar ve ölene kadar devam eder. Toplum içinde küçükten büyüğe her bireyin sosyalleşmeye ihtiyacı vardır. Amatör korolar da sosyal yaşam alanlarının başında gelir. Bu araştırmanın amacı ise Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu örneği ele alınarak amatör koroların toplumsal işlevlerine değinip, örnek koronun 44 yıl boyunca istikrarlı bir şekilde aralıksız çalışmalarına devam edebilmesini sağlayan etkenlerin neler olduğunu araştırarak, mevcut korolara da yol göstermesi hedeflenmektedir.

9. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışma, konusu ve içeriği itibari ile, amatör koroların toplumsal işlevlerinin belirlenmesi, bu koroların toplumun kültür, eğitim ve sanatına olan katkılarının neler olduğuna değinilmesi ve örnek koro olan Eskişehir

Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosunun, 44 yıl gibi uzun zamandır aralıksız çalışmalarına devam edebilmesinin, altında yatan sebeplerin neler olduğunun araştırılması açısından önem teşkil etmektedir. Buna benzer akademik araştırmalar daha öncede yapılmış fakat örnek olarak gösterilen koroların OHEM TSM korosu kadar eski bir tarihi olmadığı görülmektedir. Günümüzde sayıları gittikçe artış gösteren amatör koroların birçoğu kurulduktan kısa süre sonra kapanabilmektedir. Bu sebeple örnek koronun uzun süren çalışmaları diğer amatör topluluklara da yol göstermesi açısından önemlidir.

10. ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI

1. Araştırma için seçilen veri toplama yöntemlerinin, araştırmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygun olduğu,
2. Araştırma için görüşüne başvurulmuş kişilerin alanlarında uzman oldukları,
3. Araştırma için hazırlanan görüşme formunun araştırma konusu için uygun bir veri toplama yöntemi olduğu,
4. Araştırmada görüşme formu uygulanan bireylerin verdiği cevapların, gerçek ve samimi olduğu, sayıtlıların dan hareket edilmiştir.

11. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu Araştırma; Amatör koroların toplumsal işlevlerinin belirlenmesi açısından, Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu örneklemeyle sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, araştırma modeli, çalışma evreni ve örnekleme, veri toplama araçları ile verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırma genel çerçevesi, amacı ve yöntemi bakımından nitel yöntemlerin kullanıldığı tarama modelini esas alan, betimsel bir çalışmadır.

“Tarama araştırmalarıyla objelerin, olay ve olguların, kavramların ne oldukları açıklanmaya çalışılır. Bu tür incelemeler, mevcut durumları, şartları ve özellikleri olduğu gibi ortaya koymaya çalışır” (Arslantürk, 1997: 101).

“Betimleme yöntemi, olayların olguların, nesnelerin, kurumların veya çeşitli durumların ne olduklarını veya belli özelliklerin neler olduğunu ortaya çıkarma işlemleridir” (Cebeci, 2010: 7).

2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Evren; Eskişehir OHEMTSM Korosu, örneklem ise Eskişehir OHEM TSM Korosu üyelerinden oluşan 43 kişi.

Üye Profili: Meslek, cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve medeni durum gibi faktörler, koroya katılan 45 üyeden 43’ü ile yapılan görüşme formu sonuçları incelenerek tablolar oluşturulmuştur.

Tablo 1. Koro Üyelerinin Yaş Aralığı (16-70)

Yaş aralığı	Frekans	%
16-26	1	2,32
27-37	3	6,97
38-48	10	23,25
49-59	13	30,23
60-70	16	37,20

Tablo 2. Koro Üyelerinin Medeni Durumu

Medeni Durum	Frekans	%
Evli	33	76,74
Bekar	10	23,25

Tablo 3. Koro Üyelerinin Cinsiyeti

Cinsiyet	Frekans	%
Erkek	19	44,18%
Kadın	24	55,81%

Tablo 4. Koro Üyelerinin Öğrenim Durumu

Öğrenim Durumu	Frekans	%
İlköğrenim	3	6,97%
Ortaöğrenim	16	37,20%
Yükseköğrenim	24	55,81%

Tablo 5. Koro Üyelerinin Mesleki Durumu

Öğrenim Durumu	Frekans	%
Mühendis	5	11,62%
Hemşire	2	4,65%
Muhasebeci	2	4,65%
Öğretmen	3	6,97%
Öğrenci	1	2,32%
Esnaf	3	6,97%
Memur	2	4,65%
Ev Hanımı	6	13,95%
Emekli	19	44,18%

Tablolar incelendiğinde Koronun çoğunluğunun 50 yaş ve üzerinde evli, emekli ve yüksek öğrenim görmüş üyelerden oluştuğunu ve bu üyelerin yarısından fazlasının kadınlardan oluştuğunu görmekteyiz. Koro üyelerinin mesleki durumlarına

bakıldığında, öğrencilerin ve çalışan kesimin azınlıkta olduğu, ağırlıklı olarak emeklilerin daha sonrada ev hanımlarının bulunduğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında diyebiliriz ki bir insanın çalışma hayatındaki yoğunluktan, emekli olduğunda birden uzaklaşması kişide yalnızlık, bir işe yaramama hissine kapılma, toplumdan kendini soyutlama gibi sosyal olgulardan git gide uzaklaştığı için ilgi duydukları alanlarda bir hobi edinme telaşına düşebilmektedirler. İşte bu aşamada amatör müzik toplulukları onların ihtiyaç duydukları toplumsal değerlere en güzel cevap veren kuruluşlar olabilmektedir.

4. ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ

Yapılan bu araştırmada veri elde etmek için yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış katılımlı gözlem yapılarak ve ikincil kaynaklardan (Yayınlanmış kitaplar, anılar, resim, broşür, kişisel dokümanlar, web siteleri, sesli ve görsel kayıtlar) yararlanılmış ve veriler elde edilmiş, benzer tezler incelenerek kaynak taraması yapılmıştır.

Görüşme; “sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir. Görüşme, çoğun, yüzyüze yapılmakta ise de, telefon ve televizyonlu telefon gibi anında ses ve resim iletilicileriyle de olabilir” (Karasar, 2014: 165). “Yapılandırılmış görüşme, daha çok, önceden yapılan ve ne tür soruların neşekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağını en ayrıntılı biçimde saptayan görüşmeplanının aynen uygulandığı bir görüşmedir” (Karasar, 2014: 167).

Betimleyici araştırmada sıklıkla kullanılan gözlem; “Araştırmada ihtiyaç duyulan verilerin insan, toplum ya da doğa gibi belli hedeflere odaklanılarak çıplak gözle ya da bir araç kullanılarak izlenmesi suretiyle toplanması sürecini tanımlar” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2009:141).

5. ARAŞTIRMANIN VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ YÖNTEMLERİ

Katılımcıların vermiş olduğu cevapların derlenmesi ve yorumlarının yapılması şeklinde olmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölüm araştırma probleminin çözümüne ilişkin veriler ile bunların çözümlenmesi sonucu elde edilen bulguların yorumlarını kapsamaktadır. Araştırmaya katılan koro üyelerine uygulanan ve ek 1'de yer alan yapılandırılmış görüşme sonuçlarından elde edilen bulgular çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Bu bölümde, bulgular ve yorumlara geçilmeden önce, araştırma kapsamına alınan OHEM TSM Korosunun tanıtımına yönelik bilgilere yer verilmiştir.

1. ÖRNEK KORO OLAN ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU

1.1. TARİHÇESİ

18 Ekim 1975'de zamanın HEM Başkanı Turan Erdoğan, HEM Müdürü Selahattin Turfan, müdür yardımcısı Özkan Özsezen, HEM de görevli Kamil Temel beyin yardım ve destekleri ile mütevazı bir salonda Hüseyin Erbay'ın yönetiminde çalışmalarına başlamıştır. İlk yıllarda fazla katılım olmadığından çalışma ortamı yeterli gelmiş fakat kısa sürede koronun yaptığı etkinlikler Eskişehir'de büyük ses getirmiş ve koroya katılım talebi günden güne artmıştır. Bu sebeple yeni bir çalışma ortamı ihtiyacı doğmuş ve HEM in şu anda hizmet vermekte olduğu binada daha geniş ve kapsamlı bir mekan da çalışmalarına devam etmiştir. Koronun kurulduğu tarihten günümüze kadar koro şefi ve eğitimcisi olan Hüseyin Erbay'ın yönetiminde yüzlerce konser seyircinin beğenisine sunulmuş ve gerek TRT sanatçısı gerekse Devlet korosu sanatçısı olmak üzere bir çok bestekar, güftekar ve ses sanatçısı Eskişehir halkıyla buluşturulmuştur. Eskişehir'deki Türk sanat müziği tutkunlarının kendi imkanlarıyla belkide hiçbir zaman canlı olarak dinleyemeyeceği bu değerli isimlerden bazıları şunlardır;

- Devlet sanatçısı Prof.Dr. Alaeddin Yavaşca
- Devlet Sanatçısı Kutlu Payaslı
- Devlet Sanatçısı Yusuf Nalkesen
- Devlet Sanatçısı Prof. Dr. Selahattin İçli
- Bestekar Avni Anıl
- Ses Sanatçısı Safiye Ayla
- TRT İstanbul Radyosu Ses Sanatçısı Ve Koro Şefi İnci Çayırılı
- TRT İzmir Radyosu Ses Sanatçısı Ve Bestekar Yılmaz Yüksel
- Bestekar Amir Ateş
- TRT Ankara Radyosu Ses Sanatçısı Ve Koro Şefi Cemile Uncu
- TRT Ankara Radyosu Ses Sanatçısı Vedat Kaptan Yurdakul
- İzmir Devlet Korosu Kurucu Şefi Ve Bestekar Dr. Teoman Önalı
- TRT İstanbul Radyosu Ses Sanatçısı Umut Akyürek
- TRT İstanbul Radyosu Ses Sanatçısı Alp Arslan
- TRT İstanbul Radyosu Ses Sanatçısı Tuğçe Pala
- TRT İzmir Radyosu Ses Sanatçısı Güldehen Terün
- TRT Ankara Radyosu Ses Sanatçısı Elif Güreşçi Çiftçioğlu
- TRT Ankara Radyosu Ses Sanatçısı Nurten Demirkol Sırma

1975 yılında büyükler korosuyla çalışmalarına başlayan Hüseyin Erbay 1990 yılında Eskişehir halkının talebi üzerine TSMÇocuk korosunu kurmuş, bir süre şefliğini ve eğitimciliğini kendisi yaptıktan sonra, büyükler korosundan yetiştirdiği elemanlara zaman zaman çocuk korosu şefliği görevi vermiştir. Zamanla kendini yetiştiren öğrenciler güzel sanatlar bölümüne, Devlet konservatuvarlarına girerek profesyonel müzik hayatlarına bir başlangıç yapmışlardır. Gerek büyükler, gerekse çocuklar korosundan yetişen elemanlardan oluşan birçok isim, bugün Devlet korolarında, TRT radyolarında, Türk Müziği konservatuvarlarında, çalışmaktadırlar. Ayrıca koroda şef yardımcısı olarak yetişen öğrencilerden onlarcası amatör müzik topluluğu kurarak, hobi olarak başladıkları işi meslek haline dönüştürmüşlerdir.

Eskişehir basınında yer alan“Eskişehir halk eğitimi merkezi Türk sanat müziği korosu sanatçı fabrikası” başlığı, aşağıda verilen tablolar ile, bu başlığın ne kadar doğru olduğunu ispatlar niteliktedir.

Tablo 6. TRT Radyolarını Kazananlar

ADI	YIL	TRT RADYOSU
İnci Yaman	1985	TRT İzmir ve TRT İstanbul Radyoları
İbrahim Şekerefe	1986	TRT Erzurum ve TRT Ankara Radyoları
Filiz Tram	1987	TRT Erzurum ve TRT Ankara Radyoları
Nilgün Aygöl	1998	TRT İstanbul Radyosu (Akitli)
Alper Ayorak	1998	TRT İstanbul Radyosu (Akitli)
Selma Adar	1998	TRT İstanbul Radyosu (Akitli)
Ahmet Geçin	1998	TRT İzmir Radyosu (Keman-Akitli)
Onur Soysal	1998	TRT İzmir Radyosu (Keman-Akitli)

Tablo 7. Kültür Bakanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korolarını Kazananlar

ADI	YIL	KORO
Asuman Ertekin	1986	Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korusu
Emin Özgen	1986	Kültür Bakanlığı Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korusu
Derya Ögünç	1989	Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korusu
Coşkun Akman	1990	Kültür Bakanlığı Bursa Devlet Klasik Türk Müziği Korusu
Nevzat Keskinoglu	1991	Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korusu
Kürşat Uysal	1991	Kültür Bakanlığı Bursa Devlet Klasik Türk Müziği Korusu
Ayla Orak	1992	Kültür Bakanlığı Elazığ Devlet Klasik Türk Müziği Korusu

Tablo 8.Devlet Türk Müziği Konservatuvarlarını Kazananlar

ADI	YIL	KORO
İnci Alp	1976	İTÜ Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Fikret Işıklı	1981	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Hakan Cevher	1984	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Derya Ögünç	1984	İTÜ Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Süreyya Ögünç	1985	İTÜ Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Bedirhan Yücel	1989	İTÜ Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Süleyman Koyuncu	1989	İTÜ Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Tuncay Dağlı	1993	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Ahmet Geçin	1993	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Murat Temel	1994	Selçuk Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Seda Türediler	1994	Selçuk Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Evrin Ede	1994	İTÜ Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Alper Ayorak	1995	İTÜ Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Handan Özdemirel	1995	Selçuk Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Burhan Kul	1996	Selçuk Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Onur Soysal	1997	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Mustafa Geçer	1997	Selçuk Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
Öznur Zümrüt	2001	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü
Gönül Onar	2001	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü

Tablo 8 (Devam).Devlet Türk Müziği Konservatuvarlarını Kazananlar

Burcu Boyacı	2001	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü
Fulya Yangın	2002	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü
İlayda Özkoç	2006	AÜ Devlet Konservatuvarı Batı Müziği Bölümü
Hilal Dürüktaş	2008	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü
Özkan Özkoç	2008	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü
Çağrı Çıtak	2008	AÜ Devlet Konservatuvarı Batı Müziği Bölümü
Orhun Erdemir	2009	Selçuk Ün. Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı Geleneksel Türk Müziği Bölümü
Sude Oğuzlu	2009	AÜ Devlet Konservatuvarı Batı Müziği Bölümü
Oğuz Çakçak	2011	Azerbaycan Devlet Medeniyet ve İnce Sanat Ün. Eğitim Fakültesi
Şilan Karakuş	2014	AÜ Devlet Konservatuvarı Batı Müziği Bölümü
Elanur Yıldırım	2014	AÜ Devlet Konservatuvarı Batı Müziği Bölümü
Bahar Tunçol	2015	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü
Çağla Karakuş	2016	AÜ Devlet Konservatuvarı Batı Müziği Bölümü
Mert Yüz	2016	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü
Onurhan Tabak	2017	AKÜ Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü
Ezgi Özkan	2017	Gazi Ün. Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
Yusuf Daşkın	2017	Selçuk Ün. Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı Geleneksel Türk Müziği Bölümü

Tablo 9.Korodan Yetişen Eğitimci ve Şefler

ADI	GÖREV YERİ	ÇALIŞMA DURUMU
Ömer Cem Aşkun	Eskişehir HEM Türk Sanat Müziği Korusu	Emekli
Neriman Küçükçetintaş	Eskişehir H.E.M Türk Sanat Müziği Çocuk Korusu	Emekli
Nilgün Aygül	Bilecik HEM Türk Sanat Müziği Korusu	Emekli
Gönül Onar	Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Korusu	Çalışıyor
Hilal Dürüktaş Koç	Milli Eğitim Bakanlığı (Müzik Öğretmeni)	Çalışıyor
İdil Çeliker	Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Gençlik Korusu	Çalışıyor
Turan Engin	Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi	Çalışmıyor
Mustafa Geçer	Eskişehir Odunpazarı Belediyesi Kent Konseyi	Çalışıyor
Figen Alkılıçgil	Eskişehir HEM Türk Sanat Müziği Korusu	Çalışıyor
Mine Türkoğlu	Eskişehir HEM Türk Sanat Müziği Çocuk Korusu	Çalışıyor
Tülay Türkmen	Eskişehir Ahmet Kanatlı Anadolu Lisesi	Çalışıyor

Tablo 10.Enstruman Kurslarından Yetişen Saz Sanatçıları ve Bestekarlar

Branşı	Adı Soyadı
Ud	Neriman Küçükçetintaş
	Salih Şahin
	Süleyman Koyuncu
	Mehmet Korç
	Kemal Devir
	Reyhan Pehlivan
	Coşkun Akman
	Taner Baysan
	Erol Özkaya
	Bekir Laçinkaya
	Serdar Sarana
	Ümit Özcan
	Tuncay Dağlı
	Tamer Özel
	Cem Aksu
	Ali Kamişlı
	Alper Dede
	Nesrin Doğan
	Seyfi Yücekan
	Neslihan Kart
Kanun	Öke Ünver
	Emre Türe
	Gülşen Asan
	Atilla Yurtesen
Keman	Çınar Tatlı
	Onur Soysal
	Taner Lekesizgöz
	Tamer Lekesizgöz
Bestekar	Hasan Soysal
	Fikret Işıkçı
	Haldun Ayıkgezmez
	İdil Çeliker

Ud kursunu Hüseyin Erbay, kanun Kursunu Ata Sevin, Orhan Dereli ve Cavit Can, Keman Kursunu ise Hasan Soysal vermiştir.

1.2. KURULUŞ AMACI

Yetenekli ve istekli bireylerin boş zamanlarını bir sanat dalında değerlendirmek, zengin kültür kaynaklarımızdan olan Klasik Türk müziğini

öğretmek, sevdirmek, müzik dinleme zevk ve beğenilerini yükseltmek, bu dalda meslek sahibi olmak isteyen kişilere gerekli donanımı sağlayarak yardımcı olmaktır.

OHEMTSM Korosu, Eskişehir halkına Türk müziğini tanıtmak, yaymak, daha bilinçli ve daha yüksek seviyede zevk almalarını sağlamak ve bu alanda eğitmek verilen konserler vesilesi ile Eskişehir' in sosyal ve kültürel yaşamına katkıda bulunmayı amaç edinmiştir.

1.2.1. Kurumsal Kimliği

Eskişehir sınırları içerisinde kurulmuş, musîki cemiyeti, koro, dernek yahut bir şahıs ismiyle anılan mevcut birçok korodan en eskisi olan OHEMTSM korusu 1975 yılından bu yana tek bir eğitmenle çalışmalarını aralıksız sürdürüyor olmasından dolayı da diğer korolardan farklıdır.OHEMÇatısı altında MEB e bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

1.3. KORO PROFİLİ

Koro kuruluşu itibari ile her ne kadar amatör bir topluluk olsa da, eğitim, öğretim ve icrada profesyonel olmayı hedeflemiştir. 1975 yılında faaliyetlerine başlayan koro her yıl eğitim öğretim döneminin başında, yeni kursiyer alımları yaparak, sistemli ve disiplinli bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. Koro 3 sınıfa ayrılmaktadır. Koroya düzenli olarak devam eden ve aldığı eğitim neticesinde başarılı görülen adaylar, birinci sınıftan ikinci sınıfa, ikinci sınıf derslerini de tam anlamıyla kavrayan öğrenciler ise 3. Sınıfa geçerek eğitimlerine devam etmektedirler. Dönem başında şef Hüseyin Erbay tarafından titizlikle hazırlanan repertuar yıl boyunca düzenli bir şekilde çalıştırılır ve birinci dönem 2 konser ikinci dönem de 2 konser olmak üzere sezon tamamlanır ve koro yaz tatili nedeniyle çalışmalarına ara verir. Bu çalışmalar 44 yıldır aynı disiplinle ve titizlikle aralıksız devam etmektedir.

1.4. KORONUN MÜZİK EĞİTİMİ

Koro eğitiminin tanımını,"Koro üyelerine, koro ile uyumu ve bütünleşmeyi sağlamaya yönelik deneyim, etkileşim ve sistematik çalışmalar yoluyla belirli amaçlar doğrultusunda müziksel, dilsel ve sosyal davranışlar kazandırma sürecidir"

(Çevik,2015:50).Şeklinde yapan Çevik'in bahsettiği gibi koro çalışmalarında esas alınması gereken konu disipline önem vererek koro elemanlarının düzenli katılımını sağlamak ve bir bütün olarak hareket etme bilincini aşlamak olmalıdır. Topluluk üyelerinin zamanla edindikleri bilgi neticesinde bu birliktelik sağlanabilmektedir. Örnek koro olan OHEM TSM korosunun da istikrarlı bir şekilde devam ediyor olmasının altında yatan ana sebeplerden biri sistematik olarak çalışmalarını aynı disiplinle sürdürüyor olmasıdır. Koro icrasında birliktelik bilinci oluşan kişilerin, sorumluluk duygusu da gelişmektedir. Tek başına hatalı icra edilen, topluluğun yaptığı nüanslara uymadan geliş güzel söylenen eserde kişi, hemen kendini belli etmekte ve tepki almaktadır. Bu nedenle zamanla bireylerde toplu icra sorumluluğu kendiliğinden oluşmaktadır. Amatör korolarda verilen eğitim koro şefinin bilgisi doğrultusunda oluşturulur. Yeterli donanımına sahip bir koro şefi uygun çalışma alanı ve zamana sahipse adeta konservatuvar niteliğinde öğrencilerini yetiştirebilir. Bona, solfej, nazariyat, repertuar, ses eğitimi gibi konservatuvar eğitiminde verilen birçok dersi uygulayabilir. Eskişehir dikkate alındığında bu bilgi birikimine sahip koro şefleri bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar azdır. Eskişehir' de, sadece repertuar bilgisine güvenerek koro çalıştıran şefler bir hayli fazladır.

Koro eğitimi içerisinde ses eğitimine ayrıca önem verilir. Toplu olarak icra edilen eserlerin uyumlu olması, farklı ses özelliği taşıyan bireylerin ahenk içinde eseri seslendirmesi esastır (Töreyin, 2008:160).Koro için bahsedilen ses uyumu, örnek koro içinde de dikkat edilen, şefin titizlikle seçtiği farkı türde seslerden oluşan üyelerin, eserleri bütünlük içerisinde seslendirebilmesi amaç edinilmiştir. Amatör korolarda genel olarak bu durum pek fazla önemsenmese de örnek gösterilen koro ses bütünlüğünün yanı sıra, Çevik'in koro eğitiminde olması gereken disiplinlerin çoğunu uyguladığı görülmektedir. Bu disiplinler;

- Ses Eğitimi
- Müziksel İşitme- Okuma Eğitimi
- Seslendirme – Yorumlama Eğitimi
- Müziksel Beğeni Geliştirme, Eleştirme, Değerlendirme Eğitimi
- Psiko-Sosyal İletişimi ve Etkileşimi Geliştirme Eğitimi

- Koro Disiplini Kazandırma Eğitimi olarak görülmektedir (Çevik, 2015: 51,52).

Bu bilgiler ışığında, örnek koro olan OHEM TSM korosunun çalışmaları aşağıda belirtildiği gibi olmaktadır:

Koro daha öncede belirtildiği gibi 3 sınıfa ayrılmaktadır. Yeni başlayanlar 1.sınıf olarak nitelendirilirler ve haftada üç gün; Türk Musikisi temel bilgileri, nüans ve vurgular, doğru nefes alma, diksiyon tavır ve üslup, şan, bona, basit usuller ve repertuar dersi olmak üzere yoğun bir eğitime başlarlar. Bu dersler bir eğitim sezonu boyunca her hafta devam eder. Yılsonunda 1.sınıf diye tabir edilen öğrenciler iki dönem boyunca gördükleri derslerden sınav olurlar ve başarılı olanlar 2.sınıfa geçmeye hak kazanırlar. 2.sınıfta ise solfej, basit makamlar, ses eğitimi, eser analizi, yeterli ölçüde Türk Musikisi tarihi, sahne duruşu, jest ve mimikler, koral icranın özellikleri gibi dersler verilmektedir. 2.sınıf eğitimini tamamlayan ve sezon sonunda yapılan sınavda yeterli görülen elemanlar ise 3.sınıfa geçerek nazariyat dersleri ve ses eğitimi üzerine çalışmalarına devam etmektedirler.

Birinci, ikinci, üçüncü sınıf olmak üzere ayrılan kursiyerlerin tümü nazari derslere paralel olarak haftada iki gün meşk dersine katılıp aldıkları eğitimi burada pekiştirme fırsatı bulmaktadırlar. Görüldüğü üzere koro çalışmalarını profesyonel bakış açısıyla yürütürken amatör ruhla Eskişehir halkının beğenisini yıllardır zinde tutmaktadır.

1.4.1. Verilen Dersler

- Bona
- Solfej
- Ses eğitimi
- Repertuar
- Form bilgisi
- Eser analizi
- Diksiyon, tavır ve üslup
- Türk musikisi nazariyatı ve usuller

1.4.2. Açılan Kurslar

- Türk sanat müziği büyükler korusu
- Türk sanat müziği gençlik korusu
- Türk sanat müziği çocuk korusu
- Çok sesli grup
- Ud kursu
- Kanun kursu

1.5. MÜZİK EĞİTMENLİĞİ

Amatör topluluklarda, müzik eğitmenliği genellikle koro şefleri tarafından verilmektedir. Şayet koroya solfej eğitimi verildiyse sazlar eşliğinde önce eserin deşifresi yapılır. Daha sonra koro şefi yahut şefin uygun gördüğü kıdemli bir koro üyesi, eserin önce tamamını seslendirir, sonra kademe kademe eseri seslendirerek diğer koro üyelerine tekrar ettirir. Eser tüm üyeler tarafından öğrenilince koro şefi eserdeki nüans yerlerini belirler ve topluluğa bu defa nüans kurallarını da katarak tekrar söyler. Bu şekilde eser tamamen pekiştirildiğinde, korodan istekli olanlar yahut şefin seçtiği birkaç kişi eseri seslendirir. Koroda geçilecek eserlerin zorluk seviyesi üyelerin yeterlilikleri ile paraleldir. Tabi burada şefin yeterli olup olmaması da etkilidir. Örnek korumuzun müzik eğitimi ele alınacak olursa, koro şefinin nota biliyor olması, enstrüman çalabiliyor olması ve özellikle bestekar olması az önce bahsedilen eğitim şeklini kolaylıkla uygulayabiliyor olabileceğini göstermektedir. Nitekim koronun toplu pratikleri bu yöndedir. Sezon başında büyük bir titizlikle seçilen repertuar dönem boyunca kursiyerlere yukarıda anlatıldığı gibi öğretilmektedir.

Amatör topluluklarda genellikle koro şefi, aynı zamanda müzik eğitimi görevini de yapmaktadır. EOHMTSM Korosunun da hem şefi hem demüzik eğitimcisi, Hüseyin Erbay' dır. Genel olarak bütün derslerin kontrolünü kendisi sağlamaktadır. Uzun yıllar koroya devam ederek başarılı olan ve koro şefinin yeterli gördüğü isimlerden birkaç öğrencisi, koro şefinin denetiminde bona, usul, solfej, repertuar ve çocuk korusu repertuar çalışmalarını sürdürmektedir.

Hüseyin Erbay'ın bizzat verdiği dersler ise; basit, bileşik ve şed makamlar, ses eğitimi, ud eğitimi, form bilgisi, eser analizi, diksiyon, tavır ve üslup dersleridir. Amatör topluluklarda üyeler genellikle müzik bilgisi olmayan kişilerden oluşur. Bu yüzden müzik eğitim onlar için çok önemlidir.

Uzun yıllar birden fazla koroya devam eden bireylerin şefler arasında gözlem yaparak kıyaslamalarda bulunduğu da bilinmektedir. Erbay öncelikle koro disiplinine önem vermektedir. Verilen dersleri takip etmeyen mazeretsiz üç defa derse katılmayan üyeyi koroya kabul etmez. Dönem boyunca öğretilen eserleri konser zamanı yaklaştığında notaya bakmadan okutur ve konser günü ezbere icra etmelerini istemektedir. Özellikle toplu icralarda nüansların bir bütün olarak adeta solist edasıyla seslendirilebilmesi için eserlerin ezbere olması ve koro şefinin talimatlarının kaçırılmaması şarttır. Örnek koro olan OHEMTSM korosunu da Eskişehir' deki diğer korolardan ayıran en önemli özelliği de budur.

1.5.1. Şeflik ve Yardımcılığı

"Koro yöneticisi, müziği, öz ve biçim bakımından analiz ederek anlayan ve bu anlamı en iyi şekilde ifade edebilmeye yarayan yönetim tekniklerini, bilimsel ve sanatsal birikiminin desteğiyle kullanarak koroya aktaran kişidir"(Çevik, 2015:164)

İyi bir Koro şefinde olması gereken özellikler:

- İyi bir duyuma sahip olması,
- Sesinin eserleri icra edebilecek yapıya sahip olması,
- Güfteleri anlaşılır bir şekilde koroya aktarması için diksiyonun düzgün olması,
- Repertuarının oldukça geniş olması,
- En az bir enstrüman çalabiliyor olması,
- Gerekli nazari bilgiye sahip olması,
- Üslup ve tavır kavramlarını eserin dönemine göre icra ettirebilecek nitelikleri taşıması,
- Planlı programlı ve disiplinli olması,
- Koro üyeleri arasında ayırım yapmaksızın herkese eşit davranması,
- Koronun motivasyonunu her zaman yüksek tutması,

- Müzikal gelişmeleri takip ederek alanıyla ilgili her zaman kendisini yenilemesi,
- Konser zamanlarında heyecanını denetim altına alabilmesi şeklinde sıralayabiliriz. (Uslu, 2013). Araştırma konusu olan EOHEMTSMKorosunun şefi bu özelliklerin çoğunu taşıyor olmasından dolayı, koronun devamlılığı ve başarısı uzun yıllardır devam etmektedir. Koronun şef yardımcıları ise Figen Alkılıçgil ve Mine Türkoğludur. Koro bir eğitim öğretim sezonu içerisinde 4 konser vermektedir. Bu konserler A Konser ve B konser olarak adlandırılmaktadır. A konserin 1. bölümünü Hüseyin Erbay 2. bölümünü ise şef yardımcısı Figen Alkılıçgil yönetmektedir. B konserin bir bölümünü şef yardımcısı Mine Türkoğlu, diğer bölümünü ise yine Figen Alkılıçgil yönetmektedir.

1.5.2. Sanat Yönetmenliği ve Yardımcılığı

Koronun sanat yönetmenliğini Hüseyin Erbay ve yardımcılığında yine koro şef yardımları üstlenmektedirler.

1.5.3. Kurullar

Koroda baylar ve bayanlar kurulu, mali işler ve temizlik kurulundan oluşan 4 adet kurul bulunmaktadır. Bayanlar ve baylar kurulunun görevleri; Nota kontrolü, konser kıyafetlerinin kontrolü, konser esnasında sahne düzeninin sağlanması, saç ve makyaj kontrolü gibi görevleri bulunmaktadır. Mali işler kurulu ise koro giderleri, konser masrafları gibi konularla ilgilenmekte, temizlik kurulu ise koro çalışma alanının temizliği ile ilgilenmektedir.

1.6. SEYİRCİ PROFİLİ VE HEDEF KİTLESİ

Edinilen gözlemler neticesinde Eskişehir ilinde, müziği olan ilgi bir hayli fazladır. Bu ilgi neticesinde, şehirde yapılan etkinlik sayısı artmış ve buna paralel olarak konser salonu sayısı da artmıştır. 40'a yakın amatör koronun bulunduğu şehirde yıl içerisinde yaklaşık 100 ila 150 arasında konser verilmektedir. Konserlere katılan izleyiciler genellikle koro elemanlarının yakınlarından ve başka korolara dahil olan bireylerden oluşmaktadır. Araştırma konusu olan OHEMTSM Korosunun

da seyirci kitlesi anlatıldığı gibidir. Konser akışını gösteren programlar etkinlikten günler önce katılımcılara dağıtmakta, etkinlikten önce izleyicilerin konser hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmaktadır ve böylece dinleyiciler zevk ve beğenileri doğrultusunda kendi iradeleri ile etkinliğe katılmaktadırlar. Konser boyunca sükunetini koruyan seyircilerin zaman zaman koro şefinin de müsaade etmesiyle eserlere iştirak ettikleri gözlenmektedir. Özellikle koronun TRT ve Devlet Korolarından misafir sanatçı olarak katılımlarını gerçekleştirdiği konserlerde, davetiyelerin günler öncesinden tükenmekte olduğu görülmektedir. Seyircilerin ise, çoğunluğunu orta yaş ve üzeri katılımcıların oluşturduğu gözlenmiştir.

1.7. ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSUNA FİNANSMAN VE SPONSORLUK DESTEĞİ VEREN KİŞİ VE KURUMLAR

Koronun genel giderleri OHEM tarafından karşılanmakta, konser masrafları ise koro elemanlarının, gönüllü olan bireylerinden ve konser bileti gelirlerinden finanse edilmektedir. Koro şefi ve eğitimcisi Hüseyin Erbay; yaklaşık olarak 44 yıldır yüzü aşkın konser verdiklerini, ve bu konserlerin yalnızca birkaç tanesinin sanat sever bireyler tarafından karşılandığını ifade etmektedir.

1.8. TOPLULUK ÜYELERİNİN SEÇİMİ VE SINAVLAR

Her eğitim öğretim döneminde 01- 30 Eylül tarihleri arasında Halk eğitimi merkezine ön kayıt başvuruları alınmaktadır. Kayıt süresi bittikten sonra koro şefi ve eğitimcisi Hüseyin Erbay, başvuruda bulunan adayları dört günlük eğitime tabi tutmaktadır. Kurs boyunca adaylara sınavda sorulmak üzere TRT Repertuar kurulundan geçmiş, çıkıcı ve inici seyre sahip, farklı makamlarda dört eser öğretilmektedir. Eğitimin amacı koroya katılmak isteyen adayları daha iyi tanımak, sınav hakkında bilgi vermek ve koroyu gereğince tanıtabilmek için, koro şefi tarafından hazırlanmış sistemli bir kurstur.

1.8.1. Sınav Kriterleri (Seçmeler)

Koroya katılmak isteyen adaylarda; öncelikle iyi bir müzik ve ritim kulağı aranmaktadır. Sesin rengi, tınısı, volümü, oktavı gibi faktörlerde önem taşımaktadır.

Sınavda adaylardan kurs boyunca öğrendikleri 4 eserden 2 tanesini seslendirmeleri, ritim kulağının yeterli olup olmadığını öğrenmek için hazırlanan 4 adet farklı uzunluktaki vuruşları tekrar etmeleri istenir. Son olarak Türk müziği enstrümanı eşliğinde ses duyularını ölçmek için 3 tane egzersiz yaptırılır. Sınav puanlaması ise seçtikleri 2 eserin her biri için 25' er puan, ritim sorularının her biri için 5'er puan, ses duyumu için yapılan egzersizlerin her biri için ise 10'ar puan verilerek değerlendirilir. Sınavdan 60 ve üzeri alan adaylar koroya katılmaya hak kazanırlar.

1.8.2. Sınav Sistemi (Seçmeler)

Sınav hazırlık ve adayların daha iyi tanınması amacıyla yapılan 4 günlük kursun ardından sınav yapılır. Sözlü mülakat şeklinde yapılan sınavda, şef yardımcısı, koro şefi bir de konservatuvar eğitimi almış, sınav konusunda tecrübeli, üç kişiden oluşan jüri bulunmaktadır. Adaylar teker teker sınav yapılacak alana alınarak ilk önce hazırladıkları 2 eseri seslendirmeleri istenir. Sonra ritim kulağı sınavı ve son olarak ses duyularını ölçmek için yapılan egzersizler sorularak sınav sonlandırılır. Jürinin yaptığı puanlamalar neticesinde, adayın koroya alınıp alınamayacağına karar verilir.

1.8.3.Koronun Niteliği

OHEM TSM Korosu 1975 yılından buyana, aynı eğitimci ile, aralıksız çalışmalarını sürdürmüş, ulusal ve uluslar arası olmak üzere sayısız konserler vererek haklı bir üne kavuşmuştur. İnsanların hobi olarak katılmayı tercih edeceği kurs olmaktan ziyade, her yaşta bireylerin eğitim almayı hedefleyerek katıldığı bir topluluk haline gelmiştir. Adeta konservatuvar disiplini ile eğitim alan üyelerden, günümüze kadar; güzel sanatlar lisesine, Devlet konservatuvarlarına, TRT kurumuna, Kültür Bakanlığı Devlet korolarına birçok öğrenci kazandırdığı görülmektedir.

1.9. SESLENDİRME VE MEŞK PRATİĞİ

Amatör topluluklarda seslendirme, gelenekten gelen haliyle usta çırak ilişkisine dayanmakta ve koro şefinin eseri kendisinin yorumuyla koroya öğretmesi, gerekli gördüğü yerde nüans yaptırarak tamamen kendi müzikal zevk ve beğenisine

göre repertuarı şekillendirmesiyle oluşmaktadır. Koroda bulunan saz heyeti, genellikle hobi olarak müzikle uğraşan amatör kişilerden meydana gelmektedir. Konser hazırlığı boyunca tüm ayrıntıları bu sazandeler ile icra ederek çalışan koro şefi ve koro üyeleri, konser zamanında takviye edilen sazandelerin, eserleri kendi istedikleri gibi icra etmeye çalışmalarından dolayı, dönem boyunca emek verilen nüansların birçoğu yapılamamaktadır. Tabii bu durum idealist olan eğitimci ve öğrenciler için istenilmeyen bir durum olarak görülmektedir. Örnek gösterilen koronun ise hem eğitimcisinin, hem de koro elemanlarının idealist olduğu bilinmektedir. Bu nedenle konserlerinde sorun yaşamamak adına koro şefi kendi müzikal beğenisine mümkün mertebe eş değerde olan müzisyenlerle çalışmayı tercih etmektedir. TRT yahut Devlet korosu sanatçılarından seçilen sazandeler, genellikle aynı kişilerden oluşmakta ve neredeyse tek bir prova ile konsere çıkmaktadırlar. Koro üyeleri, konser hazırlığı boyunca en az haftada iki gün toplanmakta konser haftası ise bu yoğunluk artmaktadır. Eserler ilk derslerde notaya bakarak icra edilirken, konser tarihine yakın ezbere okunmaktadır. Amatör toplulukların çoğunda repertuar genellikle şarkı türünde olduğu için ezberlemek zor olmamaktadır. EOHEM korosunda ise Ağır sema-i, yürük sema-i gibi büyük formda eserler icra edilmesine rağmen, koro üyeleri meşk pratiklerinin diğer korolara nazaran fazla olmasının getirdiği tecrübe ile ezberden okuyabilmektedirler. Bu durum EOHEM korosunu diğer amatör korolardan farklı kılan önemli etkenlerden biridir.

1.9.1. Repertuar Seçimi

Her eğitim öğretim sezonundan önce Hüseyin Erbay, o yıl için koroya öğreteceği eserleri büyük bir titizlikle seçtiğini ifade etmektedir. Repertuarı hazırlarken en çok dikkat ettiği, konunun yakın zamanda icra etmediği eserlerden olması gerektiğini belirtmiştir. Koroya katılan kursiyerlerin ses yapısını da göz önünde bulundurarak repertuarı belirleyen Erbay 2 dönem için 4 adet repertuar hazırlamaktadır. Bu repertuarların 2'sini A konser için 2'sini ise B konser için oluşturmaktadır. A Konser olarak adlandırılan, koronun yetişmiş elemanlarının katıldığı konser için, klasik repertuar ismi ile bilinen aynı makam kalıbından oluşan Peşrev, beste, ağır semai, yürük semai ve şarkılarla devam eden bir repertuar seçmektedir. Koro şefi bu bölümün dinleyicisinin de klasik eser dinlemekten

hoşlanan kesimden oluştuğunu, repertuarı hazırlarken bu hususa dikkat ettiğini söylemektedir.

B Konser repertuarını ise koroya yeni başlamış, yetişmekte olan öğrencileri için, icra edilmesi daha kolay eserlerden seçtiğini vurgulamaktadır. Çocuk korusu repertuarını ise çocukların ses aralığına uygun, güftelerinin Vatan, insan, hayvan, doğa, anne, baba sevgisi gibi çocuklara iyiyi, güzeli, doğruyu öğreten sözlerden oluşmuş, TRT Repertuar Kurulundan geçmiş eserlere yer verdiğini belirtmiştir.

1.9.2. Konser Periotları

Bir eğitim öğretim sezonunda 1. Dönem 2 konser, 2. Dönem 2 konser olmak üzere 4 konser etkinliği düzenlenmektedir. Ayrıca HEM in görevlendirdiği önemli gün ve haftalarda da konser etkinliği düzenlenmektedir.

1.9.3. Yapılmış Konserler ve Örnekler

Koronun kurulduğu 1975 yılından bu yana, gerek büyükler korusu, gerekse çocuklar ve gençler korusu ile birçok konser verilmiştir. Koro şefi ve eğitimcisi Hüseyin Erbay'ın, 44 yıldır özenle oluşturduğu koronun arşivinden rastgele seçilen konser programlarından bir kaçına yer verilmiştir.

Tablo 11. Yapılmış Konserler ve Örnekler

No	Konserin Adı	Konser Tarihi	Verildiği Yer	Koronun İcra Ettiği Makamlar ve Formlar	Konsere Katılan Konuk Sanatçılar	Koroyu Yöneten	Final Solisti
1	Huzurevi Konseri	24.01.1976	Eskişehir Huzur Evi	Karışık		Hüseyin Erbay	
2	Lise öğrencilerine Konser	26.02.1977	Eskişehir Cumhuriyet Lisesi Okul Salonu	Hicaz		Hüseyin Erbay	Asuman Ertekin
3	Yunus Emreyi anma Konseri	08.05.1977	Eskişehir Yunus Emre İlkokulu Salonu	İlahi		Hüseyin Erbay	

Tablo 11 (Devam). Yapılmış Konserler ve Örnekler

4	Orman gecesi	07.04. 1978	Eskişehir Şeker Fabrikası sinema salonu	hicaz		Hüseyin Erbay	
5	Öğrencilere Konser	04.11. 1978	Eskişehir Mahmudiye Öğretmen okulu salonu	Rast		Hüseyin Erbay	
6	Musıki ve Sanat Gecesi	09.02. 1979	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Hüseyini	Bahri Altınses Vedat Koşar Zehra Pınarses	Hüseyin Erbay	
7	Bestekar Avni Anıl Gecesi	15.03. 1980	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Avni Anıl Besteleri	Avni Anıl	Hüseyin Erbay	
8	Yunus Emre Beste Yarışması ve Konseri	07.05. 1980	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Karışık İlahi	Ali Şenozan	Hüseyin Erbay	Ali Şenozan
9	Büyük Atatürk Gecesi	07.03. 1981	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Rast	Safiye Ayla	Hüseyin Erbay	Safiye Ayla
10	Sezon Ortası Konseri ve Bestekar Yılmaz Yüksel Gecesi	13.02. 1982	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Ferahfeza Sultaniyegah	Yılmaz Yüksel, İnci Yaman	Hüseyin Erbay	İnci Yaman
11	Sezon Ortası Konseri ve Bestekar Selahattin İçli Gecesi	05.06. 1982	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Muhayyer	Selahattin İçli	Hüseyin Erbay	
12	Sezon Ortası Konseri ve Bestekar Teoman Alpay Gecesi	19.02. 1983	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Kürdilihicazkar	Teoman Alpay	Hüseyin Erbay	Teoman Alpay
13	Sezon Sonu B konseri	19.05. 1984	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Nihavent		Hüseyin Erbay	Mehriye Yücesoy
14	Atatürk'ün Doğumun 100. Yılı Konseri	01.12. 1984	Anadolu Üniversitesi Konser Salonu			Hüseyin Erbay	
15	Korumuzun 10. Yıl Konseri	30.11. 1985	Anadolu Üniversitesi Konser Salonu	Sultaniyegah Ferahfeza	Serap Mutlu Akbulut	Hüseyin Erbay	Serap Mutlu Akbulut

Tablo 11 (Devam). Yapılmış Konserler ve Örnekler

16	Sezon Sonu Konseri ve Bestekar Yusuf Nalkesen Konseri	20.06.1986	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Bestenigar	Yusuf Nalkesen	Hüseyin Erbay	
17	Halk Konseri	08.11.1986	Pazaryeri Bilecik	Karışık		Hüseyin Erbay	Filiz Tıram
18	Sezon Ortası Konseri ve Bestekar Amir Ateş Gecesi	20.02.1988	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Nihavent	Amir Ateş Selçuk Aygan	Hüseyin Erbay	Selçuk Aygan
19	Polis Teşkilatının 145. Kuruluş Yılı Dönümü Konseri	10.04.1990	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Nihavent		Hüseyin Erbay	Selma Adar
20	Bestekar Hüseyin Ebay'ın 25. Sanat Yılı Konseri	02.06.1990	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Nihavent	Serap Mutlu Akbulut	Hüseyin Erbay	Serap Mutlu Akbulut
21	Öğretmenler Gecesi Konseri	24.11.1992	Sivrihisar Meslek Lisesi Salonu	Hüseyini		Hüseyin Erbay	Ali Rıza Saltuk
22	Kütahya'ya Sevgilerle Konseri	20.02.1993	Kütahya Belediyesi Kültür Sarayı	Hüseyini		Hüseyin Erbay	Ali Rıza Saltuk
23	Cumhuriyetin 70. Yılı Konseri	30.10.1993	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Hüzzam		Hüseyin Erbay	
24	Sezon Ortası Konseri ve Bestekar Alaeddin Yavaşca Konseri	27.05.1995	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Acemaşiran		Hüseyin Erbay	Alaeddin Yavaşca
25	Sezon Sonu Konseri ve Bestekar Özgen Gürbüz Gecesi	02.06.1996	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Kürdilihicazkar	Alaeddin Yavaşca	Hüseyin Erbay	İnci Yaman, İnci Alp
26	Sezon Sonu B Konseri ve Çocuk Korosu Konseri	09.06.1996	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Karışık		Çocuk Korosu Şefi Gönül Onar ve Şef Yard. Ömer Cem Aşkun	Meltem Büyükcan

Tablo 11 (Devam). Yapılmış Konserler ve Örnekler

27	Dede Efendiyi Anma Konseri	01.12.1996	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Karışık	İnci Çayırılı	Hüseyin Erbay	İnci Çayırılı
28	Tasavvuf Müziği Konseri	29.12.1998	Eskişehir Ticaret Odası Salonu	İlahi		Hüseyin Erbay	
29	29 Ekim Cumhuriyet Konseri	28.10.2001	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Karışık		Ömer Cem Aşkun	
30	Sezon Ortası Konseri ve Bestekar Necip Gülses Konseri	22.02.2004	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Hicazkar	Necip Gülses, Melihat Gülses	Hüseyin Erbay	Melihat Gülses
31	Sezon Sonu Konseri ve Bestekar Teoman Önalı Konseri	06.06.2004	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Nihavent	Teoman Önalı, Asuman Ertekin, Nevzat Keskinoglu Derya Ögünç	Hüseyin Erbay	Asuman Ertekin
32	Sezon Ortası Konseri ve Merhum Bestekar Taner Şener'i Anma Konseri	05.01.2005	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Mahur	Sunar Şener, Esra İçöz	Hüseyin Erbay	Esra İçöz
33	Polise Sevgi Konseri	06.04.2008	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Karışık	Gökhan Sezen	Hüseyin Erbay	Gökhan Sezen
34	Bahar Konseri	18.04.2008	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Karışık		Hüseyin Erbay	Hilal Dürüktaş
35	Sezon sonu Konseri ve Şair Yahya Kemal Beyatlı Gecesi Konseri	07.06.2009	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Yahya Kemal Beyatlı Eserleri		Hüseyin Erbay	
36	Sezon Sonu A Konseri	27.05.2012	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Muhayyer	Tuğçe Pala	Hüseyin Erbay	Tuğçe Pala

Tablo 11 (Devam). Yapılmış Konserler ve Örnekler

37	Gençlik Korosu Konseri	18.01.2015	Eskişehir Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi	Karışık		Tülay Türkmen	
38	Hüseyin Erbay'ın 50. Büyükler Korosunu, 40. Çocuk korosunu, 25. Sanat Yıllarını Kutlama Konseri	22.11.2015	Eskişehir Atatürk Kültür Sanat ve Kongre Merkezi	Hüseyin Erbay Besteleri	TRT, Devlet Korosu ve Konservatuvar Sanatçıları		Figen Alkılıçgil
39	18 Mart Çanakkale Zaferi Anma Etkinliği	22.03.2017	Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Salonu	Atatürk'ün Sevdiği Şarkılar ve Çanakkale Türküleri			Figen Alkılıçgil
40	Sezon Sonu A Konseri	21.05.2017	Eskişehir Hasan Polatkan Kültür Merkezi	Acemkürdi		Hüseyin Erbay	Özant Konç

Tablo 12. Konser Konuları ve Başlıklar (Koronun verdiği konserler arasından rast gele seçilen birkaç programa yer verilmiştir.)

KONSER KONULARI VE BAŞLIKLAR	
KONU	BAŞLIK
Hamamizade İsmail Dede Efendinin Besteleri	Ölümünün 150. Yılı Dönümünde Büyük Türk Bestekarı İsmail Dede Efendiyi Anma Konseri
Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Besteleri	Sezon Sonu ve Devlet Sanatçısı Prof.Dr. Alaeddin Yavaşca Gecesi
Çocuk Korosu ve 1. 2. Sınıf Koro Üyeleri Solo Programı	Türk Sanat Müziği Çocuk Korosu Sezon Ortası - B Konseri Programı
Mustafa Kemal Atatürk'ün Sevdiği Şarkılar	Büyük Atatürk Gecesi Konser Programı
Muhayyer Makamında Klasik Besteler ve Devlet Sanatçısı Kutlu Payaşlı Besteleri	Sezon Sonu Ve Devlet Sanatçısı Prof.Dr. Alaeddin Yavaşca Gecesi Bestekar Kutlu Payaşlı Konser Programı
Bestekar Avni Anıl Eserleri	Sezon Sonu ve Bestekar Avni Anıl Gecesi Konseri
Ferahnak Ve Evç Makamlarından Oluşan Repertuar ve TRT İstanbul Radyosu Ses Sanatçısı Alp Arslan'ın Sesinden şarkılar	Sezon Ortası Konser Programı Konuk Sanatçı Trt İstanbul Radyosu Ses Sanatçısı Ali Arslan
Güftesi Yahya Kemal Beyatlı'ya Ait Şarkılar	Sezon Sonu Ve Şair Yahya Kemal Beyatlı'yı Anma Gecesi Konser Programı
Kürdilihicazkar Makamında Eserler Ve Bestekar Yesari Asım Arsoy Besteleri	Sezon Sonu Ve Bestekar Yesari Asım Arsoy Gecesi Konser Programı
Hicaz Makamında Besteler ve TRT Ankara Radyosu Ses Sanatçısı Elif Güreşçi Çiftçioğlu Dinletisi	Sezon Ortası Konser Programı Konuk Sanatçı TRT Ankara Radyosu Sanatçısı Elif Güreşçi Çiftçioğlu
Şefkefza Makamında Eserler ve Trt Ankara Radyosu Ses Sanatçısı Nurten Demirkol Dinletisi	Sezon Ortası Konser Programı Ve Konuk Sanatçı Trt Ankara Radyosu Ses sanatçısı Nurten Demirkol
Evç Makamında Eserler ve TRT İzmir Radyosu Ses Sanatçısı Güldehen Terün Dinletisi	38. Sanat Yılı Sezon Sonu Konseri ve TRT İzmir Radyosu ses sanatçısı Güldehen Terün

1.9.4. Konser Uygulama Mekanları

Koronun kurulduğu ilk yıllarda, Eskişehir’ de konser salonu olmadığı için, bir ilköğretim binasının salonu kullanılmış, daha sonra HEM binası yenilenerek, küçük bir yer konser etkinlikleri için tertip edilmiştir. Zamanla kültürel faaliyetler artmış ve salon ihtiyacı hasıl olmuştur. Bunun üzerine Eskişehir’ in merkezin de Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi binası yapılmıştır. 500 seyirci kapasitesine sahip bu salon amatör koroların hızla artışından sonra yeterli gelmemiş, şehre birkaç salon daha inşa edilmiştir. Bu salonlardan en büyüğü 1200 kişiye hitap eden Atatürk Kültür Sanat ve Kongre Merkezidir. İkinci sırayı 570 kişilik tiyatro ve 480 kişilik döner platformlu salonları ile Eskişehir Kültür ve Sanat Sarayı almaktadır. Üçüncü sırada 440 kişilik Zübeyde Hanım Kültür Merkezi ve dördüncü sırada yüz ölçümü olarak küçük fakat salon koltuk sayısı 540 olan Hasan Polatkan Kültür Merkezi bulunmaktadır. OHEM TSM korusu vereceği konserin niteliğine göre bu salonları tercih etmektedir. Bahsi geçen salonların dışında Osmangazi Üniversitesinde ve Anadolu Üniversitesinde de birçok konser salonu mevcuttur. EOHEM,önemli gün ve haftaların yoğun olduğu günlerde Üniversitelerin konser salonlarından da faydalanmaktadır.

1.9.5. Prova Uygulama Mekanları

HEM binası içerisinde, koro çalışmaları için tahsis edilen bölümde provalar yapılmaktadır. Koronun toplu olarak ders yaptığı meşk salonu, nazari derslerin verildiği ayrı bir derslik, şefin ve şef yardımcılarının dinlenme odası, kursiyerlerin dinlenmesi için ayrılan odalar bulunmaktadır. Derslerin yapıldığı odalar aydınlık, ferah ve ihtiyaca uygun olarak tasarlanmıştır.

2. ESKİŞEHİR ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU ŞEFİ VE EĞİTMENİ HÜSEYİN ERBAY KİMDİR?

15 Temmuz 1948 yılında Sivrihisar’ın Sadıkbağı köyünde doğdu. İlköğretimi köyünde bitirdi. 1963 yılında Astsubay okulunu kazanarak 1965 de mezun olur olmaz Personel Astsubayı olarak orduya katıldı. 1985 yılında görevini tamamlayarak emekli oldu.

İlk musiki çalışmalarına 1965 de Ankara musiki derneğinin çalışmalarına katılarak başladı. 1971 yılına kadar devam eden bu eğitimi boyunca Nevzat Sümer, Ali Rıza Köprülüeroğlu, Mustafa Besen, Nevzat Güyer, Cinuçen Tanrıkorur, Necati Çağman gibi müzik eğitimcilerinden dersler aldı. Ayrıca Metin Everes, Yılmaz Pakalınlar, Yılmaz Yüksel gibi müzik eğitimcilerinden faydalandı. 1971 yılında Erzurum' a tayin oldu ve burada Erzurum HEM TSM korosunu kurarak, koro ile 4 yıl boyunca Erzurum ili ve ilçelerinde bir çok konser verdi, radyo programları yaptı, ses ve saz sanatçıları yetiştirdi.

1975 yılında görevi gereği Eskişehir'e gelen Erbay hiç vakit kaybetmeden HEM TSM korosunu kurarak, çalışmalarına burada devam etmeye başladı.1994-1997 yılları arasında,EOHEMTSM korosu ile birlikte, İnegöl musiki derneği TSM büyükler ve çocuk korosunu da çalıştırdı. Korolarıyla gerek yurt içinde gerekse yurt dışında konserler verdi. TRT nin düzenlemiş olduğu bir çok programda yer aldı. Koro şefliğinin yanı sıra bestekarlık yeteneği de bulunan Hüseyin Erbay'ın 120 civarında eserinin 73 tanesi TRT repertuar kurulundan geçmiş olup, bir çok bestesi başta Nalan Altınörs olmak üzere Yaşar Özel, Serap Mutlu Akbulut, Galip Sokullu, Mithat Körler, Aspuman Ertekin, Semra Daymaz, Şevval İlci Şentürk ve Uğur Çınar tarafından yapılan albümlerde seslendirilmiştir. Bugüne kadar katılmış olduğu beste yarışmalarında 15 eseri başarıya layık görülerek ödüllendirilmiştir.

Koro şefliğinin, bestekarlığının yanı sıra iyi bir eğitmen olan Erbay'ın 120' e yakın öğrencisi bugün, TRT radyolarında, Devlet Türk müziği korolarında ve konservatuvarlarında, MEB de profesyonel olarak görev yapmaktadırlar.

2015' de Eskişehir Büyük şehir Belediyesinin katkıları ile Şef, bestekar ve eğitimci Hüseyin Erbay'ın 50. EOHEM TSM büyükler korosununun 40. Çocuklar korosununun ise 25. Sanat yılı TRT ve Devlet korosu sanatçılarının da katıldığı büyük bir konserle kutlanmıştır.

Doğum yeri olan Sivrihisar'da tarihi bir sokağa, Kilis'te bir caddeye, Eskişehir'de bir parka ve halen oturmakta olduğu bir sokağa, bestekar Hüseyin Erbay adı verilmiştir.

3. ESKİŞEHİR HALK EĞİTİM MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSUNA BAĞLI DİĞER MÜZİK TOPLULUKLARI

3.1. ÇOCUK KOROLARI

1990 yılında kurulmuş ve halen çalışmalarına EOHEM de devam çocuk korosunun şefliğini, uzun yıllar büyükler korusu şefi olan Hüseyin Erbay yapmıştır. Daha sonra büyükler korosundan yetiştirdiği öğrencilerden istekli ve şeflik alanında yetenekli gördüğü kişilere destek vererek, çocuk korosunun eğitimini onlara bırakmış, ve bu vesile ile koro şefliği alanında da üyelere kendilerini yetiştirme fırsatı tanınmıştır. Eskişehir’de bulunan birkaç okulda da OHEM’e bağlı olarak çocuk koroları kurulmuş, bir süre Şef Hüseyin Erbay’ın desteğiyle çalışmalarına devam etmişlerdir.

3.2. GENÇLİK KOROLARI

Eskişehir’deki birçok lisede gençlik koroları oluşturulmasında EOHEM TSM korosunun büyük destekleri olmuştur. Gerek enstrüman, gerekse şef desteği sağlanarak ihtiyaçlar karşılanmıştır. EOHEM TSM korosunda kendini yetiştirip, şef Hüseyin Erbay’ın olurluğu alan birkaç öğrencisi, Ahmet Kanatlı Lisesi ve Sağlık Meslek Lisesinde gençlik koroları kurarak halen çalışmalarına devam etmektedirler.

3.3. ODA MÜZİĞİ GRUPLARI

Oda müziği grupları bir süre devam etmiş, EOHEM yoğunlaşan diğer kurslardan dolayı, yer sıkıntısı yaşanmaya başlayınca çalışmalarını sonlandırmak zorunda kalmışlardır.

3.4. ALT VE EŞ KOROLAR

Eskişehir’in en büyük ilçesi olan Sivrihisar da, Bursa’nın ilçesi İnegöl’de TSM koroları kurulmuş, uzun süre EOHEM TSM korosu desteği ile çalışmalarına devam etmişlerdir.

4. ESKİŞEHİR HALK EĞİTİM MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSUNUN, ESKİŞEHİR KÜLTÜR SANAT VE MÜZİK HAYATINA ETKİLERİ

Eskişehir'in kültür sanat hayatı oldukça gelişmiş durumdadır. Tüm ihtiyaca cevap verebilecek sayıda konser salonunun olması gelişmişliğin önemli bir göstergesidir. AÜ müzik bölümü ve devlet konservatuarı Türk müziği bölümü, akademik olarak ilerlemek isteyen öğrenciler için eğitim vermektedir. Büyükşehir Belediyesinin 2001 yılında kurduğu ve halen aktif olarak devam eden senfoni orkestrası, şehir tiyatroları, Türkiye'de tek olma özelliğini taşıyan balmumu heykelleri müzesi ve sayısı günden güne artan profesyonel ve amatör olarak çalışmalarını sürdüren 40'a yakın korusu vardır. Bu korolar içerisinde önemli bir yere sahip olan EOHMTSM korosunun, 1975 yılından günümüze kadar tam 43 yıldır Eskişehir' in kültür, sanat ve müzik hayatına çok önemli katkılarının olduğu görülmektedir. Özellikle koronun verdiği geleneksel konserler dışında,29 Ekim Cumhuriyet konseri, Atatürk'ü anma konseri, 23 Nisan çocuk konseri gibiönemli gün ve haftalarda görevler alarak, halkın milli birlik, beraberlik ve dayanışmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Her yıl dört adet konser veren koro bu zamana kadar 100'e yakın TRT ve Devlet korusu ses ve saz sanatçısını, bestekar ve şairleri Eskişehir halkıyla buluşturmuştur. Belki de birçok kişinin canlı olarak dinleme imkanına sahip olamayacağı sanatçıları, Eskişehir halkıyla aynı ortamda bir araya getirmiştir.Bu konuyla ilgili EOHEM müdürü sayın Bülent Korkmaz da, koronun şehir için önemini şu sözleriyle desteklemektedir; “ Şehrimize ilkleri yaşatan TSM korumuz, şehrin yapısına uygun olarak gelişmiştir. Halkın kültür seviyesinin yüksek oluşu koronun değerini artırmıştır. Yıllar içerisindeki başarılarıyla şehrin öncül değerleri arasında yerini almıştır.”

5. ESKİŞEHİR HALK EĞİTİM MERKEZİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSUNUN DEVAMLILIĞINI VE İSTİKRARINI SÜRDÜREBİLMESİNİ SAĞLAYAN ETKENLER

Ek-2 de yer alan, kurum müdürü sayın Bülent Korkmaz ile yapılan görüşme neticesinde;“Koro eğitmenimiz, şefimiz kendi kişilik ve müzik kalitesi ile koroyu ayakta tutmuştur. Başarılı bir bestekardır. Koro yönetimindeki adalet ve disiplini

koronun kalitesini hep üst düzeyde tutmuştur.” Sözüleri ile koronun devamlılığını sağlayan faktörlerden en önemlisinin koro şefi ve eğitimcisi Hüseyin Erbay olduğunu destekler niteliktedir. Koro üyeleri ile yapılan görüşme formu neticesine bakıldığında, disiplin faktörü ön plana çıkmaktadır. Disiplini sağlayan kişi ise elbette koro şefidir. Diğer bir önemli husus ise koro şefinin tanınmış bir bestekar olması, eğitime önem vermesi ve bir çok sanatçıya kolaylıkla ulaşarak yapılan etkinliklerde misafir sanatçı olarak konserlere davet etmesi, koro elemanlarının ilgisini çekmekte, kendi imkanları ile ulaşamayacakları sanatçılarla bir araya gelebilme fırsatını yakalayabilmektedirler. İzleyiciler içinde aynı durum söz konusudur. TSM in önemli değerleri ile aynı ortamda bulunup canlı performanslarını izleyebilmekte ve hatta sanatçılarla sohbet edip unutulmaz anlar yaşamaktadırlar. Uzun yıllardır sürekliliğini sürdürme bilmesindeki diğer bir husus ise resmi bir kurum olan EOHEM çatısı altında çalışmaların yapıyor olmasıdır.

Amatör korolarda çalışma yeri çok önemlidir. Bireylerin genellikle boş vakitlerini değerlendirip ilgi duydukları alanda hoş vakit geçirmek için katıldıkları korolara ulaşımın kolay olmasını, çalışma salonunun ihtiyaçları karşılayacak nitelikte olmasını isterler. EOHEM de kursiyerler kendilerini güvende hissetmekte, merkezi bir yerde olmasından dolayı ulaşımın kolay olduğunu belirtmekte ve herhangi bir ücret talep edilmiyor olması sebebiyle de koroya sürekli olarak katılabildiklerini ifade etmektedirler.

6. ESKİŞEHİR KÜLTÜR SANAT VE MÜZİK HAYATINDA YER ALAN AMATÖR KORO, DERNEK VE CEMİYETLER

- Büyükşehir Belediyesi Türk Halk Müziği Korusu
- Büyükşehir Belediyesi Türk Müziği Kadınlar Korusu)
- Büyükşehir Belediyesi Türk Sanat Müziği Beyefendiler Korusu
- Büyükşehir Belediyesi Türk Sanat Müziği Çocuk Korusu
- Büyükşehir Belediyesi Türk Sanat Müziği Korusu
- Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Türk Sanat Müziği Korusu
- Odunpazarı Belediyesi Kent Konseyi Türk Sanat Müziği Korusu
- Odunpazarı Belediyesi Kent Konseyi Türk Halk Müziği Korusu
- Odunpazarı Belediyesi Kent Konseyi Şehrin Renkleri Etnik Grup Korusu

- Odunpazarı Belediyesi Türk Halk Müziği Korusu
- Odunpazarı Belediyesi Türk Sanat Müziği Korusu
- Odunpazarı Belediyesi Türk Müziği Çocuk Korusu
- Odunpazarı Belediyesi Halk Merkezleri Halk Müziği Korusu
- Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korusu
- Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Halk Müziği Korusu
- Tepebaşı Belediyesi Türk Sanat Müziği Korusu
- Tepebaşı Belediyesi Türk Sanat Müziği Gençlik Korusu
- Tepebaşı Belediyesi Türk Sanat Müziği Çocuk Korusu
- Osmangazi Üniversitesi Türk Müziği Topluluğu
- Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Çalışanları Türk Halk Müziği Korusu
- Osmangazi Üniversitesi Akademik Personel Korusu
- Osmangazi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Korusu
- Osmangazi Üniversitesi Akademik Ritim Topluluğu
- Osmangazi Üniversitesi Personel Ritim Topluluğu
- Osmangazi Üniversitesi Öğrenci Ritim Topluluğu
- Sağlık Hizmetleri Müdürlüğü Korusu
- Makine Mühendisleri Korusu
- Muhasebeciler Korusu
- Eskişehir Barosu Türk Sanat Müziği Korusu
- Tabip Odası Türk Sanat Müziği Korusu
- Meşk-i Şehir Türk Sanat Müziği Korusu
- Verem Savaş Derneği Halk Müziği Korusu
- Anadolu Üniversitesi Türk Dünyası Müzik Topluluğu
- Anadolu Üniversitesi Halk Bilim Araştırma Merkezi Türk Sanat Müziği Öğretim Üyeleri ve Öğrenciler Korusu
- Anadolu Üniversitesi Türk Halk Müziği Korusu
- Eti Emeklileri Platformu Korusu
- Türk Dünyası Çocuk Korusu
- Türk Dünyası Büyükler Korusu

7. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Tablo 11’ de koristlerin içinde buldukları koronun yaşamlarına olan etkisine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 13. Katılımcıların, Koronun Yaşamlarına Etkisine İlişkin Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans	%
Yaşama Katkı (Etki)	Arkadaş Çevresi Edinme	25	58,14
	Sosyal Hayat Sağlama	24	55,81
	Fikir Alışverişinde Bulunma	10	23,26
	Boş Zaman Değerlendirme	4	9,30
	Kişisel Gelişim	4	9,30
	Sosyal Statünün Gelişimi	3	6,98
	Öz Bakımlarına Dikkati Arttırma	3	6,98
	Öz Güven	2	4,65

7. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR

Tablo 11’ de görüldüğü gibi, koro katılımcıları; yeni arkadaş çevresi edinme, sosyal ilişkilerin gelişmesi, sosyal seviye gelişimi ya da koroyla yapılan gezi ve sohbetlerden haz duyma gibi farklı şekillerde ifade etmiş olsalar da, katılımcıların büyük bir çoğunluğu, koro faaliyetlerine katılmanın sosyal hayatlarını geliştirdiğini belirtmişlerdir. Boş zamanların değerlendirilmesi katılımcılar tarafından koro üyeliğinin ikinci önemli işlevi olarak görülmektedir. Koro faaliyetlerine katılımın üçüncü yaygın etkisi bireysel gelişime katkı sağlama anlamında olmaktadır. Bu etki katılımcılarca fikir alışverişinde bulunma, özgüven artışı ya da açıkça bireysel gelişim artışı olarak ifade edilmiştir. Verilen cevaplar koroya katılımın katılımcıların yaşamlarına son derece olumlu etki etkilerde bulunduğunu ve genel bir memnuniyet yarattığını göstermektedir.

8. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Tablo 12’ de koristlerin içinde buldukları koronun, müzikal ve sosyal kültürlerine olan etkisine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 14. Katılımcıların, Koronun Kültürlerine Olan Etkisine İlişkin Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans	%
Kültüre Katkı (Etki)	Kültürel Gelişime Katkı	43	100,00

9. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR

Tablo 12’ de görüldüğü gibi katılımcıların tümü, koronun kültürel açıdan kendilerini olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Hem TSM bilgisi açısından kazanımlarının arttığını, yapılan etkinliklerde farklı bakış açılarına sahip insanlarla bir araya gelerek kültürel açıdan geliştiklerini, hem de duygu ve davranışları açısından da kültürel olarak zenginleştiklerini ifade etmişlerdir. Kültür seviyesinin arttığını söyleyen koristler acaba kendilerinde ne gibi değişimler gözlemlemişlerdir? Ya da koronun faaliyetlerinden ne şekilde kültürlenmişlerdir? Tüm bunlardan önce kültür ve kültürlemenin tanımlarına bakıldığında, kültür en genel tanımıyla; bir toplumun sahip olduğu maddi ve manevi özellikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu toplum bir millet, yöre halkı ya da çok daha küçük bir insan topluluğu olabilir. Bir de kısaca kültürlemenin tanımına değinilecek olursa, kültürleme; bir kültürün kendi alt bireylerine bu kültürü aktarmasıdır.

Her sosyal grubun kendine has bir kültürü olduğu gibi, EOHEM TSM Korosunun da kendine has bir kültürü vardır. Koronun repertuar seçiminden ders işleyiş şekline, koroya katılım şartlarından, verilen konserlere kadar kendine özgü olan bu kültürü, koro üyelerine eğitimle birlikte aktarmıştır. Müziği algılama ve anlama kapasitesi insanoğlun da kültüre bağlı olarak gelişim göstermektedir (Erol, 2015: 14). EOHEM TSM Korosunun bu kültürü kendi alt bireylerine aktarması neticesinde koro üyeleri ağır sema-i Yürük sema-i gibi büyük formdaki eserleri ezbere okuyabilme kapasitesine sahip olmuşlardır. Bu durum nitelik bakımından EOHEM TSM Korosunu, diğer korolardan ayıran önemli özelliklerin başında gelmektedir. Daha önce de bahsedildiği gibi, korodan yetişip profesyonel olarak müzik hayatına katılan birçok müzisyenin bulunması da koronun eğitime verdiği önemi destekler niteliktedir. Bir diğer yandan eğitim, hayatın her alanında ve her yaşında olabilmektedir. Koro üyelerinin yaş ortalamasına baktığımızda 50 yaş ve üzeri bireylerin katılımının çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bu bireylerin müziği

profesyonel olarak kullanmayacak olsalar bile yinede öğrenmeye devam etmeleri koro kültürünün bir neticesidir.

10. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Tablo 13’ de koristlerin içinde buldukları koronun, katılımcılar üzerindeki olumlu, olumsuz etkilerine ilişkin görüşlerine verilmiştir.

Tablo 15. Katılımcıların, Korayla İlgili Eleştirel Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans	%
Koro Ekinliklerinin Olumlu Olumsuz Etkileri	Fiziksel Rahatsızlık Duyma	5	11,63
	Psikolojik Rahatlama	25	58,14
	Hayatlarına Renk Katma	25	58,14

11. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR

Birçok kişi koro etkinliklerine katılmanın ruh ve benden sağlıklarına çok iyi geldiğini, stresten uzaklaşarak sosyalleştiklerini, özgüven duygularının arttığını ve yanı sıra müzik bilgilerinin geliştiğini, bir yere ait olma duygusunun psikolojik olarak kendilerini rahatlattığını, yeni arkadaşlar edinerek daha hoş vakit geçirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu ifadelerden yola çıkarak kişilerin bu tür topluluklara müzik eğitiminden ziyade, yaşantılarındaki boşlukları gidermek maksadı ile katıldıklarını görüyoruz. Genellikle emekli kesimin oluşturduğu 50 yaş ve üzeri bu kişiler yoğun çalışmanın ardından emekliliğe ayrıldıktan sonra boşluğa düşmüşler ve bu durumdan kurtulmanın yolunu, sanatın bir dalı olan müzikte bulmuşlardır. Yeni bir sosyal ortama girmiş olmanın heyecanı ile yalnızlıklarını unutmuşlar, aktif yaşantılarında olduğu gibi bir işe yarıyor olmanın doyumuna ulaşmışlardır. Kendilerini mutlu hissettikleri bir ortamda hobilerini gerçekleştirirken aynı zamanda müzik eğitimi alarak daha bilinçli bir şekilde şarkı söylemenin de hazzına varmışlardır. Koronun seyirci ile bulunduğu konserlerde görev alma heyecanı ve bu görevi layıkı ile yapabilmenin huzurunu yaşayan üyelere, güven duygusu geliştirmekte ve bir yere ait olduklarını düşünerek yaşama sıkı sıkıya tutundukları görülmüştür. Bu konserlerin bazı üyeler üzerinde olumsuz etkileri olduğunu bu soruya verilen cevaplar arasında görmek mümkündür. Katılımcılar 2 ila 4 saat süren konserlerde uzun süre ayakta kalınmasından dolayı, bel, boyun ve bacak ağrılarının artması gibi fiziksel sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunun en önemli

sebeplerinden biri de, koro üyelerinin yaş ortalamasının 50 yaş ve üzerinde olması, kadınların koro etkinliklerinde genel olarak topuklu ayakkabı giyiyor olmasıdır. Katılımcıların bir kısmı da, konser zamanlarında şefin aşırı disiplinli davranmasının kendilerinde strese yol açtığını ifade etmişlerdir.

12. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Tablo 14' de Katılımcıların içinde buldukları koroyu tercih etme sebeplerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 16. Katılımcıların, Koroyu Tercih Sebeplerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans	%
Koroyu Tercih Sebebi	Koro Şefinin Etkisi	13	30,23
	Disiplin	21	48,84
	Eğitim	24	55,81
	Ulaşım	7	16,28
	Kurumsallık	10	23,26
	Maliyet	8	18,60
	Zaman	9	20,93
	Arkadaş Ortamı	4	9,30
	Şehir Dışı Etkinlik	10	23,26
	T.R.T. da solist ve korist olarak görev alma	7	16,28

13. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR

Amatör toplulukların büyük bir kısmı sadece konser hazırlama çabası içerisinde ve bu sebepten nazari eğitime önem vermeyerek konserde okutulacak repertuarın öğretilmesi ile yetinmektedirler. Eskişehir de bulunan amatör koroların birçoğu da bu şekilde koro çalışmalarını sürdürmektedir. Sadece hobi amacıyla boş zamanlarını doldurmak isteyen üyeler, bu koroları tercih ederken, hem hobilerini gerçekleştirmek, hem de müziğin inceliklerini öğrenmek isteyen bireyler ise EOHEM TSM korusu gibi eğitim veren koroları tercih etmektedirler. EOHEM korusu, çalışmaların da konser repertuarı ile kalmayıp, yıl boyu farklı makamlardan ve formlardan onlarca eser icra etmelerinin yanı sıra nazari eğitime de gereğince yer verip bu koroyu tercih eden üyelerin beklentilerini fazlasıyla karşıladığı bu soruya verilen yanıtlardan da belli olmaktadır.

Disiplin, katılımcıların koroyu tercih etme sebepleri arasında ikinci sırada yer almaktadır. Koro faaliyetlerinin planlı ve programlı bir şekilde yürütülmesi için, disiplin önemli bir faktördür. Derslerin zamanında başlayıp zamanında bitmesi, düzenli olarak derse katılım gösterilmesi, çalışma esnasında başka şeylerle ilgilenilmemesi, yüksek sesle konuşulmaması, ders notlarının daima çalışmaya getirilmesi, eserler icra edilirken nüanslara toplu olarak uyulması, koroda bulunan eşlik sazlarının çalışmalara başlamadan evvel akortlarının yapılması, konser zamanlarında uyulması gereken kurallara uyulması gibi faktörlere değinen katılımcılar, koronun bu disiplini çok beğendiklerini ifade etmişlerdir. Bu disiplini sağlayan elbette koro şefidir. Katılımcıların koroyu tercih sebepleri arasında koro şefi üçüncü sıradadır. Koronun şefi, aynı zamanda müzik eğitimcisidir. Eğitim faktörünü ilk tercih sebebi olarak sunan katılımcılar, koro şefinin eğitim şeklini de beğendiklerini ifade etmişlerdir. Koro şefinin tanınmış bir bestekar olması, müzikal çevresini koro katılımcıları ile bir araya getirmesi, koroyu konserler aracılığı ile farklı şehirlere götürmesi, aynı zamanda TRT de yapılan Amatör Korolar Programına koroyla beraber katılması gibi faktörlere de yer veren katılımcılar, şef ile ilgili görüşlerini olumlu yönde belirtmişlerdir.

Koro ders saatleri, çalışan kesiminde katılabileceği şekilde düzenlenmiştir. Bu durumdan memnun olan katılımcılar, rahatlıkla derslere gelebilmektedirler.

Katılımcıların, tercih sebepleri arasın da dördüncü sırada ulaşım bulunmaktadır. Ulaşımdan kasıt; koro çalışmalarının yapıldığı yerdir. Merkezi bir konumda olan ve ulaşımın kolaylıkla sağlandığı EOHEM kurumsal olması ve kursların ücretsiz veriliyor olmasının katılımcıların koroyu tercih sebepleri arasındadır. Koroyu tercih sebepleri arasında en az etkiye sahip olan arkadaş ortamı olarak görülmektedir. Arkadaş çevresinin EOHEM korosunda olmasından dolayı tercih ettiğini söyleyen katılımcılar, daha önceden tanışmış oldukları arkadaşlarıyla hoş vakit geçirdiklerini, koroya beraber gelip gittiklerini, birbirlerine yol arkadaşı olduklarını ifade etmişlerdir.

14. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Tablo 15’ de Katılımcıların içinde buldukları koroyu, Eskişehir’deki diğer korolardan farklı kılan yönlerine ilişkin, katılımcı görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 17. Katılımcıların, Koroyu Eskişehir’de Bulunan Diğer Korolardan Farklı Kılan Yönlerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans	%
Koronun Eskişehir’deki Diğer Korolardan Farkı	Eğitim	30	69,77
	Disiplin	31	72,09
	Kurumsallık	15	34,88
	Koro Şefi	10	23,26
	Ulaşım	10	23,26
	Zaman	10	23,26
	Koro Üyelerinin Seçkinliği	3	6,98

15. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR

EOHEM korosunu diğer korolardan ayıran özelliklerin başında, eğitim kalitesi gelmektedir. Katılımcıların yoğun iş stresinden, ya da hayatın bazı gailelerinden uzaklaşmak için edinmiş oldukları hobileri, eğlenceden daha ziyade eğitime verdikleri önemi göstermektedir. İnsanların kalite arayışları halkı eğitime amacı güden bu kuruluşların yüklenmiş olduğu misyonu ne kadar yerine getirdiklerinin bir göstergesi olsa gerektir. Her ne kadar bu korolar bir meslek edindirme amacı gütmese de ve burada edinilen bilgiler profesyonel bir iş hayatı kapısı açmasa da, koro katılımcılarının yüzeysel bir eğitimden ziyade layıkıyla bir eğitim alma peşinde koştuğuları görülmüştür. Eskişehir’deki koroların niceliksel bakımdan değerinin artmasıyla birlikte, nitelik açısından koro üyeleri tarafından bir değerlendirmeye tabi olduğu aşikardır.

Eskişehirdeki koroların sayısının artmasıyla birlikte, musiki sevdalılarının sayısı da buna paralel olarak artmıştır. Bu durum başta tekelleşmiş olan koroların değerlendirilmesini mümkün kılmamakta fakat koro sayılarının artmasıyla birlikte koristlerin mevcut koroları bir değerlendirmeye tabi tuttıkları görülmektedir. Bu durum da onları bir kalite arayışına yöneltmiştir. Kalite peşinde olan bu grubun, kendilerinin de bu işte yeterli seviyede iyi olduklarını düşünmeleri, alacak oldukları

eğitimin hem kendileri için bir gelişme hem de koro adına bir ilerleme sağlayacağı aşıkardır.

EOHEM korosunun 44 yıllık bir mazisi olması ve bu mazisini birçok başarılarla taçlandırmış olması dolayısıyla Eskişehir’ de adını duyurmuş ve belirli bir ıtanın üzerine yükselmiştir. Bu anlamda rüştünü ispatlamış olan koronun, kaliteli müzik icra etme ihtiyacı hissetmiş olan musiki severlerin, bu çatı altında toplanması durumunu doğurmuştur. Kalite peşinde koşan insanlar kaliteyi anlayabilecek niteliktedirler. Örneğin bir terzinin kumaş seçimi ile bir marangozun kumaş seçimi her nasıl farklı olabiliyorsa musiki içinde aynı şey geçerlidir. Yani kaliteden anlayan insanların, kaliteli bir toplulukta bir araya gelmesi ile birlikte, koro şefinin de kendisini yenilemesi ve geliştirmesi ihtiyacı hasıl olmuş ve böylece bu uzun süreçte her geçen yıl koro kendi hedeflerini açarak ilerlemiştir.

Diğer bir değerlendirme de ise koro şefi Hüseyin Erbay’ın vasıflarına yer verilmekte olduğu görülmektedir. Kendisinin askeri kökenli olması dolayısıyla yıllarca meslek hayatında almış olduğu disiplini, koro eğitiminde de özenle devam ettiriyor olması bu vasıflardan biridir. Ayrıca koro şefliğinin yanı sıra tanınan bir bestekar olması TRT Devlet koroları ve amatör müzik toplulukları tarafından bestelerinin icra ediliyor olması ve konserlerinde ünlü bestekar, saz sanatçısı ve ses sanatçılarına da yer vererek koroyla buluşturması, ikinci önemli özelliğidir. Koro şefinin, geçen yetenekleri keşfedip eğittikten sonra onları birçok müzik kuruluşlarında görev almasını sağlaması, hatta konservatuvarlara ğrenci yetiştirmesi onun bir başka özelliğidir. Bu başlıca vasıflarının yanı sıra, uluslar arası düzeyde diğer amatör topluluklarla iletişim halinde olması ve koro üyelerini de bu iletişimlerine dahil etmesi koronun sosyalleşmesine katkı sağlamıştır.

Amatör bir topluluk olmasına karşın Hüseyin Erbay’ın musiki camiasına yeni isimler kazandırmak amacıyla çaba gösterdiği görülmekte ve bunun bir neticesi olarak, yukarıda da bahsettiğimiz üzere yetiştirmiş olduğu öğrencilerin bazılarının müzik camiasına kazandırıldığı ve bu işi profesyonel olarak icra ettikleri görülmektedir.

Katılımcıların verdiği diğer bir sebep ise koro elemanlarının seçkinliği olmuştur. Bir ocuğun yaşıtı ile arkadaşlık kurabilmesi çok kolay olabilmekteyken

yaş ilerledikçe insanların daha seçici olması ve aradığı arkadaşlıkta bazı kriterler hedeflemesi mümkün olmakta ve zor bir şekilde edinilmiş olan arkadaşlıkların aynı koroda uzun yıllar devam ettirilmesi istenmektedir. Kolayca edinilmeyen arkadaşlıkların uzun süre devam ettirilmesi isteği ve yine uzun süredir varlığını koruyan, koroda oturmuş bir düzenin olması, insanların bu koroyu tercih etme sebepleri arasında önemli bir yere sahiptir.

İnsan sosyal bir varlıktır. Bu sebeple insan konuşma, paylaşma, dertleşme gibi ihtiyaçlarını yakın çevresiyle ya da arkadaşları ile gidermektedir. İletişim insanın çok önemli bir ihtiyacıdır. Bu amatör topluluklar yeni arkadaşlıklar edinme ve sosyalleşme açısından önemli bir görev üstlenmektedirler.

16. ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Tablo 14’ de Katılımcıların amatör koroların toplumsal faydalarına ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 18. Katılımcıların, Amatör Koroların Toplumsal Faydalarına İlişkin Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans	%
Amatör Koroların Toplumsal Faydaları	Sosyalleşme	27	62,79
	Psikolojik Etki	18	41,86
	Müzik Kültürünün Gelişmesi	16	37,21
	Müzik Kültürünün Aktarılması	17	39,53
	Sosyal Sorumluluk	3	6,98
	Birlik Beraberlik	11	25,58
	İletişim	6	13,95

17. ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN YORUMLAR

Sosyalleşmede önemli görevler üstlenen sosyal gruplar, ister resmi, ister resmi olmayan olsun insan yaşamının önemli bir bölümünü içinde geçirdiği toplumsal alanlardır. EOHMTSM korusu da bu sosyalleşme sürecine önemli katkılar sağlamaktadır. Modern dünyanın aşırı bireyselleştiren, yalnızlaştıran, stres dolu dünyasında, insanların kendilerine bir anlam bulma çabasının da, koro ortamı, bu eksikliği tamamlayan sosyal bir mecra görevini üstlenmiştir. İnsanları müzik etkinliği ile bir araya getiren, koro üyelerine göre kişileri günlük yaşamın

sıkıntılarında uzaklaştırıp kendilerini sosyal ortamda geliştirmelerini de sağlamaktadır. İnsanların iletişim becerilerini geliştirirken, kendilerini hem sanatsal hem de bireysel olarak ifade edebilmelerine olanak sağlamaktadır.

Çalışan bireylerin günlük iş yaşamının yoğunluğundan, stresinden, uzaklaşıp, kendilerini ifade edebilecekleri rahatlayabilecekleri, iş dışında da sosyal ilişkiler kurabildikleri bir ortam olarak koro, çalışan bireyler açısından önemlilik arz etmektedir.

İkinci yaşam olan emeklilik süreci, birçok birey için zor bir süreç olabilmek de, bireyler bu dönemde kendilerini boşlukta hissedip, yeni yaşamlarına adapte olmakta zorluk çekebilmektedirler. Amatör korolarda Koro yelerinin çoğunun emekli bireylerden oluşması, emekli olduktan sonra hayatlarında ortaya çıkan sosyal ve psikolojik boşluğu koroların doldurması ve bireyleri yeniden sosyalleştirip yaşama yeni arkadaşlıklar ve yeni hedeflerle tutunmalarına, korolar destek olmaktadır.

Kültüre katılmanın önemli bir bölümü sosyal gruplar aracılığıyla gerçekleşir. Bu bakımdan Türk müziği korosu önemli bir sosyokültürel görev üstlenir. Koro yeleri hem bu sanatı öğrenip icra ederek, hem de bu sanatı icra edenlerin davranış kalıplarını kazanarak, kültürel aktarımı gerçekleştirirken, önemli bir kültür oğesi olan Türk sanat müziğini yaşatarak gelecek kuşaklara da aktarmaktadırlar.

Koro etkinlikleri, hem bir arada yapılması hem de pek çok insanı bir araya getiren konser etkinlikleri ile toplumsal birlik ve beraberliğe sanat yoluyla katkıda bulunmakta, sanatın gücü ile sosyalleşmeyi bu Şekilde de gerçekleştirmektedir.

SONUÇLAR, TARTIŞMALAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma verilerinin çözümlenmesinden çıkarılan sonuçlara ve bu sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmada; amatör koroların toplumsal işlevlerine değinilmiş ve örnek olarak seçilen, Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu üyelerinden, 43 kişi ile yapılan görüşme formlarının sonuçları yorumlanmaya çalışılmıştır. Yorumlar incelendiğinde, amatör koroların insanlar üzerinde; sosyal, kültürel, toplumsal, bireysel, eğitimsel, fiziksel ve psikolojik etkilerinin olduğu görülmektedir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların, içinde buldukları koronun yaşamlarına etkisine ilişkin görüşleri; %58' i arkadaş çevresi edinmelerine olanak sağlama, %56' sı sosyal hayat sağlama, %23' ü fikir alışverişinde bulunma, %9' u boş zamanlarını değerlendirme, %9' u kişisel gelişimlerine katkı sağlama, %7' si sosyal statülerinin geliştiği şeklindedir. Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi internet arkadaşlığını doğurmuş, bu durum insanları gitgide yalnızlaştırmaya başlamıştır. İnsanlar bu durumdan sıyrılmak için sanatın bir kolu olan müziğe sığınmışlar ve amatör korolar onlar için kurtuluş olmuştur. Koro katılımcılarının da, koroya başladıktan sonra arkadaş çevresi artmış, yeni tanımış oldukları bireylerle, fikir alışverişinde bulunarak, bakış açılarını geliştirmişlerdir. Boş zamanlarını sanatın bir kolu olan müzikle dolduran katılımcılar, kendilerine sosyal hayat sağlamışlar ve bunun sonucunda, kişisel gelişimlerinde olumlu yönde değişimler meydana geldiği saptanmıştır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların %100' ü, içinde buldukları koronun, müzikal ve sosyal kültürlerini geliştirdiği görüşündedirler. Sosyalleşme açısından büyük önem taşıyan korolar, kültürel olarak da katılımcıları önemli ölçüde geliştirmektedir. Koroda işlenen dersler neticesinde; nota okuma, repertuar geliştirme, usul kalıplarını öğrenme gibi, birçok müzik bilgisi edinmişler, koronun yapmış olduğu etkinlikler

aracılığı ile de farklı bakış açılarına sahip insanlarla bir araya gelerek müzik kültürlerini geliştirmişlerdir.

Katılımcılar, şeflerinden gördüğü müzik kültürünü girdikleri ortamda da sürdürmüşler ve bu kültürün yayılmasına vesile olmuşlardır. Amatör korolar genel itibari ile konser verme çabası gütmekte ve bu yüzden repertuarlarını ezberlemesi kolay, herkes tarafından bilinen, fazla çaba harcamayacakları eserlerden seçmekte iken EOHEM TSM korusu şefi, daha çok eğitimi misyon edindiği için birbirinden farklı klasik formda eserlere yer vererek, hem koro üyelerinin hem de Eskişehir halkının, Türk müziği dağarcının gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Zaman içerisinde kendi müzik kültürünü oluşturan koro, Eskişehir'in de kültür sanat hayatını olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların %58'i, koro etkinlikleri neticesinde, psikolojik olarak rahatlamakta, hayatın içerisindeki koşuşturmadan, stresten bir nebze olsun uzaklaşarak kendilerini mutlu edecek bir uğraşıyla huzur bulmaktadırlar. Bir yere ait olmanın verdiği güven ve sorumluluk duygusu, katılımcıları hayata sıkı sıkıya bağlamaktadır. Katılımcıların %58'i, koro etkinliklerinde verilen görevlerle bir işe yarıyor olmanın hazzına varıp kendilerini mutlu hissetmekte, emeklilik sonrası, rutinleşen hayatlarına koro etkinlikleri renk katmaktadır. Katılımcıların %12' sinde bu etkinliklerin, bazı olumsuz etkileri de görülmektedir. Uzun süren konserler neticesinde, bel, boyun ve diz ağrısı gibi fiziksel sorunlar yaşayan katılımcılar, bu durumdan olumsuz etkilenmektedirler. Ayrıca, konser salonlarının yeteri kadar havalandırılmaması, sahnedeki spot ışıklarının yaydığı ısı, özellikle sıcak havalarda katılımcıları rahatsız etmektedir.

Koro şefinin etkinlik zamanlarında aşırı disiplinli ve stresli olması ve bu durumunu katılımcılara yansıtması, bazı katılımcılarda, aşırı strese sebep olmuş, koroya, rahatlamak ve mutlu olmak için gelen bu katılımcılar bu durumdan olumsuz etkilenmişlerdir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların koroyu tercih etme sebeplerinin birden fazla etkisi vardır. Bunlardan en önemlisi, %58 oranıyla eğitim olarak saptanmıştır. Amatör olarak müzik çalışması yapan toplulukların başında her zaman alanında yetkin kişiler bulmak zordur. Bu durum Eskişehir'in müzik yaşantısı içinde böyledir. EOHEM TSM Korusu şefi ve eğitimcisinin, bu alanda usta olarak tabir edilen kişilerden ciddi bir müzik eğitimi almış olması, enstrüman çalabiliyor olması ve bestekar olması sebebi ile Eskişehir'de bulunan amatör koro şefleri arasında önemli bir yere sahip olmasını sağlamıştır. Eskişehir'deki diğer amatör koroların birçoğu, işlevleri itibarı ile daha çok konser kaygısı taşıyor iken EOHEM TSM Korusu öncelikli olarak eğitim amacı gütmekte, konserler ise yapılan çalışmaların seyirci önüne çıkarılmasını amaç edinmektedir.

Katılımcılar için disiplin, %49 olarak saptanmış, eğitimden sonra gelen ikinci önemli işlev olarak görülmektedir. Koroda; derslerin zamanında başlayıp zamanında bitmesi, derse başlamadan önce yoklama alınması, gürültü yapılmaması, izinsiz çalışma salonundan çıkılmaması gibi unsurlara dikkat edilmektedir. Katılımcılar, koronun disiplin anlayışını beğenmekte ve bu sebeple de EOHEM TSM korosunu tercih etmektedirler.

Koro şefinin iyi bir eğitimci, tanınmış bir bestekar olması ve disipline önem vermesi gibi faktörler, katılımcıların %30'unun, koro şefinden etkilenerek koroyu tercih ettiklerini göstermektedir. Koro şefi, eğitimini tamamlayan öğrencilerinden, bazılarının, Devlet korolarına, TRT ye, Kültür bakanlığına ve konservatuvarlara girmesine yardımcı olmuş, bu durumda müziği profesyonel olarak yapmak isteyen bireylerin, tercih sebepleri arasında görülmektedir.

Bu tür sosyal kollara katılmak isteyen bireyler koronun eğitim kalitesinin yanı sıra birkaç önemli ayrıntıya da dikkat etmektedirler. Bunlar; koro çalışmalarının yapılacağı yerin güvenilir olması, ulaşımının kolay olması, çalışma saatlerinin kendilerine uygun olması ve ücretsiz olması gibi durumlardır.

Koronun kurumsal bir yer olan EOHEM ne bağlı olması, katılımcılar için önemli bir etken olarak saptanmıştır. Koronun resmi bir kurum çatısı altında olması, katılımcılara güven vermekte, aynı zamanda merkezi bir yerde bulunması, ulaşımı

kolaylaştırmaktadır. EOHEM verilen kursların hiç birinden ücret almamaktadır, maddi bir yükümlülüğü olmayan katılımcılar için bu durumda tercih sebebidir. Bir başka tercih sebebi ise zaman olarak saptanmaktadır. Ders günleri ve saatleri belirlenirken, çalışan kesim dikkate alınmış ve çalışanların mesai sonrası rahat bir şekilde derse katılımlarını sağlayabilecekleri bir zaman seçilmiştir.

Koronun, şehir dışında konserler vermesi, TRT amatör korolar programlarına katılması ve yapılan etkinliklerde koro üyelerine solist ve korist olarak görevler verilmesi, katılımcıların başka bir tercih sebebi olarak saptanmıştır. Bu tür etkinliklerde görev almak isteyen katılımcılar, kendilerini ispatlamayı ve takdir edilmeyi istemektedirler.

Katılımcılar arasında, arkadaş ortamını önemseyen ve bu sebepten koroyu tercih eden bireylerin olduğu saptanmıştır. İnsanların, çocukluk ve gençlik dönemlerinde daha hızlı arkadaş edindikleri, fakat yaşlılıkta daha seçici olabildikleri görülmektedir. Aynı tür müzikten hoşlanan bireylerin, bir araya geldiği korolar, arkadaş ortamının kurulabileceği, sosyal ortamlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların, içinde buldukları koroyu, Eskişehir' deki diğer korolardan farklı kılan yönleri; %72 disiplin, %70 eğitim, % 35 kurumsallık, % 23 koro şefinin etkisi, % 23 Eskişehir' de ilk açılan koro olması, % 7koro üyelerinin seçkinliği ve % 23 çalışma yerinin merkezde bulunması şeklindedir. Amatör topluluklara katılmak isteyen bireylerin, öncelikle topluluğun, disiplin anlayışına daha sonra verilen eğitime ve topluluğun güvenilir bir kuruma bağlı olup olmadığına dikkat ettikleri saptanmıştır.

Koronun 1975 den buyana sürekliliğini koruyor olması, disiplinli bir şekilde sürdürülen derslerin 44 yıldır aynı şef ile devam etmesi, koroya katılmak isteyen bireylerde güven duygusu uyandırmıştır. Görülüyor ki disiplin bir topluluğun ayakta kalabilmesi ve devamlılığı için önemli bir konudur. Derslerin saatinde başlaması ve saatinde bitmesi, çalışma günlerinin çok önemli durumlar dışında değiştirilmemesi, koro şefinin kendi çalışma disiplinini koruya empoze etmesi ve liderlik vasfını koruması gibi kavramlar, koronun devamlılığı için vazgeçilmez unsurlardır.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların, amatör koroların toplumsal faydalarına ilişkin vermiş olduğu cevaplar , % 63 ile sosyalleşme, % 42 ile psikolojik etki % 40 ile müzik kültürünün aktarılması, % 37 ile müzik kültürünün gelişmesi, % 26 ile birlik beraberlik duygusunun gelişmesi, % 14 ile iletişim, % 7 ile sosyal sorumluluğun artması olarak saptanmıştır.

Koroda, yapılan etkinlikler aracılığı ile katılımcılar, farklı bakış açılarına sahip insanlarla tanışıp fikir alış verişinde bulunarak, kişisel gelişimlerine katkı sağlamakta ve sosyal iletişimlerini güçlendirmektedirler. Karşılıklı etkileşim içine giren bireyler, aynı zamanda müzik kültürünün aktarılmasında da etkili olabilmektedirler.

Koro çalışmalarından psikolojik olarak olumlu yönde etkilenen katılımcılar, stres den uzaklaşarak rahatlamakta, ilgi duydukları alanda kendilerini yetiştirerek mutlu olmakta ve etkinliklerde verilen görevleri başarıyla tamamlayan bireylerde özgüven duygusu artmaktadır.

Birlik, beraberlik, iletişim, sosyal sorumluluk olarak ortaya çıkan yorumların tümü, sosyalleşmenin içindedir. Bu durumda amatör korolar, toplumun sosyalleşmesinde, müzik kültürünün artmasında ve bireyleri psikolojik olarak rahatlatmasında, önemli etkiye sahip olabilirler.

Tartışmalar

Amatör Koroların Toplumsal İşlevlerinin Değerlendirilmesi, Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Örnekleme adlı çalışma neticesinde, amatör koroların; bireysel, toplumsal, sosyal, kültürel, eğitimsel ve psikolojik etkilerinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, bu araştırmaya benzer ve farklı sonuçların olduğu görülmüştür.

Gül' ün (2018) "Koronun, Amatör Koristin Sosyo-Kültürel ve Psikolojik Başarılarına Katkısı Üzerine Nitel Bir Çalışma " isimli araştırmasından elde edilen sonuçlar, bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Gül' ün çalışmasında, koristlerin koro aracılığı ile edindiği sosyal faydalar şu şekildedir; %66,6 Arkadaşlık, %50 prestij, %41,6 sosyalleşme ve %25 kolay iletişim

kurma. Bu araştırmada da koronun koristlerin, yaşamına katkısı başlığında çıkan katılımcı sonuçlarında en çok verilen yanıt, arkadaş çevresi edinme ve sosyalleşme olarak karşımıza çıkmaktadır. Koronun katılımcılar üzerindeki kültürel faydaları ile ilgili yapılan yorumlar da ise, her iki çalışmada da ortak çıkan sonuçlar; müzik bilgisi edinme, bilgi paylaşımında bulunma, kültürel olarak beslenme şeklinde dir. Psikolojik etkiler başlığı ile yapılan yorumlardan çıkan sonuçlara göre ise, her iki çalışmada da; mutluluk, huzur, heyecan, zgven artışı, aidiyet duygusu, rahatlama gibi olumlu sonuçlar yer alırken, bu çalışmada, katılımcıların %12 sinin koro etkinliklerinden, fiziksel rahatsızlık duyduğu, etkinlik zamanlarında şefin stresli davranışlarının kendilerinde huzursuzluk yarattığı gibi olumsuz etkilerle karşılaşılmıştır.

ztop'un(2007) "Planlı Ve Programlı Bir zenen Koro Eğitimi İle Bireylere Kazandırılması Hedeflenen, Toplumsal Ve Kültürel Yerliliklerin İncelenmesi" adlı çalışmasında, Ankara' da, planlı ve programlı bir şekilde çalışma yapan amatör koroların katılımcılarından, 100 kişi ile örneklem grubu oluşturulmuş ve konu ile ilgili çalışmalar yapılmış, aynı zamanda, planlı ve programlı eğitim veren amatör koro şeflerinden seçilen bir grup uzmanında görüşlerine yer verilmiştir. Koro alışmaları ile bireylere kazandırılması hedeflenen; bilişsel, duyuşsal, davranışsal, eğitsel, toplumsal, kültürel davranışlar; cinsiyet, öğrenim durumu ve yaş değişkenlerine göre incelenmiştir. Bulunan sonuçlar bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Göktaş' ın (2017) "Koro alışmalarının, Sosyokültürel Katkılar Açısından İncelenmesi" adlı çalışmasında; Malatya ilinin farklı ilçelerinden seçilmiş, 6 adet ortaokuldan, koro etkinliklerine katılan öğrencilerle ve seçilen okullarda görev yapan şeflerle anket çalışması yapılmıştır. Çalışma sonucunda; öğrencilerin koro faaliyetlerini sosyalleşme açısından faydalı buldukları, koro çalışmalarının arkadaşlık ilişkilerine katkı sağladığı, koro çalışmalarının bireyler arasında işbirliği sağladığı, koro etkinliklerine olan katılımın, hobiden ziyade ders olarak gördükleri, koro çalışmasının uzun sürmesinden rahatsızlık duymadıkları, koro dersinde kendilerini rahat hissettikleri, koro çalışmasının olduğu günü sabırsızlıkla bekledikleri, koro etkinliği olan günlerde çok heyecanlandıkları, öğrencilerin, düzenlenen koro etkinliklerinde koro yesi olarak yer almaktan mutlu oldukları, düzenlenen koro etkinliğine koroya eşlik eden bir enstruman çalmanın öğrencileri mutlu edeceği, koro

etkinliğine izleyici olarak katılmak istemedikleri, koro çalışmalarında farklı eserler öğrenmekten memnun oldukları, koro çalışmalarının zevkli geçtiği, öğrencilerin koro çalışmalarından sıkılmadıkları görülmektedir. Koro şefleriyle yapılan görüşmede, koro şeflerinin büyük bölümü, sosyokültürel katkılar açısından koro çalışmalarını yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Koro şeflerinin, daha çok konser etkinlikleri ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Türkmen' in (2010) “Çocuğun Bireysel Toplumsal Ve Kültürel Gelişiminde Amatör Müzik Eğitiminin Yeri Problemleri Ve Çözüm Önerileri” konulu çalışmasında; Afyonkarahisar’ da yaşayan ve amatör müzik eğitimi alan öğrencilerin, araştırmaya gönüllü olarak katılan aileleriyle birebir görüşmeler yapıldığı görülmektedir. Yapılan görüşmelerin neticesinde; amatör müzik eğitiminin, çocukların özgüvenlerini geliştirdiği, mutluluk verdiği, günlük sorunlarıyla başa çıkmalarına yardımcı olduğu, zamanlarını etkili ve verimli kullanabilmelerini sağladığı, genel başarılarını olumlu yönde etkilediği yönünde çocukların, bireysel gelişimlerine katkı sağladığı görülmektedir. Toplumsal faydalarında ise; amatör müzik eğitimi alan çocukların, toplumsal yönlerinin güçlendiği, arkadaşlık ilişkilerinin olumlu yönde etkilendiği ve çevresine karşı daha duyarlı oldukları yorumlanmıştır. Kültürel olarak da gelişme gösteren çocukların, müzikle ilgili kitaplar almaya başlaması, müzik bilgilerinin artması, yaşadıkları çevrenin kültürüne katkıda bulunmaları gibi olumlu yönde geliştiği görülmektedir. Amatör müzik eğitiminin çocuklar üzerindeki bireysel, toplumsal ve kültürel etkileri, yetişkinler ile yapılan bu çalışmada, elde edilen sonuçlarla benzer yönleri bulunmaktadır.

Coşkun (2007) yaptığı çalışmada; “ Sosyalleşme Bağlamında İzmir’ deki Türk Sanat Müziği Amatör Koroları Ve Toplu Müzik Pratikleri” ni incelemiş ve amatör müzik topluluklarının sosyalleşme sürecince; arkadaşlık, çevre edinme, stres atma, terapi, boş zamanı değerlendirme, yalnızlığı giderme gibi, bu çalışmayı destekler nitelikte sonuçlara yer verildiği görülmüş, ayrıca; İnsanların korolara ne sebeple katıldıkları, ve İzmir’ de bulunan koroların sayısındaki artışın sebepleri araştırılmıştır.

Öneriler

Amatör Koroların Toplumsal İşlevlerinin Değerlendirilmesi, Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Örnekleme ele alınarak yapılan bu araştırma sonucunda şu öneriler geliştirilmiştir:

Toplum, sosyal, kültürel ve psikolojik olarak olumlu yönde etkileyen amatör koroları, düzenli olarak denetleyecek, devletin görevlendirdiği bir kurum oluşturulmalı ve alanında uzman olmayan eğitimcilere koro çalıştırması için izin verilmemelidir.

Müzik eğitimi açısından amatör korolar, aynı anda birçok kişiye ulaşabilmekte ve bunu en ekonomik şekilde yapmaktadırlar. Amatör koroların bu özelliğinden daha çok kişinin yararlanabilmesi için, eğitimi amaç edinen koroların sayısı artırılmalı ve devlet tarafından desteklenmelidir.

Koro etkinliklerinin tarihi ve süresi belirlenirken; hava şartlarına, etkinliğin önemli gün ve haftalara denk gelmemesine, konser salonunun seyircinin kolaylıkla ulaşabileceği yerde olmasına önem verilmeli, ayrıca etkinlik süresi belirlenirken, koro katılımcılarının yaş ortalaması dikkate alınmalıdır. Amatör korolarda genel olarak yaş ortalaması yüksektir. Bu nedenle uzun süren konserler, katılımcılarda bel, boyun, bacak ağrısı gibi fiziksel rahatsızlıklara yol açmaktadır.

Koro şeflerinin, koro katılımcılarına olan davranışlarına dikkat etmeleri, özellikle konser zamanlarındaki stresli anlarını, katılımcılara yansıtılmaları gerekmektedir.

İşini ciddiyetle yaparak Türk Müziği kültürüne katkı sağlayan amatör korolara, diğer amatör korolara da örnek olması açısından, TRT programlarında, ulusal etkinliklerde daha çok yer verilmelidir.

Amatör koroların uzun süre ayakta kalabilmesi için ilk başta koro disiplini sağlamaları ve bunu istikrarlı bir şekilde sürdürmeleri gerekmektedir. Koronun amacı öncelikle koro üyelerine yeterli müzik eğitimini vermek ve eğitimini tamamlayan üyeler ile konser programı yaparak koro ile dinleyiciyi buluşturmak olmalıdır. Yıl boyunca yapılan çalışmaların, izleyici karşısına çıkarılması üyelerin motivasyonu için çok önemlidir.

Amatör korolarda çalışma yerine ulaşım da kursiyerlerin katılımını önemli ölçüde etkilemektedir. Bu nedenle yeni kurulacak olan amatör topluluklar üyelerin kolayca ulaşabileceği, güvenilir ortamları tercih etmeleri devamlılıklarını sürdürebilmeleri açısından önemlidir.

Çalışan bireylerin, amatör korolara katılımını arttırmak için, koronun ders saatleri mesai saatleri dışında düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

- Arslantürk, Z. (1997). *Sosyal Bilimler İçin Araştırma Metod ve Teknikleri* (3. Basım). İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.
- Bayramlı, E. (2014). *Müziğin Kadim Yolculuğu*, (1. Baskı). İstanbul: Maya Kitap.
- Bozkurt, V. (2004). *Değişen Dünyada Sosyoloji*, (2. Baskı). İstanbul: Alfa Basım.
- Bozkuş, M. (2017). *Güzel sanatlar liseleri batı müziği koro derslerinde koro tınısı elde etmede kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Bülbül, S. (1991). *Halk Eğitimi Giriş*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Ders Kitapları yayın No:118/ HE S.2.
- Büyüköztürk, Ş. , Çakmak, K. E. , Akgün, E. Ö. , Karadeniz, Ş. , Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cebeci, S. (2010). *Bilimsel Araştırma ve Yazma Teknikleri*, (3. Basım). İstanbul: Alfa Yayınevi.
- Celep, C. (1955). *Halk Eğitimi Kavramlar, İlkeler, Yöntemler, Teknikler*,(2. baskı).Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çetinkaya, Y. (2016). *Müziği Düşünmek*, İstanbul: Büyüyenay Yayınları.
- Çevik, S. (2015). *Koro Eğitimi ve Yönetimi*, (2. Basım). Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Demirel, Ö. Kaya, Z. (2012). *Eğitim Bilimine Giriş*, (7. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Demirkaya, D. (2012). *Bireysel Ve Örgütsel Boyutlarıyla Sosyal Davranış*, (1. Baskı). İstanbul: Umuttepe Yayınları.
- Doğan, İ. (2002). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, (5. Basım). Ankara: Pegem akademi yayıncılık.
- Doğan, İ. (2010). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*,(10. Basım).Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Duman, A. (2000). *Yetişkinler Eğitimi* (1. Basım). Ankara: Ütopya Yayınevi.

- Emnalar, A. (1997) *Türk Müziğinde Koro*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları.
- Erol, A. (2015) *Müzik Üzerine Düşünmek*, İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Fenmen, M. (1996). *Amatörlük ve Müzikçi Arkadaşlığı*. Akt. A. Say, *Müzik Öğretimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Fichter, J. (1994) *Sosyoloji Nedir?*(2. Baskı). (Çev. N. Çelebi.). Ankara: Atilla Kitapevi.
- Geray, C. (1978). *Halk Eğitimi*, (2. Baskı). Ankara: Ankara üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Göher, F. M. (2009). Müziğin Toplumsal İşlevi Müzik, Siyaset, Din Ve Ekonomi, 38. *ICANAS Uluslararası Asya Ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi*, (301-313). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
- Göksel, E. G. (2009). Müziğin Kişisel, Toplumsal, Ulusal Ve Uluslararası İşlevleri Üzerine, 38. *ICANAS Uluslararası Asya Ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi*, (287-294). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
- Gül, G. (2018). A Qualitative Study On The Contribution Of The Choir To Social-Cultural And Psychological Achievements Of Amateur Chorists. *International Education Studies*, Vol. 11, (8), 119-126. Temmuz 20, 2019, Published by Canadian Center of Science and Education.
- Günay, E. (2011). *Müzik Sosyolojisi Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bir Bakış*,(2. Basım).İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Gündoğdu, R. (Ekim 2013). *Sosyalleşme ve Sosyalleşme Süreci*, 20 Temmuz 2019, <https://www.researchgate.net/>
- Güneş, A. (2015). *Müzik Sosyolojisi Sorunlar-Yaklaşımlar-Tartışmalar*, İstanbul: İstiklal Yayıncılık.
- <http://sozluk.gov.tr/>, 12. 06. 2019.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum Algı İletişim*, (5. Baskı). İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları.

- Karagülle, A. E, Çaycı, B.(January 2014). *Ağ Toplumunda Sosyalleşme ve Yabancılaşma*,20 Temmuz 2019,
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tojdac/article/view/5000047156/5000044449>
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, (27. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, H.E. (2016). *Yaşam Boyu Yetişkin Eğitimi*, (1. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Keammer, J. E. (1993). *Music in Human Life: Antropological Perspectives on Music*.(Y. Özer, Çev.) University of Texas Pres.
- Kurt, İ. (2000). *Yetişkin Eğitimi*, Ankara:Nobel Yayınları.
- Kurtkan, A. (1974). *Genel Sosyoloji*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- MEB (2010) *Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği 2*. Bölüm 4. Madde 27387 Sayılı Resmi Gazete).
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2010). *Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği*, 1. Bölüm 3. Madde 27387 Sayılı Resmi Gazete.
- Mustafa, U. (2013). Nitelikli Bir Koro Şefinde Bulunması Gerekenler, *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, Cilt 2, sayı 4, 124.
- Oransay,G. (1976). *Müzik Tarihi II. Sınıf*, Ankara: Yaykur Yayınevi.
- Ozankaya, Ö. (1976). *Toplum Bilim*, İstanbul: Cem Yayınevi.
- Özkalp, E. (2003). *Sosyolojiye Giriş*, (12. Baskı). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Öztop, S. (2007). *Planlı Ve Programlı Bir Özengen Koro Eğitimi İle Bireye Kazandırılması Hedeflenen Eğitsel, Toplumsal Ve Kültürel Yeterliliklerinin İncelenmesi*. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Rocher, G. , (1968). *Le Changement Social*, Paris, akt. İ. Doğan (2002). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sosyalleştirme Araçları*. (b.t). 18, Temmuz, 2019, <http://www.umutdolu.net/egitim-kultur/sosyoloji/sosyallestirme-araclari.asp>.

- Tezcan, M. (2015). *Sosyolojiye giriş*, (8. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Töreyin, A.M. (2008). *Ses Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler Yöntemler Dünyada ve Türkiye’de Ses Eğitime Genel Bakış Dil ve Türkiye Türkçesi*,(1. Basım). Ankara: Sözkese Matbaacılık.
- Türkmen, U. (2010). *Çocuğun Bireysel Toplumsal ve Kültürel Gelişiminde Amatör Müzik Eğitiminin Yeri Problemleri ve Çözüm Önerileri*, 01 Temmuz 2019, <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler- Yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1997).*Müzik Eğitim Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi ve Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar ve Türkiye deki durum*, Ankara: Evrensel Müzik Yayınları.
- Uçan, A. (2015). *Türk Müzik Kültürü*, Ankara: Evrensel Müzik ve Yayınevi.
- Yener, F. (1990). *Şu Eşsiz Müzik Sanatı*, İstanbul: Cem Yayınevi.

EKLER DİZİNİ

Sayfa

Ek- 1. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu üyeleri ile yapılan görüşme formu.....	77
Ek- 2. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Müdürü Sayın Bülent Korkmaz ile yapılan görüşme formu.....	78
Ek- 3. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Şefi ve Eğitmeni Sayın Hüseyin Erbay ile yapılan görüşme formu.....	79
Ek- 4. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu'na ait fotoğraflar.....	81

EK 1. Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu üyeleri ile yapılan görüşmeformu.

YÖNERGE

Bu araştırma, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı “**Eskişehir Halk Eğitim Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Örneğinde Amatör Koroların Toplumsal İşlevleri**” konulu Yüksek Lisan Tezi için bilgi edinmek, durum tespiti yapabilmek, koro elemanlarının görüş ve düşüncelerini öğrenebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket çalışması sonucu toplanacak olan bilgiler, bilimsel ahlaka uygun olarak gizlilik ve güvenilirlik ilkelerine bağlı kalınarak değerlendirilecektir. Ayracağınız en fazla 5 dakika ve vereceğiniz samimi cevaplarınız bizim için büyük önem taşımaktadır. Gösterdiğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Hilal KOÇ

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Sosyal Bilimler Ens. Müzik ASD.

Yüksek Lisans Öğrencisi

1.Cinsiyetiniz?:

2.Medeni durumunuz?:

3.Yaşınız:?

4. Eğitim durumunuz?.

5.Mesleğiniz nedir?

6. Koroya kayıt tarihiniz?

7. Koronun Sosyal yaşantınıza olumlu etkileri nelerdir?

8. Koro eğitimi ve etkinliklerinin kültürel gelişiminize katkısı varmıdır?

9. Koro etkinliklerinin sizde yarattığı olumlu/olumsuz etkiler nelerdir?

10. Bu koroyu tercih etmenizin sebepleri nelerdir? (Disiplin, Eğitim, Resmi bir kurum olması, Çalışma yeri ve zamanının uygunluğu vs.)

11. Sizce bu koroyu diğer korolardan ayıran en önemli özellik nedir?

12. Sizce Amatör koroların toplumsal faydaları nelerdir?

EK2. Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Müdürü Sayın Bülent Korkmaz ile yapılan görüşme formu.

YÖNERGE

Bu araştırma, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı “**Eskişehir Halk Eğitim Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Örneğinde Amatör Koroların Toplumsal İşlevleri**” konulu Yüksek Lisan Tezi için bilgi edinmek, durum tespiti yapabilmek, Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Müdürünün görüş ve düşüncelerini öğrenebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket çalışması sonucu toplanacak olan bilgiler, bilimsel ahlaka uygun olarak gizlilik ve güvenilirlik ilkelerine bağlı kalınarak değerlendirilecektir. Ayıracağınız en fazla 5 dakika ve vereceğiniz samimi cevaplarınız bizim için büyük önem taşımaktadır. Gösterdiğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

HİLAL KOÇ

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Sosyal Bilimler Ens. Müzik ASD.

Yüksek Lisans Öğrencisi

Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürü
Sayın Bülent KORKMAZ

1. Halk Eğitiminizce Tanımı nedir?
2. Amaçları nelerdir?
3. Toplumsal faydaları nelerdir?
4. Halk Eğitim Merkezlerinde Müzik Olgusu nerededir ve sizce nerede olmalıdır?
5. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosunun Eskişehir'in sosyokültürel yapısına etkileri sizce nelerdir?
6. Koronun aynı eğitmen ile aralıksız 40 yıldır çalışmalarına devam edebilmesinin altında yatan faktörler nelerdir?
7. Eskişehir Halkının Halk Eğitim Merkezine ve Türk Sanat Müziği Korosuna olan tutumu nasıl değerlendiriyorsunuz?
8. Halk Eğitimi Merkezlerinin daha etkili daha verimli ve daha başarılı olabilmeleri için önerileriniz nelerdir?

EK3. Eskişehir Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korusu Şefi ve Eğitimcisi Sayın Hüseyin Erbay ile yapılan Görüşme Formu.

YÖNERGE

Bu araştırma, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı “**Eskişehir Halk Eğitim Merkezi Türk Sanat Müziği Korusu Örneğinde Amatör Koroların Toplumsal İşlevleri**” konulu Yüksek Lisan Tezi için bilgi edinmek, durum tespiti yapabilmek, koro Şefinin görüş ve düşüncelerini öğrenebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket çalışması sonucu toplanacak olan bilgiler, bilimsel ahlaka uygun olarak gizlilik ve güvenilirlik ilkelerine bağlı kalınarak değerlendirilecektir. Ayıracağınız en fazla 5 dakika ve vereceğiniz samimi cevaplarınız bizim için büyük önem taşımaktadır. Gösterdiğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.

Hilal KOÇ

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Sosyal Bilimler Ens. Müzik ASD.

Yüksek Lisans Öğrencisi

Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korusu Şefi ve Eğitimcisi Sayın Hüseyin ERBAY

1. Kısaca kendinizden bahseder misiniz?
2. Koronun kuruluş amacı nedir?
3. Koronun niteliği nedir?
4. Koro üyelerinin profilinden bahseder misiniz?
5. Koro üyelerini seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?
6. Koro eleman seçimi sınav kriterleriniz nelerdir?
7. Koroda verilen dersler nelerdir?
8. Koronun bünyesinde oluşturulan başka kurslar da var mı? Açıklar mısınız?
9. Sizce koro eğitmeni ve şefinde olması gereken özellikler nelerdir?

10. Koro Şef yardımcılarınızı neye göre seçiyorsunuz?
11. Repertuar seçimini neye göre yapıyorsunuz?
12. Bir dönemde kaç konser veriyorsunuz?
13. Koroya finansman ve sponsorluk desteği veren kişiler ve kurumlar kimlerdir?
14. Koronun seyirci profili ve hedef kitlesi kimlerdir?
15. Yapılmış konserlerin konuları ve baŐlıkları nedir?
16. Konser uygulama mekanları nerelerdir?
17. Prova uygulama mekanları nerelerdir?
18. Sizce koronun Eskişehir kültür sanat ve müzik hayatına etkileri nelerdir?
19. Sizce koroya gereken önem veriliyor mu?
20. Amatör koroların devamlılığını srdre bilmeleri ve yanı sıra başarılı olabilmeleri için önerileriniz nelerdir?

Ek- 4. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu'na ait fotoğraflar.

Şekil 1. *Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu T.R.T. Amatör Korolar Programı (Ankara, 1995)*

Şekil 2.Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği KorosuMeşk Salonu (2016)

Şekil 3. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Ud Kursu Öğrencileri (2017)

Şekil 4. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Konuk Sanatçı Safiye Ayla Konseri(Eskişehir, 1981)

Şekil 5. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu Çocuk Korosu (2017)

*Şekil 6.Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu
T.R.T. Amatör Korolar Programı (Ankara, 2009)*

Şekil 7.Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu
Konseri (Eskişehir, 1995)

ESKİŞEHİR
HALK EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU

Tepebaşı Belediye Başkanı
Orhan SOYDAŞ'ın himayelerinde

SEZON - ~~ORTASI~~ SONU
ve
Devlet Sanatçısı
Prof. Dr. ALÂEDDİN YAVAŞCA Gecesi
KONSER PROGRAMI

ŞEF
HÜSEYİN ERBAY

Tarih: 27 Mayıs 1995
Saat : 20.30

Yer : Kültür Sarayı
Konser Salonu
Tif : 230 68 33

Programı Sunan
Atila YURTESEN

*Şekil 8.Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu
Konseri 1. Bölüm (Eskişehir, 1995)*

PROGRAM
I. BÖLÜM

20.30 - 21.15 : Açılış ve Konuşma
: **Koro** (Acemaşiran)

(Hafif)

- Peşrev : Beste : Tanb. Emin AĞA
- Beste (Lenkfahte)
- Merhem koyup onarma.. : Güfte : Fuzuli
: Beste : Sadettin KAYNAK
- Nakış (Yürük Semai)
- Çekmiyor yar-i sitemkar... : Güfte : Hilmi ÖZGEN
: Beste : İ. Bahâ SÜRELSAN
- Şarkı (Ağır Aksak)
- Bir haber ver ey sabâ... : Beste : Bimen ŞEN
- Şarkı (Aksak)
- Dinle sözüm ey dilrûbâ... : Beste : III. Selim
- Şarkı (Curcuna)
- Gam çekme güzel... : Güfte : F. Nafiz ÇAMLIBEL
: Beste : A. Sami TOKER
- Şarkı (Sofyan)
- Bakma sakın benden yana : Beste : Şakir AĞA
- Şarkı (Semâ-i)
- Ey çeşm-i ahû mehlîka : Beste : Nikoğos AĞA
- Şarkı (Yürük Aksak)
- Gördüm seni sevdim güzelim : Güfte : Hüseyin SİRET
: Beste : İrfan DOĞRUSÖZ
- Şarkı (Yürük Aksak)
- Gönlüm düşüyor çırpınarak
gizli kemende : Güfte : Turgut TARHAN
: Beste : İ. Bahâ SÜRELSAN
- Şarkı (Yürük Semâ-i)
- Gel ey denizin nazlı kızı... : Beste : Aleko BACANOZ

21.15 - 21.30 ..... A R A .....
CamScanner

*Şekil 9. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu
Konseri 2. Bölüm (Eskişehir, 1995)*

II. BÖLÜM

21.30 - 22.10 :

(Nihavend Şarkı)			
● Ne bildin kıymetin, ne bildin kıymetim.	: Güfte	: M. Müeyyet BERKMAN	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Koro		
(Nihavend Şardı)			
● Gönlümün bülbülüsün, aşk bahçemin gülüsün.	: Güfte	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Solist	: Melten BÜYÜKCAN	
(Sûznâk Şarkı)			
● Gözlerini gördüğüm an.	: Güfte	: Vahit ÖZAYDIN	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Solist	: Tuncay DAĞLI	
(Rast Şarkı)			
● Bana nasıl vazgeç dersin.	: Güfte	: AKURGAL	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Solist	: Canân BATURLAR	
(Kürdilihicazkâr - Şarkı)			
● Geçmesin günümüz sevgilim yasla	: Güfte	: Şerafeddin AYDINLIK	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Solist	: Alper AYORAK	
(Hicaz - Şarkı)			
● Ağlar gezerim sahili, sanki benimlesin	: Güfte	: Selim ARU	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Solist	: Serap ATEŞALP	
(Hicaz Zirgüle Şarkı)			
● Boğaziçi şen gönüller yatağı	: Güfte	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Koro		
(Hüseyini - Şarkı)			
● Gülen gözlerinin manâsı derin	: Güfte	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Solist	: Ö. Cem AŞKUN	
(Hicazkâr - Şarkı)			
● Şen gözleriyle yüzüme bir baktın	: Güfte	: Şükrü ÖNCEL	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Solist	: Gönül ONAR	
(Hüzzam - Şarkı)			
● Güneşin kavurduğu, rüzgârın savurduğu.	: Güfte	: Alâeddin ŞENSOY	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Solist	: Ali Rıza SALTİK	
(Mahur - Şarkı)			
● Şimdi bahara erdim.	: Güfte	: A. Orhan ARIKAN	
	: Beste	: Alâeddin YAVAŞCA	
	: Koro		

22.10 - 22.25

A R A

CamScanner

*Şekil 10.Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu
Konseri 3. Bölüm (Eskişehir, 1995)*

III. BÖLÜM
22.25 - 23.00

*Çok Değerli
Konuk Sanatçımız
Devlet Sanatçısı*

Prof.

Alâeddin YAVAŞCA

S İ Z L E R L E

*Teşriflerinizden dolayı
teşekkür ederiz*

Şekil 11. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korusu
40. Sanat Yılı Konseri (Eskişehir, 2015)

ESKİŞEHİR
ODUNPAZARI HALK EĞİTİMİ MERKEZİ
TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU

Gururla Sunar

40'nci
Sanat
Yılıımız

**HOCA'MIZ-ŞEFİMİZ BESTEKÂR
HÜSEYİN ERBAY'IN 50
BÜYÜK KORO'MUZUN 40
ÇOCUK KORO'MUZUN 25
SANAT YILLARINI
KUTLAMA KONSERİ**

Konuk Sanatçılar
TRT SANATÇILARI
KOROMUZ'DAN YETİŞEREK TRT RADYOLARINA
KÜLTÜR BAKANLIĞI DEVLET KLÂSİK TÜRK MÜZİĞİ KORO'LARINA
KÜLTÜR BAKANLIĞI DEVLET TÜRK MÜZİĞİ
KONSERVATUVARLARINA GİRENLER

KORO SEFİ
Figen ALKILIÇGİL

Telefonlar
Tarih: 22 Kasım 2015 Halk Eğt. Mrk. Md. : 0 222 230 68 33
Saat : 20:00 Koro : 0 535 331 92 96
Yer : Atatürk Kültür Sanat ve Kongre Merkezi

Programı Sunan
Nilüfer ÖZTÜRK

CS Scanned with
CamScanner

**Şekil 12. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu
40. Sanat Yılı Konseri 1. Bölüm (Eskişehir, 2015)**

PROGRAM

1. BÖLÜM

20:00 - 21:00 Yöneten: Hüseyin ERBAY

- *(Acemkürdi-Şarkı)*
Rüzgar uyumuş ay dalıyor...
- *(Rast-Şarkı)*
Bir bakışla bağladın....
- Acemkürdi Saz Semaisi
- *(Acemkürdi-Şarkı)*
Mazide kalan yılları...
- *(Acemkürdi-Şarkı)*
Döktüğüm her damla yaştan...
- *(Acemkürdi-Şarkı)*
Dudağımda izin hala dururken...
- *(Nihavend-Şarkı)*
Sana söylemiyorsam içimdeki her şeyi
- *(Nihavend-Şarkı)*
Özlediğim şarkısın
- *(Hüseyini-Şarkı)*
Hiç bitmeyen bir yol gibi
- *(Hüzzam-Şarkı)*
Unutulmuş gibi mazi..
- *(Segâh Çocuk Şarkısı)*
Bizim için çalşırsın (BABACA'ĞİM)
- *(Kürdilihicazkar-Şarkı)*
Hasretin sardı beni
- *(Hicaz-Şarkı)*
Gittiğin gün sanki dündü
- *(Hicaz-Şarkı)*
El yerine koyamam...
- *(Rast-Şarkı)*
Bir güzele ömür verdin
- *(Mahur-Şarkı)*
Ay ışığı yıkanırken sular da
- *(Mahur-Şarkı)*
Kalbimdeki sis ruhumu sarmış...
- (21.00- 21.20) ..... ARA .....**
- Beste : Refik FERSAN
Güfte : C Muhitin KOZANOĞLU
KORO
- Beste : Fehmi TOKAY
KORO
- Yöneten: Figen ALKILIÇGİL
- Beste : Hüseyin ERBAY
SAZ SANATÇILARI
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Hasan SOYSAL
KORO
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Faruk ŞAHİN
Solist : Lütfiye ZENGİN
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Savaş YAVUZ
Solist : Suzan URGAN
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : A.Birgül YILMAZ
Solist : Dilber CEBESÖY TEKGÖL
- Beste : Hüseyin SOYSAL
Güfte : N.Özdemir KİPER
Solistler : Beyza Nur METE
Tolga TEMTEK
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Dilek ÖZER
Solist : Mine TÜRKÖĞLU
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Reha GİZEY
Solist : Turan ENGİN
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Dr. Nedim Uçar
Solistler : Neşe TAŞ
Çağla KARAKUŞ
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Hasan SOYSAL
Solist : Meral OKTAY
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : K.Sule ÖZMEN
Solistler : Gökçe GÖKBEN
M. Mustafa TOYGU
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Muharrem KUBAT
KORO
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Mustafa TONGEMEN
Solistler : Adalet ORAK
Haşim DEDE
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Dr. Nedim UÇAR
KORO
- Beste : Hüseyin ERBAY
Güfte : Zeki MÜREN
KORO

**Şekil 13. Eskişehir Odunpazarı Halk Eğitimi Merkezi Türk Sanat Müziği Korosu
40. Sanat Yılı Konseri 2. Bölüm (Eskişehir, 2015)**

PROGRAM

II. BÖLÜM

21:20 - 23:00 Solistler Geçidi

**KÜLTÜR BAKANLIĞI DEVLET KLASİK TÜRK MÜZİĞİ
KOROLARINA GİREN ELEMANLARIMIZ**

(Muhayyerkürdi Peşrev)	Beste : Hanende Astik AĞA SAZ SANATÇILARI
(Muhayyerkürdi Şarkı) Rüzgâr söylüyor...	Beste : Ş. Ayhan ÖZİŞİK Güfte : Ş. Ayhan ÖZİŞİK Solist : Ali Rıza SALTUK
(Muhayyerkürdi-Şarkı) Güldüğünü bilsem şimdi	Beste : Hüseyin ERBAY Güfte : Hasan ŞOYSAL Solist : Emin ÖZGEN
(Nihavend Şarkı) Kömür gözün aklım aldı aklımı balam	Beste : Özgen GÜRBÜZ Güfte : Özgen GÜRBÜZ Solist : Ayla BOZARSLAN
(Hicaz Şarkı) Haber gelmez gönül virane kaldı	Beste : Naci TEKTEL Solist : Burhan KUL
(Nihavend Şarkı) Şarkılar seni söyler	Beste : Muzaffer İLKAR Güfte : Fakih ÖZLEM Solist : Kürşat UYSAL
(Segah-Şarkı) Sana bin bir özlemle döneceğim demiştin...	Beste : Hüseyin ERBAY Güfte : İlkan SAN Solist : Derya ÖYÜNÇ
(Hicaz-Şarkı) Çok görme Allah'ım çok görme bana	Beste : Hüseyin ERBAY Güfte : Dr. Hüseyin BALKANCI Solist : Asuman ERTEKİN

TRT' YE GİREN ELEMANLARIMIZ

(Acemkürdi-Şarkı) Gitmiyor gözümden...	Beste : Hasan SOYSAL Güfte : Hasan SOYSAL Solist : Alper AYORAK
(Nihavend-Şarkı) Haydi gelin hep birlikte	Beste : Nilgün AYGÜL BİNGÖL Güfte : Nilgün AYGÜL BİNGÖL Solist : Nilgün AYGÜL BİNGÖL
(Hicaz-Şarkı) Albümlerden çıkarttığın...	Beste : Yusuf NALKESEN Solist : İbrahim ŞEKEREFİ
(Muhayyerkürdi-Şarkı) Gidişin ecel gibi	Beste : İlgün SOYSEV Güfte : Seyhan GİRGİNER Solist : Erol ARMUTLU
(Hicaz-Şarkı) Verdiğimiz o sözleri (Söyle nasıl unutursun?)	Beste : Hüseyin ERBAY Güfte : İlkan SAN Solist : Filiz TRAM
(Kürdilihicazkar-Şarkı) Yazık değil mi sana iç çekip duruyorsun	Beste : Hüseyin ERBAY Güfte : Şedat ERGİNTÜĞ Solist : İnci YAMAN

KONSERİMİZİ ONURLANDIRAN KONUK SANATÇILARIMIZ

Göksel BAKTAGİR	(KANUNİ - BESTEKÂR)
Yıldırım AKTAŞ	(AFYON KOCATEPE ÜNİ. TÜRK MÜZİĞİ KONSERVATUAR . ÖĞRETİM ÜYESİ)
Aytaç ERGEN	(TRT İSTANBUL RADYOSU SES SANATÇISI)
Zeki TOPÇUOĞLU	(TRT ANKARA RADYOSU SES SANATÇISI)
Suat YILDIRIM	(TRT ANKARA RADYOSU SES SANATÇISI)
Erol BİNGÖL	(TRT İSTANBUL RADYOSU SES SANATÇISI)
Cemile KARABULUT	(TRT ANKARA RADYOSU SES SANATÇISI, KORO ŞEFİ VE TSM MÜDİRESİ)

Teşriflerinizden dolayı teşekkür ederiz

Scanned with
CamScanner